

DOINAȘ, A.P.
J.M.B.

Ilustrația copertei : *Ileana Bratu*

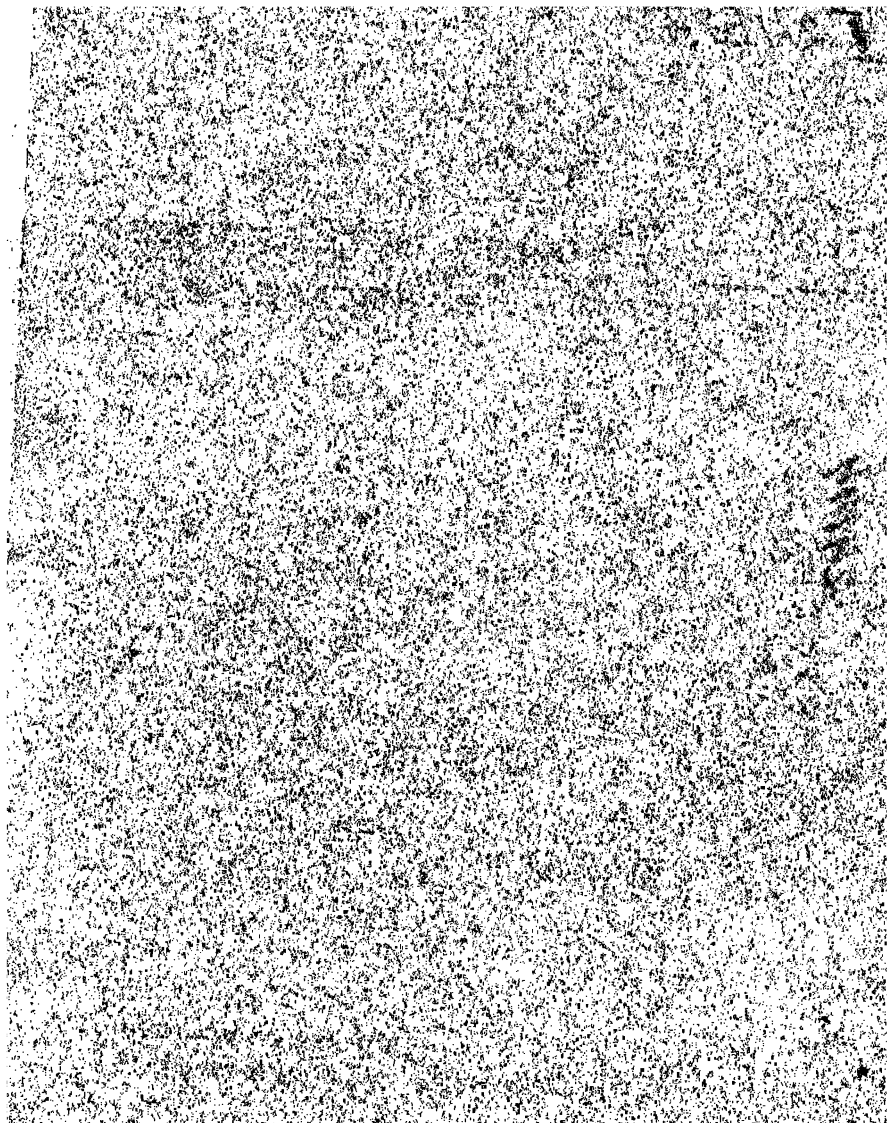
I 24683

ștefan aug. doinaș
alfabet poetic

PREFAȚA DE AUREL MARTIN

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII DE ECONOMIE ȘI STATISTICĂ
INVENTAR CĂRȚI NR. 24144

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1978
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

STEFAN AUG. DOINAS
ȘI
CONJURAȚIA POETICA

Alfabetul poetic e problema cotidiană a multora, în paradoxala situație de a-l ști, dar de a nu-l cunoaște. De a-l poseda, dar de a nu-l fi cucerit. Știindu-i, la rigoare, literele, dar neînțelegându-i gama cromatică, în metafizica ei. Stăpinindu-i formele, dar nedeslușindu-i esențele, în straturile lor infinite. În spațiile și timpurile lor nicicând epuizabile. Spații și timpuri care interferează universuri și vârste umane, experiențe și demersuri, valori statuate și ipoteze, circumstanțe existențiale și recursuri gnoseologice. Stară a poeziei, în genere, la altitudini superioare, când și unde poetul citește cartea naturii și se citește pe sine la nivelul eternului abecedar. Al uimirii, dar și al invitației de a observa că vocalele și consoanele, elementele așadar, renasc în cuvinte, că acestea își reliefează valori polisemantice, că nu mai sînt identice cu sensul lor originar, că limbajul e tezaur de gândire și sensibilitate. Metaforă, chiar în varianta antimetaforei. Cuvînt, dar și necuvînt. Discurs, adică elocvență, dar și tăcere, adică reculegere. Cînd alfabetul își caligrafiază variabilele lui cosmice. Modificîndu-și ordinea (aparentă) de la meridian la meridian, tînd clarificări într-un spectru pe care umanitatea l-a receptat, tipologic, de la caz la caz, uneori diacronic, alteori sincronic, drept clasic, baroc, romantic, apoi și simbolist, expresionist, futurist, dadaist, supra-realist etc.

Poetul modern, realmente autentic, familiarizat cu vocile lumii, fidel sieși, visează sinteza personală. Care nu poate ignora însă pluridiversitatea opțiunilor tematice și a modalităților de reprezentare artistică existente. A caracterului individual timbrat al voci-

lor, valoarea lor de unicat, faptul extraordinar că, alegîndu-și sunete din alfabet, și-au creat o gramatică a poeziei în stare a le configura.

Alfabetul și abecedarul poetic presupun noțiuni elementare, nu atît de limbă, cît de descifrare a morfologiei și sintaxei lumii. În dialectica acesteia. În dificultățile care probează escaladarea, în premieră, a versanțelor alpine inaccesibile. Deziderat utopic, dacă am accepta adagiul lui „nihil novi sub sole“ sau al aceluia că „istoria se repetă“. Și alfabetul, și abecedarul poetic ne demonstrează însă că sub soare totul e nou, că istoria e istorie pentru că, fenomen de succesiune, nu se poate repeta. Că, doar, cele ce s-au întîmplat, au fost partituri ale lui Orfeu sau ale lui Amphion, interogații, imnuri, lamentouri, coruri, proiecții ale umanității în Olimp, conștiințe ale tragicului sau ale comicului, halte sau fixări în definitiv, niște prototipuri, puncte de plecare sau puncte de vedere, tentative de a spori, prin lumină, nu doar corola de minuni a universului macro și microcosmic, ci și numărul de întrebări pe care sensibilitatea le pune rațiunii, formele prin care „homo subterraneus“, ca „mundus subterraneus“, se reflectă în conștiință și eforturile acesteia de a le geometriza în cîmpuri stilistice.

• Sinteză personală e, sub toate aspectele, și poezia lui Ștefan Aug. Doinaș. Poet de excepție, prin orizontul său cultural și prin disponibilitățile lui lirice. Comparabil cu Ion Pillat și cu Al. Philippide. *Homo aestheticus*, ca și aceștia. Intuind frumosul și în paginile lui Hölderlin și în acelea ale lui Mallarmé, și în versurile lui Rubén Darío și în acelea ale lui Roberto Sanesi. Regăsindu-se pe sine însuși într-ună sau alta dintre ipostaze. Ca vîrstă, ca atitudine, ca structură umană. Tălmăcind se autodefinește, în descifrarea cîtorva „sunete fundamentale“, deopotrivă specifice și tipice, ale unei geografii spirituale umaniste prin vocație, prin memorie, prin permanența miturilor, prin nevoia de a aproxima neîncetat esențele. Observînd că „alfabetul poetic“ e alcătuit din infinite „alfabete poetice“, tributare, prin rudenie, unele altora, în misteriosul joc natural al eternei „ars combinatoria“. Alfabete pe care eseistul Doinaș caută să le deslușească în scriitura unor

veritabile „repere“ românești sau străine, nume de referință în aventura multimilenară a Poeziei. Capi de serie. Creatori de mode. Ei înșiși, o vreme, învățacei la diverse școli, spre a se găsi apoi în situația deschizătorului de noi drumuri, a celui ce oferă, spre reflecție, noi interogații și, spre cuprindere, noi moduri de reprezentare, prin cuvânt, a condiției umane. De unde tentativa traducătorului și a comentatorului de a înțelege, în accepție pascaliană, valoarea geometrică și finețea execuției verbale a discursului. De a-i afla echivalența, prin empatie și prin rostire. De a-l integra, prin asimilare, în propriul alfabet. Ceea ce Ștefan Aug. Doinaș realizează cu sensibilitatea unui neoclasic pentru care semnul vibrației emoționale nu stă însă numai deocult în știra temelor antice, în respectul codului horatian, în cultul rațiunii, în mesajul literar al celor vechi și înțelepți. Neoclasicismul său, ca și al lui Pillat, constă în capacitatea de a refuza univocul, de a-i recunoaște actuali în durată pe toți cei ce rămân voci de semnificație, indiferent de timp și loc. Dante, Petrarca, Eminescu, Valéry, Benn, Eluard, Blaga, Arghezi, Barbu și alții, asupra operei cărora Doinaș exprimă opinii dintre cele mai pertinente, sînt contemporani în clasicitate. Fiecare îmbogățind și gama și paleta lirismului cu audiență universală. Martori ai unității în diversitate, actori exponențiali în uluitorul spectacol-recital al omenirii, traversat, epocă după epocă, de personaje în verbul cărora ne recunoaștem, din alfabetul cărora (actori și spectatori) ne împlinim propriul nostru alfabet.

Alfabet poetic e titlul unui proiectat volum de debut al lui Ștefan Aug. Doinaș. Gîndit să apară în 1947, Manuscris onorat, la ora aceea, cu premiul „E. Lovinescu“. Cu, adică, aproape douăzeci de ani înainte de debutul editorial, Cartea mareelor (1964), volum compozit neîndoielnic, însumînd poeme de factură diversă, scrise la vîrste diferite. Reprezentativ prin metafora înscrisă în titlu. A ideii de îflux și reflux, de oscilație tematică și stilistică, de tentativă a schițării unei hărți spirituale așezate sub constelația proteguitoare a baladei de factură romantică și a versului gnostic, a discursului sentimental și al celui cu inflexiuni ideologice. Debutul însemnînd, prin sumar, recuperare și anticipare. Tatonare. Pla-

chetele următoare, purtînd titluri nu mai puțin elocvente (*Omul cu compasul*, 1966 ; *Seminția lui Laokoon*, 1967 ; *Ipostaze*, 1968 ; *Alter ego*, 1970 ; *Papirus*, 1974 ; *Anotimpul discret*, 1975 ș.a.) sînt organizate variabil potrivit acelorăși principii. Cu mențiunea că ele aduc progresiv anume opțiuni tematice și stilistice. Sortite, parcă, să illustreze disponibilitățile lirice ale poetului. Solicitat și de olimpianismul lui Archimedede, de visul matematizant al acestuia, de cîntecul orfic, transfigurant, de eforturile celui ce se luptă cu șerpii, spre a supraviețui, de adevărul că insul poartă măștile identității sale, că acestea confirmă tipologia barocului, de faptul că stările poeziei sînt firești, sub zodia uimirii și a resemnării. Rezultatul fiind, de la carte la carte, invitația la meditație. La adeziune sau la nonadeziune. La statutul marelui. Sugerat contrapunctic. Caligrafiat pe străvechi papirusuri sau pe foarte moderne hîrtii, vizînd mereu imanența, seducția primordialului, ca rădăcina a actualului, certitudinea și interogația perpetuă, ontogenia în filogenie și filogenia în ontogenie. Poetul destăinuindu-se și în „ipostazele“ lui „ego“ și în acelea ale lui „alter ego“, ca suflet în descendența lui Laokoon. A omului asediat de forțe adverse, simbol, prin gravitatea rezistenței sale, al vocației desalienării. Vocație pe care Ștefan Aug. Doinaș, în *Versuri* (1972), și-o structurează într-un „spațiu ideal“, subiectiv antologic, în care „piscul sau descrierea poeziei“ aducea drept corolar al volumului însuși, un esențial capitol de „impresii din copilărie“. Capitol al anamnezei, în formula lui Ion Pillat din *Casa amintirii*. Cu precizarea că memoria lui Doinaș transgresează fenomenul aducerii amînte, recucărînd o lume a candorilor adamice. Lume a Poeziei. Cînd cuvîntul e univers, iar poetul, valorificîndu-l, se străduiește să-i descifreze miracolul. Printr-un joc, deopotrivă al inteligenței, care îl întoarce afectiv pe cunoscătorul multiplelor „alfabete“ existente, spre cel biografic primar. Întoarcere devenită programatică în ultimii ani, cînd demersul, traversînd criza limbajului, trăiește, finalmente, momentul lui „conjurație poetică“.

În fapt, ideea „conjurației“, a visului de a stăpîni cuvîntul, de a-i descoperi o rațiune în cosmos și un sens gnoseologic, de a-l asocia sintactic, spre a releva, astfel, scînteia unui alt „numen“

decît cel convențional, aparține, în cazul lui Ștefan Aug. Doinaș, încă anilor de ucenicie. Modelatori. În atmosfera stimulatorie a Sibiului și a Clujului, sub patronajul unor spirite ca Lucian Blaga, Liviu Rusu, D. Popovici, Henri Jacquier, înlesnind, fiecare, familiarizarea cu valorile eterne ale Poeziei. Cu artizanii acesteia. Cu Poetica lor. Nu mai puțin cu opiniile exprimate în legătură cu ele. Valori incitante, prin natura stilistică a demersului și prin uni-versurile supuse atenției. „Conjurația” fiind a cunoașterii. Rămănticii germani coexistînd cu Rabindranath Tagore, Paul Valéry cu expresionistii, cultul conceptelor cu acela al afectelor, doctrina schilleriană cu aceea a lui Jacques și Raisa Maritain. Obiect de discuție cu toții! Semnale, fiecare, ale unei virtuale căi de acces spre reprezentarea meta-fizicului. Radu Stanca, Ioanichie Olteanu și Ștefan Aug. Doinaș aleg, competitiv, soluția baladei cu inflexiuni grave sau ironice, pe portative general umane. Baladă nu atît ca istorisire a unei întîmplări, cît ca problematizare lirică, microepopeică, a unei situații existențiale. Alegoria acesteia. Alegorie invitînd la reinterpretarea unor categorii ca „adevăr”, „posibil”, „etern”, cu trimiteri la pagini antice, dar și la un chip de nouă rostire a lor în cheie romantică. „Idea” devine, între virgule, carne, diavol și inger, obsesie, „amantă” fidelă pentru Doinaș. Poet care nu ignoră, la scara „alfabetului”, nici sursa eminesciană, nici pe cea coșbuciană, nici pe cea höldêrlinină, nici pe cea folclorică. Toate oferindu-i șansa reflecției. A reflecției, pentru că baladele lui Doinaș sînt proiecția fantastică a unui eu care întrebă și se întrebă spre a se înțelege pe sine, cel știut și neștiut. Apelînd la mitologie, la filosofie, la istorie, dar mai ales la disponibilitățile sufletului modern descătusat, capabil a trăi propria-i aventură, revăzîndu-se substanțial același, în ascendenți. Cum Edgar Dacquée imaginea omul în ipostaze ființiale care marchează ideea de viață în diversele sale variante și cum panteistii identifică prezența lui același în toate. Balada poate fi, așa sînd lucrurile, și cîntec de gestă, și fabulă, și desfășurare madrigalescă, și viziune sumbră-macabrică, și explorare a grotescului, și monolog și dialog, și eveniment dramatic, și simplă tulburare sentimentală. Că stimulii sînt germanici, că personajele care dau sens conflictelor

conduc spre evul mediu sau spre antichitate, este adevărat. Mai adevărat e însă că totul e convenție. Că baladele lui Ștefan Aug. Doinaș ne invită la spectacolul pădurii de simboluri baudelairiene. Spre sinestezii. Spectacol în infinite tablouri, avînd, fiecare, ca temă, condiția umană. Intenția de a o înfățișa mețaforic. De la altitudinea unui spirit care a acumulat experiența citorva milenii și gîndește din perspectiva desalienării. Considerîndu-se, ca orice poet veritabil, de azi și de totdeauna, un militant care, vorbindu-și sieși, vorbește semenilor, visîndu-se pe sine, interpretează istoria, lăudînd sau exorcizînd. Baladele sale trăiesc sub fascinația a ceea ce, la un moment dat, e numit „modelul dintii, adevărul“. Primordialul și perenul, intuit în fabulos: Mod prin care, în etapa „alfabetului poetic“, a zodiei bliagene din *Despre gîndirea magică*, Doinaș reunea și Erosul și Tanathosul, și starea de euforie, și pe cea de melancolie, și apelul la penați și lari filosofi, și acela, nu mai puțin livresc, la laitmotive. Foamea de adevăr, de cunoaștere, materializîndu-se în transfiguranta conjurare a poeziei ca ipoteză a naturii ineseși. Acceptarea ei ca realitate în infinite accepții. Orfice, înălțîndu-ne adică la statutul lui „homo ludens“, telurice, invitîndu-ne să nu uităm nici „florile răului“, nici pe cele de „mucigai“, nici partiturile corurilor aticiste, nici pe acelea cu halouri ale elenismului, nici prozodiile supuse virtuozității, nici pe cele desfăcute (aparent) de reguli, ale versului alb.

Conjurație care asediază, între 1951—1957, în ciclul *Ovidiu la Tomis*, formula sonetului. Etapa mai puțin concludentă, ca vîrstă lirică, sub raportul viziunii, interesantă însă prin tentativa disciplinării, în spațiul unei riguroase forme fixe. Seducțiile romantice sînt filtrate prin cenzura unui moment clasicist, bonetei frigiene preferîndu-i-se coiful Minervei. Ciclul anunța ca experiență un întreg deceniu (1958—1968) născut, practic, și din precedentele. Alcătuiind, împreună cu acestea, o veritabilă triadă hegeliană. Sinteza urcînd recursul liric la judecarea condiției umane din unghiul „voluptății limitelor“. Al conștiinței amurgurilor, al senzației de nocturn, dar și al plăcerii de a le contempla, avînd luciditatea puținții și neputinții, a farmecului de a visa mereu sub adăpostul beției de adevăr, de a vieții moralist în universul ideii. La gra-

nița conceptului, totuși, pentru că „vede“ și „trăiește“. idei, alegorizându-le pînă la a le converti în valori ale Sinelui, în gene ale umanității. Voluptatea limitelor e satisfacția cunoașterii dialecticii înseși. Riscînd, într-un ciclu următor (1969—1973), intitulat *Născut în Utopia*, paradoxul identității dintre „ego“ și „alter ego“, încercată în poeme marcînd rostul de a reprezenta (alt pas al „conjurației poetice“) veșnica și teribila confruntare dintre real și ideal. Confruntare, înfruntare sau coexistență, semn al eleatismului ori al spiralei. Mai degrabă al visului, Al meliorismului. Vechi de cînd poeții sînt o instituție menită să legifereze viitorul, articulîndu-i codul prevederilor fundamentale. Precum clasicii și romanticii. În „conjurația poetică“ a cărora, ca și la Doinaș, figurînd și „anotimpul discret“ (1974—1976). Al terținelor și al sonetelor, al versului-propoziție și al ingambamentului, al trecerii din „regulă“ în „iregular“, al obsesiei lui „văz“ și nu al lui „privesc“, al observației și nu al contemplației, al conjugării lirismului în instanța barocului. Anotimp al plurivalențelor, al ispitei de a soma Poezia să-și divulge rădăcina și coroana, sunetele, culorile, arhitectonica.

Somația traduce, în fond, tentativa poetului de a cunoaște și de a se autocunoaște prin cuvînt, de a-i lumina acestuia misterele și de a-i observa mișcările interioare. Mutațiile. Spre a-i surprinde încărcăturile și a-i exploata, prin asocieri și disocieri, valențele. Cuvîntul-vocabulă, dar mai ales cuvîntul-vers și cuvîntul-poem. În toate trei variantele, cuvîntul-univers. A cărui prezență conferă liricii lui Ștefan Aug. Doinaș o particulară frumusețe galactică. Substantivele proprii sau comune purtînd, fiecare, nimbul metaforei simbolice, verbele marcînd relații nebănuite între obiecte; epitelele punctînd dimensiuni insolite ale fenomenelor. Timpul și spațiul vitalizîndu-se, ca adevăruri imanente, în evenimentul reverberat de cuvîntul-poem. Eveniment-trăire. Eveniment-parabolă. Chemat a stimula, prin lumile iscate, înțelegerea sintagmelor-matcă definitorii, ca expresie a lui „el no so que“, a emnescianului „un nu știu cum și-un nu știu ce“. Conjurația poetică a lui Ștefan Aug. Doinaș țintește, pe urmele lui Mallarmé, Valéry, Bremond, Pillat, utopia poeziei pure.

A unei poezii însă nesupusă fascinației exclusiviste a concep-
telor, denudării materiei, transei cu implicații transcendente sau
dorinței de a izola poemul într-un vers. Pe el preocupându-l auto-
nomia ideii de poem din perspectiva formulei programatice :
„Orfeu și tentația realului“. Altminteri spus, a rațiunii poetului,
atras și de cântecul sortit să euforizeze viața însăși, și de întui-
rea antinomilor care generează simetriile eroice ale destinului
uman. Între muzica sferelor și seismele terestre, alfabetul lui
Ștefan Aug. Doinaș alege, printre nenumăratele soluții, pe cea
experimentată de eminescienii Hyperion și Miron. Unul văzînd-o
pe Cătălina, celălalt întîlnind-o pe „frumoasa fără corp“. Varian-
tei cu Euridice urmată spre Styx, i se preferă „despărțirea ape-
lor de uscat“ și, prin replică afectivă, așteptarea. Impure, ambele
circumstanțiază supremația visului asupra realității. A realului din
ireal. A runelor. Cu alte cuvinte, a Poeziei.

A unui mod de existență care, în viziunea lui Ștefan Aug.
Doinaș, însumează sentimentul eliberării, al regăsirii eului origi-
nar, al esențializării, al cunoașterii. Al desalienării, ca proces
fiesc. Al conștiinței Sinelui. Mod de existență umanist. Poetul asu-
mîndu-și sarcina de a vorbi din unghiul idealurilor. De a le valida
sensurile funcționale. Facultatea acestora de a fi înaintemergă-
toare. Dialogul cu istoria echivalînd cu încercarea de a întui gene-
ral-umanul și general-eternul. Permanența și diversitatea în uni-
tate. Alfabetul său reliefindu-le de la A la Z. Cu o „voluptate a
limitelor“ care e semnul și al ironiei romantice, și al gândirii clă-
sice, și al omului modern. Semnul însă și al depășirii, prin cuvînt,
a impasurilor. Cînd Orfeu sparge barierele imposibilului și des-
coveră, el însuși uluit, infinitatea de miracole ale lumii. Conjura-
ția poetică nu e altceva decît perpetua aventură a spiritului, sedus
de noi și noi orizonturi. Perpetua aventură a cuvîntului care
conjură și se autoconjură, într-un sistem de stiluri deschis uni-
versalității și timpului viitor. Cuvînt sortit să-l exprime pe Poet
ca „filius mundi“ care, prin „alfabet“, descoperă mirajul Abece-
darului.

AUREL MARTIN

NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ

Ștefan Aug. Doinaș (Ștefan Popa) s-a născut la 26 aprilie 1922 în comuna Caporal Alexa, județul Arad. A urmat liceul „Moise Nicoară” din Arad și universitatea din Sibiu-Cluj (1941-1948) obținând licența în Litere și Filozofie.

A debutat în 1939 în *Jurnalul literar* din Iași, condus de G. Călinescu. În 1947 a obținut premiul „E. Lovinescu” pentru volumul de versuri, rămas în manuscris, *Alfabet poetic*. A publicat următoarele cărți:

1964 *Cartea mareelor*, versuri, Editura pentru literatură, București.

1966 *Omul cu compasul*, versuri, Editura pentru literatură, București.

1967 *Seminția lui Laokoon*, versuri, Editura Tineretului, București.

Rubén Darío : *Versuri alese*, trad. din l. spaniolă, colecția „Poesis”, Editura pentru literatură universală, București.

1968 *Ipostaze*, versuri colecția Albatros, Editura Tineretului, București. Premiul Uniunii Scriitorilor. Premiul „M. Eminescu” al Academiei R.S.R.

- 1970 *Alter ego*, versuri, Editura Eminescu, București. Premiul Comitetului pentru Cultură și Artă.
Sunete fundamentale, traduceri din lirica universală, colecția „Poesis“, Editura Univers, București.
Lampa lui Diogene, eseuri critice, Editură Eminescu, București.
- 1971 Dante : *Rime*, trad. din l. italiană, în volumul Dante : *Opere minore*, Editura Univers, București.
 Friedrich Hölderlin, *Poezii*, trad. din l. germană (în colaborare), colecția „Cele mai frumoase poezii“, Editura Albatros, București.
 Pierre Emmanuel, *Poeme*, trad. din l. franceză (selecție alcătuită împreună cu Ion Caraion), colecția „Poesis“, Editura Univers, București.
- 1972 *Versuri*, Editura Eminescu, București.
Ce mi s-a întâmplat cu două cuvinte, versuri, Editura Cartea Românească, București.
Poezie și modă poetică, eseuri critice, Editura Eminescu, București.
 Stéphane Mallarmé, *Poezii*, trad. din l. franceză, colecția „Orfeu“, Editura Univers, București.
- 1973 *Versuri*, colecția „Cele mai frumoase poezii“, Editura Albatros, București.
 Gottfried Benn, *Poeme*, trad. din l. germană (în colaborare), colecția „Orfeu“, Editura Univers, București.
- 1974 *Papirus*, versuri, Editura Cartea Românească, București.
Pferde im Regèn (Cai în ploaie), versuri, trad. în l. germană de Wolf Aichelburg, colecție bilingvă, Editura Eminescu, București.

Povești cum altele nu-s, versuri pentru copii, Editura Ion Creangă, București.

Orfeu și tentația realului, eseuri critice, Editura Eminescu, București.

1975 *Anotimpul discret*, versuri, Editura Eminescu, București. Premiul Uniunii Scriitorilor.

Taşna svezda (Stea tristă), versuri, trad. în l. macedoneană de Taško Sarov, Editura Mislă, Skopje.

Alibi & other poems (Alibi și alte poeme), versuri, trad. în l. engleză de Peter Jay, Anvil Press Poetry, in association with Rex Collings, London.

Alibi & other poems (Alibi și alte poeme), versuri, trad. în l. engleză de Peter Jay, International Writing Program, Iowa, in association with Anvil Press Poetry, London.

Az én birodalmam (Tărîmul meu), versuri, selecție și trad. în l. maghiară de Szilágyi Domokos, Editura Kriterion, București.

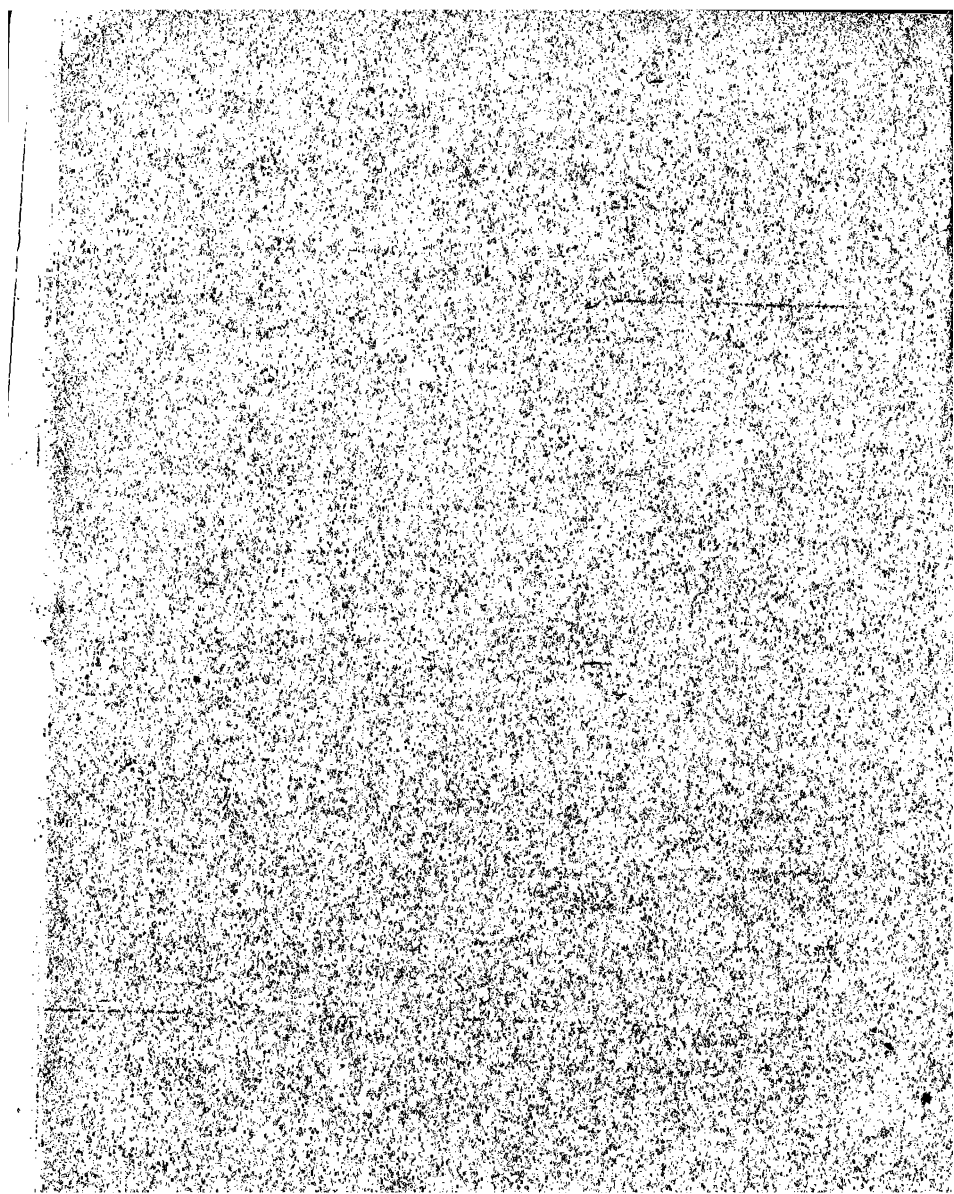
Wolf Aichelburg, *Poeme*, trad. din l. germană (în colaborare cu Horia Stanca), colecția „Cele mai frumoase poezii”, ediție bilingvă, Editura Albatros, București.

1976 *L'Assedio (Asediul)*, versuri, trad. în l. italiană de Florian Potra și Roberto Sanesi, cu un „pretext” de Roberto Sanesi, Munt Press, Samedan.

Povestea celor zece frați, versuri pentru copii, Editura Ion Creangă, București.

1977 Friedrich Hölderlin, *Opere* (vol. I : *Hyperion, Moartea lui Empedocle* ; vol. II : *Ode și Imnuri*), trad. din l. germană (în colaborare), cu o prefață de Wolf Aichelburg, colecția „Biblioteca pentru toți”, Editura Minerva, București.

Roberto Sanesi, *Poeme*, trad. din l. italiană, colecția „Orfeu”, Editura Univers, București.

ALFABET POETIC

(1941—1948)

Închin acest ciclu de poezii
memoriei lui Ovidiu Cotruș

POEM

La început a fost cuvîntul IUBIRE.
Respirația ta ajungea pînă la mine
stranie, ca o adiere de vînt, iar vîntul,
stăruia-n juru-ne ca o respirație tainică.
Nu-mi mai amintesc din timpul acela decît
locurile umbrite pe unde treceam
și cerul înalt. Celelalte toate, dacă mai vin,
le întîlnesc întîmplător, ca pe tine.
Întotdeauna același ceas bătea ora ;
întotdeauna același sunet, aceeași oră :
parcă toate lucrurile din lume ar fi avut
o singură moarte în aceeași inimă.
Zadarnic dau ceața ușoară-ntr-o parte :
arborii s-apleacă deasupra cu crengile lîn
și rămînem singuri în întuneric
ca o profundă revărsare de ape.
La început a fost țărmlul-meu, țărmlul tău,
iar între noi IUBIREA, ca un ocean mort.
Prima dată, soarele, în timp ce trecea

de la unul

la altul,

căzu, pasăre de aur ucisă, în valuri.

Pe urmă, fără știrea noastră, ființe hrăpărețe
coborîră de pe țărmluri, umblară pe ape.

Aceasta dură cîteva mii de ani. Apoi, într-un tîrziu,
animalele marine veniră să muște din țărmluri.

Acum liniile noastre mîncate se aseamăna
cu profilul continentelor ; iar sufletele,
ca floarea nestatornică din spuma mării,
se sfarmă în vînturi, se usucă pe stînci.
La început între noi a fost un singur cuvînt.
Acum sute de cuvînte moarte se însufleţesc,
cînd respiraţia ta ajunge pînă la mine,
stranie, ca o adiere de vînt...

1941

PSEUDOKYNEGHETIKOS

Întră-n pădure singur, pe-nserat,
cînd ursu-şi lînge labele de miere
şi ruginişul zării, presărat
pe creştede, vibrează a-nviere.
În loc de puşcă, sufletul să-l ţii
în mîna, ca pe-un arc de abur, care
cu virful sfîntei nevinovăţii
răneşte totul fără vindecare.
Cînd banul lunii cade roşu-n lac,
ţinteste-l cu trifoi, pentru ca jderii
să-ţi ispitească, după ceas şi plac,
cu botul agerimile vederii.
Pe lungi poteci cu licăr fumuriu
întîrzie, ca să cunoşti, involtă,
plimbarea-n cerc pe care o descriu
fazanii-n crîng şi stelele pe boltă.

Alege-o frunză cu nervuri de os,
și șuieratul ei o să-ți aducă
mistreți greoi cu colțul fioros
purtînd în rituri floare de lăptucă.
Întoarce-te-n poieni, ca la colind,
cu ochiu-amănunțit pînă la rouă,
s-auzi cum umblă ciutele bolind
de iarba grasă și de lună nouă.
Din cînd în cînd, în urmele ce lași,
așează solzi verzui, ca sub ferigă
ieruncile zglobii cu pui golași
să nu-ți pocească numele, cînd strigă.
Bătaia inimii să-ți spună drept
cînd iese lupul, cînd sînt rumeni fragii ;
iar pentru sfatul lor cel înțelept
alege-ți dregători de noapte fagii.
Împrejmuț, ca-n cortul unei oști,
pădurea să-ți vorbească din ecouri :
după frămîntul ierbii să cunoști
păscutul singuraticilor bouri.
Să nu te-anunți prin glas de vulpi. Regesc,
alaiul tău desfete-l numai ghinda
și castorii fideli, care-ntregesc
săborașii apelor, să-ți poarte-ogînda.
Împrospătează-ți arcul în izvor.
Cînd fiarele cutează să te-nfrunte,
să nu te-ntrebi de unde vin, ce vor :
lovește-le cu-o lacrimă în frunte.
Apoi, purcede-n sus. Ca un șirag
în urma ta, spre rai, prin frunza moartă,
te vor conduce cerbii pînă-n prag
și vor izbi cu coarneau în poartă.

1941, 1958

CRAI DE GHINDĂ

Așa voi răspunde feciorului care
tăcut aștepta-va, și trist, să mă-mbrac :
— „Opineă de fier: să încalți în picioare,
de-ndată ce vezi c-am ieșit din iatac.
Și pînă să n-apuc a trece hotarul,
tu, sprinten, prin țară solia să-mi porți
cu Soarele ziua, iar noaptea cu Carul,
cîntată sub geamuri, strigată la porți.
Să afle prietenii vîrstnici și tineri
că roibul meu calcă pămînt dușmănos,
și nu mai tirziu decît tocmai pe vineri
străin am să umblu prin Țara de Jos.
S-aștepte fecioare-n ceardacuri, sihastre,
în sumbre mătăsuri și-n perle, plîngînd
aceste visate șuvițe albastre
pe care cîndva le-au văzut fluturînd.
Și albe domnițe aducă-și aminte
de ochiul meu verde cu foc miloserd,
în timp ce sărutul și vorba-mi fierbinte
prin treburi de casă oftînd mi le pierd.
De știi c-am stat undeva trei nopți de-a rîndul,
dă mînzului hrană ovăz, orz și jar,
și-aleargă acolo mai iute ca gîndul
să duci veste tristă frumoasei, și dar.
Cu artă așează-i inelul pe gură
și, blînd, prin inel, s-o anunți străveziu
că vulturi de scrum, fără pliscuri, trecună
lunatici prin visele mele tirziu.
Așa cum argintul șoptind s-aburește
să-i spuie că oțelul din inima mea
în zori cu lumină de foc ruginește

de singele care visează la ea.
În lapte de-asiină zăpada să-și spele
din umeri, iar teama din sînul ei mic
s-o-nchidă-n sipet cu-amintirile mele.
De-ntoarcere însă nu-i spune nimic.
Iar celor țărănci cu cosițe, la prinzuri,
de rău mă vorbește, și jură pe cer
că-n pletele lor ai de gînd să mă spînzuri
și-apoi să m-anini într-o creangă de cer.
Ucide copiii ce-mi seamănă mie,
să nu-mi cadă spița iubeată prin timp.
Iar mamelor spune-le, cu viclenie,
că-s mort, otrăvit la subțioară, de-un ghimp.
Bărbaților hizi cu soții degerate,
călări pe borțoase carafe cu vin,
șoptește-le numele meu pe-nserate
și spune-le ziua cînd am să revin.
De piatra fîntînilor vechi să-și ascută
oțelul fricoaselor săbii, bondoc,
să doarmă cu-un ochi, iar în clipa temută
să-și mute osînzele toate din loc.
Părinților mei o coroană domnească
le-ajunge ; de-aceea, uitării să-i lași.
Dea Domnul în care cred ei să domnească
în urma lor fiii legitimi și lași.
Tîrziu, cînd de drumuri sătul, șchiopăta-vei,
încălecă murgul adus din Levant,
și-n sunetul clar, împătrit, al potcoavei,
treci granița, sună din curb olifant.
Cunoști, mi se pare, prea bine pe Craiul
de Verde, — dușmanul meu crud și tehui.
Să-i spui că-ntr-o zi o să-mi vadă alaiul
intrînd cu cimpoaie-n hotarele lui.
Spre turnul din mijlocul țării voi merge,
la sînul și pîntecul cel mai ales,
de care lumina uimită se șterge

și prea umilită se-ntinde pe șes.
El știe ce-a-nchis sub lăcate-ntr-o rază
păbind așternături cu izuri de moșc.
Tu spune-i că poartă, și ziduri, și pază
sînt fleacuri pe care de mult le-cunosc.
Iar fata lui — fata o știu c-am visat-o...
Atunci va fi singura dată cînd, zău !
în stare aș fi să mă las, adorato,
străpuns de pumnale pe umărul tău.
Tu spune-i să rîdă, să nu-i fie teamă.
În loc să-l rănesc, am să-i fac un nepot
cu părul de cîlți, peste-un ochi de aramă,
cu piele de șarpe de cîmp, și cu bot.
Oricum, Crai de Verde e prea-priceputul
în limba jivinelor toate de-aici,
și cred c-o să-l bucure mult nou-născutul
scîncînd, chitcăînd, jînduit de pisici.
Să-i spui, rîspicat și pe larg, toate-aceste,
și nu fi mirat, de te-o pune în furci.
Aici însă-ncepe o altă poveste.
Vezi, bagă de seamă — să nu le încurci !...“

1941, 1958

JUCĂTORUL DE SAH

Mi s-a spus c-ai murit, iubito, mi s-a șoptit.
Nu știu, — poate-un prieten, ori poate-un străin
care privea la jocul nostru alaltăseară

mi-a șoptit aceste cuvinte privind-mă-n ochi.
Era un timp cînd ne-ntîlneam în fiecare seară ;
ploaia de pe pălărie picura pe umărul tău,
iar dimineața umbra inimii tale cădea asupra-mi
ca o frunză de aur pe spatele lui Siegfried.
Era un timp cînd tu erai singura mea rană.
De-atunci am purtat multe lupte, m-am vindecat,
iar astăzi nu mai păstrez decît cicatricile
zvîntate din care sîngele nu mai mîstește.
Mi s-a spus c-ai murit, iubito, mi s-a șoptit gray.
Poate oamenii s-au mirat foarte cînd am răspuns :
— Atît de curînd?... și-am continuat să fumez
de-așupra unei partide pierdute de șah.
Dacă stau să mă gîndesc toate mi se par
la fel de misterioase, la fel de fatale :
totul e numai o trecere de pe alb pe negru
cu regina sau cu nebunii de abanos.
Mai demult aveam idei bizare despre suflet,
și de cîte ori trecea un mort mă descopeream.
Astăzi — nu ; astăzi nu mă mai pot gîndi
decît la slăbiciunile mele zilnice.
Și totuși, tu erai regină, tu stăpîneai.
Acuma, de cîte ori mișc o figură mă uit
să văd dacă urma ei a rămas întipărită aievea,
sau dacă din toate nu rămîne decît jocul.
Nu te supăra, iubito, pentru că am să-ți vorbesc
așa cum obișnuiam mai demult la ureche ,
știi — oricît mi-ai veni de greu — e așa :
sînt îndrăgostit de o fată care-ți seamănă.
Nu te supăra. E adevărat că sînt cam bătrîn,
e adevărat că e un păcat... Dar tu știi că
dacă așezi lucrurile din nou, jocul al doilea
își este poate mai prețios decît primul...
Da : mi s-a spus c-ai murit, mi s-a șoptit gray.
Poate oamenii s-au mirat că n-am plîns ;
astăzi însă nu mai sînt ca Siegfried ; astăzi

nu mai cred în poveștile de-altădată.
Cu toate acestea, dacă n-ar fi fumul de-aici,
poate nu li s-ar părea că visez ; poate-atunci
ar vedea că ochii mei stăruie cu tristețe
asupra reginei pe care-am pierdut-o.
Oamenii însă nu văd prin fum. Numai tu,
de-acolo, de unde ești, împrăștie-l cu mâna,
seara, când mă plimb cu fetița aceea
care seamănă cu tine, care nu știe nimic...

1942

MĂRIA SA PUIUL DE CUC

În inima pădurii, stînd singură, tînjește
o tristă arătare cu ochi holbați și plisc
de care luna însăși, atînsă, își mînjește
cu scrum și neputință tremurătorul disc.
Ce zburătoare hîde și lîncede, cu ouă
stropite de scuipatul unor arhangheli răi,
și-au părăsit odrasla-ntr-un cuib bătut de rouă
din fagul cel mai mare foșnind pe-aceste văi ?
Păianjeni vechi cu cruce și cu beteală verde
i-au zăvorît ieșirea din codru. Printre foi
aripa slăbănoagă încearcă să-și dezmierde
avîntul, rupt pe buza culcușului, de ploi.
În van fîiește-n juru-i împestrîtata curte :
văzduhul este tînăr, dar țipătul sărac.
Privirea-ncețoșată și-aripile prea scurte

reduc tot ceru-n poala aceluiași copac.
Părinții săi, cu faimă și sceptru, în ținuturi
necunoscute încă de nimeni au scăpat
lăsându-i doar valetii care-l hrănesc cu fluturi
și-un tron bizar pe care, cîndva, l-au uzurpat.
Mereu flămînd, și pûhav de-atîta trîndăvie,
mereu scîrbit de sine și pururea zăcaș,
coconul lîr doar noaptea, cînd iasca-n pîmi învie,
își lunecă pe frunze surîsul lui de caș.
Cu fiecare seară-i mai dornic de amiază,
cu fiecare oră mai beat de clipa cînd,
în zori, ca o pădure ce-abia se-nsămîntează,
meleagu-ntreg va naște din ochiul lui plăpînd.
Leșia cam apoasă ce-i ține loc de sînge
în clipa-aceea crește, se-nvolbură, ia foc,
deși, lîngă captive cu sîinii goi, el plînge
strigînd că valea-i mică și că nu-și află loc.
De fiecare pană ce, veștedă,-l dezbracă
tot mai ades și cade sunînd ca o pafta,
s-ar rușina cu lacrimi, ca de-o trădare, dacă
nu s-ar deprinde-n arta regească de-a uita.
De cîtva timp odihna i-e însă tulburată.
De cîtva timp, în taină, s-apropie de el
întîiul său ministru cu șoapta fluierată,
și-i trece trupul tot mai subțire prin inel.
De cîtva timp sub aripă îi umblă vînt zănatic.
Aude pasul straniu și vocea nimănu.
Brusc, inima-i tresaltă, iar pulsul păduratic
deodată ia cadența de zbor din pieptul lui.
Într-un tîrziu, cînd păsări sau oameni or să vină,
sub crengi pustii afla-vor puf smuls și-nsîngerăt,
și-n cuib dovada caldă că puilul fără vină
— ieri otova și hulpay — e astăzi împărat.

AMANTA

Ametitoare, albă stalactită
care susține bolta unui gând
cu trupul ei de raze, spumegînd,
cu gura tragică și răzvrătită ;

profil de-argint, ca marea-ntr-un intrînd,
de unde praguri tot mai sus invită
spre-o altă lume, furtunos invită
din mîluri și azururi, rînd pe rînd ;

orgolioasă de singurătate,
tiranică, născută în delir,
rivală-n străluciri cu orhideea :

asa mă bîntuie cu voluptate
punînd pe fruntea mea stigmat și mir
amanta fără patimă, Ideia.

1942

UN ZEU AL HOTARELOR

Un zeu al hotarelor stă între noi.
Sărutul rămîne pe umerii lui
și zace uitat, putrezind ca mărul
pe care cîndva l-am mușcat amîndoi.

1942, 1958

Ne-aducem aminte că-a fost amărui.
Pe sînii de brumă, pe şolduri apoi
bogat pilpiie cu flacăra-i părul,
aşa cum de-atunci nencetat îl văzui.

Acum ești departe, iar visul e scrum.
O undă bogată-n fum și dezastre,
trecînd spață lespedeă unde șezum.

Acum înțeleg că pină la moarte
de virsta de foc, de inimi, de astre
un zeu al hotarelor ne desparte.

1942

OROLOGIUL DE GHEAȚĂ

*Astfel nașterea s-a stîns, iar moartea
e peste puțină de conceput.*

PARMENIDE

La cumpăna nopții, eu sui într-un turn.
Paingi, cucuvăi înțelepte
se-ntrec să-mi oprească urcușul nocturn
de strajă pe strîmtele trepte.
Dar nu e nici buhă cu strigătul ei,
nici iască cu ochiul sinistru,
nici aprigă pliscuri ce scuipe ulei,
nici aripi suflînd ca un sistru,
nici spadă jucîndu-mi pe creștet pieziș,
nici limbă-ntre granite oarbe
să stea împotriva acestui suiș
ce-ntre-una, hipnotic, mă soarbe.
Treptat izbăvit de pămîntul greoi,

desprins de lumești simulacre,
mă-atrage un cer limpezit ca un sloi
cîntînd din văpăile-i sacre.
Cu ce fel de grai să rostesc pe deplin
și cui — amuțitul elogiu ?
În turn, înghețat, albăstriu, cristalin,
mă-așteaptă-un divin orgoliu.
Mărire acestei adinci arătări !
În locul rotirii de zodii,
cu inimi aici și la mari depărtări
stau orele fixe, ca rodii.
Uitate sînt, deci, izgonite din timp
aversă de stele-n înalțuri,
și nașterea florii superbe din ghimp,
și goana dorinței în salturi.
De-acolo de sus, de pe ultimul prag
privesc fascinat în afară.
Egale sînt toate în propriul cheag,
banchize-ntr-o liniște clară.
Ce sferă perfectă ! Pămîntul cel mic
cu multele sale-nvelișuri
e una : nimic nu se naște, nimic
nu moare în lut și-n frunzișuri,
Vai mie, credeam că fărîma e-n mers !
Iertare, ah ! somnuri eterne,
minuni împietrite cu licărul șters
de-o iarnă ce nu se mai cerne.
Ca roiuri de ornice prinse-n îngheț
ce-mi mîngiie ochii și părul,
descopăr în lucruri tiparul măreț,
modelul dinții, Adevărul.
Nici cînd n-am crezut că-o să poată-ncăpea
pădurea-ntr-o singură ghindă,
noiianul de stele-ntr-o singură stea,
oceanu-ntr-un ciob de oglindă.
Aceasta e fața trăind dedesubt

a lumii, obrazul de taină :
integru, statornic, în veci necorupt,
mereu despuiat de-orice haină.
O, veșnic aş vrea să întârzii aici,
pe treapta supremă la care
ființa nu scade ca umbrele, nici
prezența nu trece-n mișcare.
Mereu să mă-mbete, cuprins la mijloc,
șederea a toate-ntru sine.
Dar vai! răsufllarea mea, ca un foc,
toplește zăpada sub mine.
O limbă pornește să miște, și bat
cleios adormitele ore,
și prind să răsară-ntr-un spațiu curbat
de spaimă străvechi aurore ;
privești limpede se-mpăienjenesc,
departe o lună apune,
cad codrii cu-un țipăt prelung, omenesc,
și marea începe să sune.
O, nu-mi este dat ca în marele ger
să dăinui ! Vai, nu mi se cade
aici, unde toate — salvate — sînt cer,
aici, în oprite cascade,
să-ntârzii prea mult : nu sînt vrednic să port
în ochi fericita vedere
a viului care-mi apare ca mort,
a tot ce durează-n cădere...
De-aceea, mă-ntorc întristat și cobor.
Paingi, cucuvăi înțelepte
mă cheamă-ndărăt, mă ajută să zbor
în jos, pe spirale, pe trepte.
Dar eu înică șovăi : mă tem să mă scald
în ore ce iarăși mă-nhață.
Eu plîng, și mă zbucium în trupul meu cald.
În turn, orologiul îngheață.

1942

AMIAZA PE MARE

Lăsați acum bătaia lopetilor să cadă.
E ora lenei pline, a miilor de sori
și-a fructelor mușcate cu dinții albi de pradă
păstrind încă aroma în fildes pînă-n zori.
Lăsați piciorul leneș s-atîrne într-o parte
și luntrea să viseze pe-o latură. Apoi,
privirea fascinată de dungi de foc, departe,
să-ncerce-amărăciunea întoarcerii-napoi.
Zadarnic pescărușii ne dau ocol: deșartă
se lasă dunga zării captivă în argint.
Ninsorile amiezii căzînd înscriu o hartă
cu flori de-azur pe margini, cu insule ce mint.
Acolo — iată pînza unei nădejdi pierdute;
dincolo — nălucirea unui ostrov stingher.
Respinge fluturarea batistelor, și du-te,
străinule cu suflet de-agil corăbier!
Ferice călătorul care, urînd uscatul,
ascultă pulsul apei izbind în tăraturi clar!
În fața lui stă nordul pîndind descălecatul
la marea-mpărăție cu rumeguș stelar.
Cu toții vom ajunge acolo către seară.
Dar fericit e omul care, trezit din vis,
înfruntă hula mării și liniștea de ceară
privind în frămîntarea lichidă ca-n abis.
Ah, celui care umblă pe ape — ajutați-i
să-nalțe pînza plină de soare și frămînt!
Nu-l obosiți cu vorbe, cu lacrimi sau libații.
Lăsați-l să-și ia bunul rămas de la pămînt.

Cu toții vom cunoaște acest suprem adio,
această nepăsare de aspru marinar,
cînd lacoma privire zîmbind vom deslipi-o
de malul ce-și îneacă profilul sublunar.
Uitați-vă, se pierde în zări cutezătorul ;
sticlește încă vela ca ochiul unui ris.
Acolo se destramă trecutul, viitorul,
și toată veșnicia sleiește-ntr-un suris.
Acolo pierе floărea eterică a spumii..
Dăr noi, zidiți pe țărături de piatră și suspin,
simțim că-n ciuda celor ce trec hotarul lumii
mereu ne iese-n față un orizont virgin.

1942, 1964.

211145

TRANDAFIRUL NEGRU

În Țările de Jos, într-un vechi burg
încins cu holde arse de pelagră,
un grădinar visă într-un amurg
un straniu trandafin cu floare neagră.
Și ani de-a rîndul visul lui rămase
deasupra casei, ca un cer închis ;
iar păsările, cînd veneau sfioase,
zburau cu aripi fragede prin vis.
Dar ochii lui și mîinile în friguri
păliră lent sub zări verzui, iar el
mereu se aplecă pe nalte diguri
țintind holbat al apelor inel.

În mări, epave cu catarge moi
dădură rădăcini, în timp ce bradul
de șapte ori se scutură de foi
și zeci de fluvii își schimbară vadul.
Altoiuri albe, muguri singeroși
în van își împleteau pe rind nuanța.
Și într-o zi, când trîmbitau cocoși,
pieri sub cerul de rubin speranța:
căci fata grădinarului, hrînind
la sînul ei trei luni un șarpe harnic,
ii îngropă cenușa sus, pe grind,
sub trandafiri, — dar totul fu zadarnic.
Chemati din țări străine, magi de seamă
se-ntoarseră-n ținuturile lor,
vorbind de-a lungul drumului, cu teamă,
de lucrul fermecat și fără spor.
Iar grădinarul putezi în mlaștini,
sub zborul păsărilor care trec
în unghi prelung spre țările de băștini
pierind în ceruri ca-ntr-un alb înec.
Cadavrul lui strălumină sub valuri
o noapte-ntreagă, ca o stea de sus.
Și-odată, cum lucrau cîntînd pe maluri,
bărbații deslușiră spre apus
cum apele se scurg grăbite foarte,
și, ca într-un descîntec de deochi,
un chip se ridica din ape moarte
purtînd zăbranic șumbru peste ochi.
Copiii zîmbitori crezură-o clipă
că liliacul apei poate fi.
Dar ceea ce li se părea aripă
vârsînd un singe stîns, se vesteji.
Abia atunci bătrînii pricepură
că trandafirul negru, mult visat,
crescuse lin, ieșînd prin nări și gură,
din craniul pur al celui înecat.

Acum, cînd bate vîntu-n echinocîii,
în şapte fortăreţe un nebun
vesteşte despre el la miezul nopţii.
Iar oamenii se-nchină lung, şi spun
că-n Țările de Jos, în vechiul burg
încins cu holdê arse de pelagnă,
fântoma lui se plimbă-n ceasul murg
şi poartă-n loc de ochi o floare neagră.

1942, 1958

ASTĂZI NE DESPĂRȚIM

Astăzi nu mai cîntăm, nu mai zîmbim.
Stînd la început de anotimp fermecat,
astăzi ne despărțim
cîm s-au despărțit apele de uscat.
Totul e atît de firesc în făcerea noastră.
Fiecare ne spunem : — Aşa trebuie să fie..
Alături, umbra albastră
pentru adevăruri gîndite stă mărturie.
Nu peste mult tu vei fi azurul din mări,
eu voi fi pămîntul cu toate păcatele.
Păsări mari te vor căuta prin zări
ducînd în guşă mireasma, bucatele.
Oamenii vor crede că sîntem duşmani.
Între noi, lumea va sta nemişcată
ca o pădure de şute de ani
plină de fiare cu blana vîrgată.

Nimeni nu va ști că sîntem tot atît de aproape
și că, seara, sufletul meu,
ca țărîmul care se modelează din ape,
ia forma uitată a trupului tău...
Astăzi nu ne sărutăm, nu ne dorim.
Ștînd la început de anotimp fermecat,
astăzi ne despărțim
cum s-au despărțit apele de uscat.
Nu peste mult tu vei fi cerul răsfrînt,
eu voi fi soarele negru, pămîntul.
Nu peste mult are să bată vînt.
Nu peste mult are să bată vîntul...

1942

LUPUL SINGURATIC

Iubita printre arbori nu se ivește.
Jos, într-o rîpă umbroasă ca-ntr-un ungher,
stau dumnezeiește
bătut leneș de-un vînt, ca și mine stingher.
Nimeni nu trece și nimic nu se-ntîmplă.
De altfel, niciodată nu se-ntîmplă nimic.
Numai pe tîmplă
aceeași șuviță-și sporește argintul din spic.
De două ori zarea-mi apune sub pleoape.
De două ori inima-mi tresare în piept.
Presimțul care-mi dă tîrcoale pe-aproape
uneori mi se-ăsează pe umărul drept.

Dacă pământul sălbatic nu i-ar sta-n cale,
inima mea cu conturul fibros
s-ar plimba peste fața lunii, agale,
ca o floare roșie, fără miros.

Nimeni nu trece. Precum nimeni nu știe
că lumea întreagă, pe înserat,
e doar o părere, între deal și cîmpie,
de care sufletul s-a cutremurat.

Iubita dintre oameni nu mă vestește.

Jos, într-o rîpă de umbră ca-ntr-un ungher,
stau dumnezeiește

bătut leneș de-un vînt, ca și mine stingher.

De două ori lumea-mi apune sub pleoape.

De două ori inima-mi moare în piept.

Presimțul care-mi dă tîrcoale pe-aproape
sînt tot eu, așezat pe umăru-mi drept.

1942

SYMPOSION

Dintru-nceput, ospățul nu fusese
mănit pentru nici unul dintre noi.

Nici vinurile-n cupe n-au fost noi,
nici rodiile strălucind pe mese.

Mai vechi ca lumea însăși e ospățul.

Sînt proaspete doar pofta și răsfațul
și măștile convivilor, de lut.

Am fost aduși aici, ca un făcut,
de-o șoaptă dintre șoapte, de-o cântare
ce-a prins să sune-n noi treptat mai tare.
Nu simți că vinul are-un gust amar ?
Privind cu ochi hipnotici în pahar,
ciocnim, în hohot, cupele vecine,
dar nu știm pentru ce și pentru cine.
Ce chef lipsit de sens, necumpătat !
Curînd vom crede că ne-am îmbătat
și — goi — în fumul cald care ne-apasă
vom răsturna pocalele pe masă
și vinul scump va curge uleios
pe scaune, pe haine și pe jos
drept împărțind puternica lui vrajă
pisicilor și cîinilor de strajă.
O, de-aș avea atunci cuvînt să-ți spun :
— Iubito, rupe farmecul nebun !
Beția asta cruntă nu-i a bună.
Nu vezi cum gestul aprig se adună
nainte de a-l face pe deplin ?
Privește : mesele lăcesc de slin,
adeverind șederea la libații
a altor scufundate generații
și lunecarea înșilor desculți
ce-au ospătat naintea ta. Asculți ?
Cîntarea asta sumbră, tremurată,
e ca un glas pierdut, de altădată ;
sărutul vine singur, înglodat ;
îmbrățișarea asta s-a mai dat ;
iar zîmbetul plăcerii are-un sclipet
îmbălsămat, ca regii din Egipt,
un semn făcut de nimeni nimănui.
Ah, totul e un vis, o altă lume.
Iar noi jucăm, în tinere costume,
un rol încărunțit cum altul nu-i...

Așa ți-aș spune de-aș avea cuvîntul.
Dar vai ! voi fi și eu culcat de vîntul
ce va sufla peste meseni. Și eu
mă voi urni din locul meu, cu greu,
cedîndu-l, după marea rînduială,
străinilor ce vor intra în sală
grăbiți, înfrigurați, să bea și ei
nectarul mistic pregătît de zei
și tuturora dat după dreptate.
O, sfîntă, trecătoare voluptate !
Rămîn doar drojdiile verzi și noi,
căci vasele se sparg și se revarsă.
Nici vinurile, nici tămîia arsă
nicicînd nu sînt menite pentru noi !

1942, 1958

TOAMNA

Străbătînd adîncimile, cutezător,
gîndul meu o ia înaintea minunilor lumii.
Ah ! ce amară e băutura asta
la care numai zeii, uneori, întîrzie...
Cîteodată însă, ca astăzi, și eu
încid jocul apelor, verde zăbranic,
și nu mai vreau să văd nici ceasul,
nici zîmbetul ce se va mplini, poate mîine.
Nu. Nu mai vreau să văd trupul tău tînăr
scuturîndu-se de frunzele lui,

nici pădurile înghețate prin care vor
rătăci fiarele fără culcușuri.
Amiaza de aur, căzînd pîrguită,
nu mă va găsi lenevind la umbră,
nici tristetea, boala fără leac a sufletului,
nu mă va închide ca pe o floare.
Voi rămîne mereu lîngă pasărea de curte,
fără să priveșc cenul care se schimbă,
și voi aștepta cuvintele tale
foșnitoare ca iarba : — Iată-mă, sînt a ta...
Nu voi mai visa la nimic niciodată.
Amîndoi, agățîndu-ne de frunze,
vom opri buruienile din creșterea lor.
Și nimic nu se va mai întîmpla, nimic.
Nici gura ta nu va mai spune : — Lasă-mă...,
nici păsările nu vor mai trece spre sud
străbătînd adîncimile, cutezător,
ca gîndul meu, înaintea minunilor...

1943

STEA TRISTĂ

Căzînd din cer, luceferii-n cascadă
trecură peste trupul tău, iar tu
curată ai rămas, ca o zăpadă
prin care umbra doar un cîntec fu.
Atunci, o stea de aur strălucea
deasupra, pentru anotimpul care

curînd, curînd avea să ni se dea
cu măști de zgură și cu fructe-amare.
Acum, ca mai demult, eu tac înfrînt.
Și ce-aș putea, sub steaua asta, spune ?
Din tot ce este, tot ce nu-i minune
e fără de folos pe-acest pămînt.
Chiar chipul tău sculptat în alabastru,
culeș cu sfiiciune din înalt,
e numai val : un val ușor, albastru
venind spre țârm din țârmul celălalt.
Ah ! totul este de prisos... Hoțește,
o stea cumplită priveghează sus.
Lumina ei de veacuri profețește
aceste destrămări, acest apus.
Sărutul, neastîmpăr sfînt al cărnii,
s-a desfăcut, și cade, și-l auzi,
așa cum cade-n pragul nalt al iernii
zăpada crudă prin copacii uzi.

1943

ORĂ TÎRZIE

Bine-ai venit, ființă preaciudată,
cu profil clar, cu sprinceană ca pruna,
mai neagră decît aripa blestemată
a bufniței care umbrește luna !
Cîntecele vagi de pe umerii tăi
își primiră-n absență răsunetul,

precum tăcerea dintre două băți
mai plină-i de sunet decît chiar sunetul.
Ca să nu le-auzi nicicînd răsufierea
am sugrumat urșii-ndată după apus,
și cu pietre mici am spart în izvoare
fața stelelor, care privea în sus.
Ființă tîrzie cu mîini brumate,
pentru marea plimbare — bine-ai venit !
Te voi duce pe sub crengi aplecate
la nivelul singelui meu obosit.
Fosforul insectelor, larvele verzi
stau pe foi scundă constelație
că păcatele mari pe care le pierzi
doar în cea de-a șaptea generație.
Vino. Cînd cu minuni mi se astupă
fărmlul plin de aur, mușcat de vidră,
îmi întorc sufletul — cum întorci după
scurgerea nisipului o clepsidră,
Dacă totuși îți spun ființă tîrzie
mă gîndesc la vîrsta omenirii.
Mîine, în absența unui zeu al iubirii,
poate numai mîrții or să rămîie.
Bine-ai venit, ființă preacîudată
cu profil clar și cu trup luminos
ca trîmbițele pentru judecată
care vor suna în țările de jos.
Iată : anotîmpul s-a copt în deșert.
Eu totuși îți spun : — Bine-ai venit, soră !
Dacă din noapte n-a rămas nici un sfert,
ne-a mai rămas mîine o auroră.
Bine-ai venit, flacără ideală !
Cărbunele meu impur te aștepta.
Să ne ridicăm fruntea cu sfială
și să zicem : — Oră, fie voia ta...

1943

PARADISE-COCKTAIL

Din paharul acesta vom bea prietenie.
Roșu ca purpura regilor ucigași,
amar ca strugurii viței, vinul să fie
stăpînul minunii pe care-o viseși.
Din paharul acesta așteptăm să răsară
viclenia suavă a cîntecului plin
și profilul luminat de fecioară
cu veninul alb al tulpinii de crin.
Băutura aceasta sorbită de zei
numai o dată se poate bea în viață.
Să lăsăm lăurii să cadă și ei,
frunze bătute care se plimbă pe față.
Între noi, reflectată în vinul aprins,
nu peste mult va apărea o față,
și linia pură, ca arcul desprins,
cu care viața păcătuiește o dată.
Să tremure tare pe masă carafa,
și fața-n oglindă să tremure tare !
Să cadă din umeri desprinsă agrafa,
și trupul să cadă în grea tremurare !
Iar buzele roșii, ca vinul tîrziu, tămîios,
o singură dată pentru săruturi
să se deschidă — oftat singeros
ca urmele-nfringerii uitate pe scuturi !
În paharul acesta, între noi, o să stea
fata iubită de amîndoi cu mirare,
nelămurită niciodată stea
la apusul vibrat în lumină prea mare.
Între noi va crește singura noastră iubire,
nesărutata buză în țara de-aici,

și cupola aceea de temută mărire
sub care sîntem plini de uimire și mici.
Din paharul acesta vom bea dușmănie.
Ură de moarte vom bea pînă-n zori.
Iar beția noastră ucigașă o să fie
ca purpura regilor visători.
Nimeni să nu guste în afară de noi.
Laurii să nu cadă de la nimeni, ci doar
de la noi, de pe frunțile ușoare și moi,
minuite de diavol, aseară, cu har.
Adevăr să nu mai fie nicicînd pe pămînt.
Băutura de ură să se bea-ntotdeauna,
și cu jale să tremure-n albu-i vestmînt,
oglindită-n ape sălbatice, luna.
Aici, viețuind chiar după moartea noastră,
să tremure-n băuturi ciudate fecioara
și linia dorinței, imagine-albastră
cu care sîngele adoarme seara.

1944

TATUAJ PE SÎNUL STÎNG

Tu, chip frumos de lună umbrît de-un cearcăn verde,
oricine-ai fi, pe timplă orice stigmat să porți,
această transparență a cărnii o vei pierde
cum pierde vița arcul înfășurat pe porți.
Plătește-ți, deci, tributu-n monedă fără dată :
sînt clipe-n care timpul sălbatic stă pe loc.

Cenuşa, păstrătoare a formei de-altădată,
înscrie-n lut minunea ce-a vieţuit în foc.
Slujindu-se pe sine, neştiutor de spaime,
şoptească-ncet izvorul acesta-n sinul tău.
O, buzele-nflorite, ce miine or să-ngaime
cuvinte-n care umblă un duh mărunţ şi rău...
Cine-a-nvăţat culesul să vie să culeagă ;
cine-a întors clepsidra s-o-ntoarcă iar în zori :
nisipul scurs ajunge pentru-o pustie-ntreagă,
în jarul lui poţi arde pe rînd de mii de ori.
Iar cel ce oboseşte să obosească-n slavă :
prezentul dus pe aripi e-atît de pur, încît
lovit de ţărmuri valu-şi răstoarnă-albastra pleavă,
cum îşi răstoarnă perla şiragul după gît.
Întoarcere la locul unde-am aprins văpaia
şi rit bătrîn ca lumea e, tot ce aflu-acum
pe sinii tăi de aur ce-mpurpură odaia
şi-n sufletul meu rece ca pulberea din drum.

1944, 1960

DON JUAN ÎN DELIR

O, de-aş ajunge să adorm odată !...
Mă doare ochiul de minuni şi fum.
Vreau să se-ntoarcă toate şi să bată,
să salte inimile vechi din drum.
Lăsaţi-mă ! De ce mă luaţi pe sus ?
Vreau să rămîn aici, între vecini.

I-atit de galben cerul spre apus
și prăbușit cu clopote pe crini.
Tu cine ești, care-ai pierdut cadenta ?
Nu mai cunosc pe nimeni, nu mai știu
O, cit de mult vă voi iubi absența,
femei ce-mi faceți cerul mai pustiu !
Lăsați-mă să stau ! Nu vreau nimic
decît să zac la ușa piramidei,
în unghiu-acesta răcoros și mic,
Cine mă strigă din deșert ? Deschide-i !
Și tu te duci ? O, mai rămii, iubito :
cuprinde-mă, și stai, și mai rămii...
Dar umbra tă de fum de ce-ai grăbit-o ?
Dă-mi fumul tău, și fă-mi-l căpății.
Unde dispar atîția pîmi pe rînd ?
Oprește-i tu, simun, în pragul zării !
Și tu te duci ?... Simt inima mișcînd
ca sepiile verzi pe fundul mării.
Privește : peste tot se surpă crengi.
Omîda patimei se face flutur,
și fructele răsună ca tîlângi.
Adio, ceas în care să le scutur...
Și tu te duci ? Îți voi iubi absența
și gura limpede ca un inel.
Femei de aur, iar v-aud cadenta ;
dar pasul vostru-i gol, și cad în el.
O, blestemată inimă din mine,
de ce alergi prin colb cu pas tîrșit ?
— Rămii cu bine.

— Da, rămaș cu bine

în jumătatea mea fără sfîrșit...
Tu cine ești, care-ai pierdut iar pasul ?
Nu mai cunosc pe nimeni, nu mai știu.
Cîrînd în cerul meu, va bate ceasul ;
lăsați-mă — să n-ajung prea tîrziu.

O, de-ar veni suprema cutezanță
cu gura de argint, Impalidata !
Vreau sărutarea ei nepămînteană :
un fulger, întuneric iar, și — gata...

1944, 1964

SI VIS PACEM

Dacă vrei pace, lasă-n veșted scrum,
să fulgere penanții casei tale
și, părăsind prietenii în drum,
stirnește-n vîrf de pinteni colbul moale.
Femeia ta, pe pragul învechit,
ca un zălog tăcutei vetre-o lasă :
pafta de praf, rotundă, de la schit,
genuchiul ei să-nscrie pe mițasă.
Dacă vrei pace, ncuie ce-ai născut
în inimă, și-mbracă-te în zale ;
cu fir albastru, semnul de pe scut
pe sini să-l poartē fetele, pe poale.
Iar scutul greu, oglinzii din iatac
învață-l credincios să-i ție locul,
ca să-ți zărești în ziua de atac
în fierul lui profilul și norocul.
Dînd fiecărui lucru ce-l al lui,
du-te să dai ce e pe moarte — morții.
Cîntînd să treci pe cimpuri, și tehui,
zvirlînd, precum monede calpe, sorții.

Potcoava să nu scurme în pământ :
tu nu-ți poți pierde vremea săpînd groapă.
De friu du calul tău, și din cuvînt,
pe malul mlaștinilor, și-l adapă.
Dan vezi să nu atingă cu suflări
nici sîngele-nchegat pe firul ierbii,
și nici cenușa palidelor seri
pe care-o vor aduce-n coarne cerbii.
Dacă vrei pace, nu vîna în timp
ce stai încă sub bolți, în țara veche :
iubire, fiară, roade, anotimp
să-ți fie numai floare la ureche.
Nicioînd să nu-ntorci ochii înapoi,
iar sufletul ca păloșul să taie.
Pe căi piezișe, în urma ta, și noi,
tîrziu, o să ajungem la bătaie,
cînd sus, mînia ta — stîndard — în vîrf
va flutura pe turnuri, la vigilia,
care și-au ceruit abia c-un stîrv
hrisoavele sărace în sigilii.
Dacă vrei pace, dă meret porunci
ca strigătul de luptă, la soroace,
să-l spună rudele din tați în prunci,
să-l strige crainicii prin iarmaroace.
Dacă vrei pace, bate bani mai buni
cu chipul tău pe fiecare parte.
Ferește-ți fruntea albă de cununi,
Vorbește cu sfială despre moarte.
Copiii tăi, ca tine de semeți,
să-i crești în codri-avînd ca dascăl ursul :
cu linii vagi, pe trunchiuri și bureți,
să-nsemne apa vremilor, și cursul.
Iar cînd o să-i trezești, tîrziu, din vis
chemîndu-i de sub frunzele opace,

pe stema țării lor să vadă scris :
învață să te lupti, dacă vrei pace !

1944

CVINTA

Cînd țara mea arde, eu ies să privesc
extatica noapte de vară.

Eu caut cu ochii sub cortul ceresc
o tînără cvintă stelară.

Aproape, deasupra hotarului meu,
mă-ntîmpină-această figură
a cărei văpaie arată mereu
o forță albastră și pură.

Grădini arzătoare țîșnind din pămînt
se-nalță-n văzduhuri străine.

Cad tije roșcate, stîrnite de vînt,
petale de foc lîngă mine.

Eu stau nemișcat ca-ntr-o mantă de fier
atent la rotirile-astrale,
la cele cinci puncte aprinse pe cer,
focar de explozii egale.

Eu știu că luminile lumii dispar
ca torțe-n descreștere curbă.

Dar stema această cu pietre de jar
nimica nicicînd n-o conturbă.

Cînd țara mea arde de jur împrejur
pe stîlpi luminați, ca un templu,

cu ochii pierduți în topitul azur
o cvintă de aște contemplantu.
Din cîmp aurora se urcă încet
cu scuturi și sulite roșii.
În țară dau ton ca-ntr-un dom violet
din trîmbițe stinse-cocoșii.
Culorile pier și se schimbă mereu.
Pe cer, singuratica stemă
atinge hotarele neamului meu
vibrînd în lumașă supremă.
Cînd țara mea arde pe stîlpi luminați
din turnuri și țigle solare,
eu trec printre fete și printre bărbați
ca umbra, cu liniște mare.
Eu știu că vîpăile soarelui ard
chiar după ce astrul se stinge.
De flori de jăratice aprinse pe gard
un umăr, cel gol, se stinge.
Dăr trec liniștit, cu credință supus,
în pașnica, limpede oră,
cînd marile focuri se sting la apus
pe praguri cu apă sonoră.
Așa s-au și stins, chiar în anul nescris
lăsat mîntuirii de Domnul,
vîpăile țării, — și numai în vis
arsuri ne mai tulbură somnul.
De-aceea contemplantu-n pustiu cresc
o ștemă înaltă, de pară.
Cînd țara mea arde, eu ies să privesc
o tină ră cvintă stelară.

1944

ODA

Mărire ție, Patrie ascunsă !
O, ce văpăi scrumindu-se-n secret
sau ce delir în marmură și frunză
dau frumuseții tale trup concret ?
Ce ani de vis, ce clipe fulgerate
îți scriu profilul în eternitate ?

Depart-ai fost un timp vederii noastre
tu, dimineată fără de sfârșit !
Doar luptătorii, prîntre lănci albastre,
zărindu-tă o clipă au orbit
și s-au topit apoi în adevărul
al cărui chip l-au încrustat cu fierul.

Tu, lacrimă de aur pe pleoape,
plîngînd în sine, ca un ochi de bou !
Mărire ție, cer căzut în ape,
stîns de trei ori și înviat din nou,
în care-un astru drept cu-o simplă rază
ciuntește brațul celui ce trădează !

Mărire ție, chip sculptat de jale
pe dinăuntru, în azur și plumb !
Cu hohote de piatră și metale,
cu stropi de vin, cu floare de porumb,
cu laur finăr cățarat pe ziduri
se șterge astăzi fața ta de riduri.

Tu, flacără năprasnică și pură !
Numai tăcerea, muzica din gînd,
ne-apropie de tine-ntr-o măsură,
dar vai ! atît de-nceț și șchiopătînd...
Făptura noastră slabă, se-nspăimîntă
de-ntrecerea cu zeii, că de trîntă.

Mărire ție, umbră și cîntare
a unei păsări ce clocește-n rai !
Cît timp lipsește soarele din zare
și numai luna tremură pe plai,
femeile, născînd în așternuturi,
au frumusețea ta de la-nceputuri.

Tu, vag presimț de nuntă la copile,
umplînd de-o dulce spaimă joaca lor !
Mărire-acestor limpeзите zile
cînd, oglindit pe chipul tuturor,
un chip, încă visat de sfinte moaște,
ne dă puțință azi de-a te cunoaște !

Înalță-te tu, clopot ars de brume !
Un dangăt vast în care dorm eroi
cu vulturi să zvicnească peste lume,
să cînte-n flori ca un extatic roi.
Rîvnită azi, să se-mplinească mîne
această formă dulce ca o piine !

1944

ODĂ LA O PĂDURE ABSTRACTĂ

Pădure împietrită, slavă ție !
Diforme, sumbre, lungi cariatide
a căror muzicală bărbăție
puterile înaltului desfide,
spuneți-mi unde-i domul de azur
pe care-l sprijineți jurîmprejur ?

O, dacă raiul fu cindva grădină
cu pomi mărunți și-n mijloc unul mare,
de vraja lor dintii tu ești străină,
pădure de tăceri și nemișcare !
Căci ingerii, dacă-au slăvit cindva,
pe nimeni n-au slăvit sub poala ta.
Pădure moartă, templu-al nebuniei !
Am să ucid chiar pasărea măiastră
sau orice vestitor al bucuriei
ce-ar tulbura vecia ta sihastră.
Nici glasul, nici surîsul n-are sens
în clarobscurul tău atît de dens.
În miezul cald al verii, tu ești ca un
panopticum albastru de himere.
Naiada doarme-n scorburi lîngă faun
și trec centauri pe sub conifere.
Căderea serii iscă umbre reci,
ascunse lumii noastre pentru veci.
Pădure furioasă, slavă ție !
Diforme, sumbre, lungi bacante goale
trezindu-se din marea lor beție,
s-alungă prin desîșurile tale.
Enormi bureți fosforescenți ascund
cireașa vie-a sînului rotund.
Tulpini care-ați țîșnit din lut, izvoare
cu fiare răsturnate-n mers tiptil,
de ce întindeți corzi răsunătoare
ca apele în luna lui april ?
Din toate cite par aici înfrînte
nici o mlădiță n-a-ncetat să cînte.
Tu, ciclu uriaș de sevă pură,
sortit de zei să n-aibă alinare,
ca un poem rostit de altă gură
cu alt surîs; pe praguri viitoare,
încerc s-aduc mesteceni, ulmi și brazi
la gama-n care ne-ncetat recazi.

Pădure sfișiată, slavă ție !
Castel de fum cu turnuri năruite
vădind o fabuloasă bogăție,
azi ros pe dinăuntru de termite,
mă pierd în labirintul tău acum
ca-n răcirea unui veșnic drum.
Imensă orgă de aramă verde,
de ce nu lași să bată în străfunduri
supremul clopot, gong-care se pierde
cu pești holbați, pe dale reci de prunduri ?
Vreau să-mi răsune ritmic în timpan
frunzișul tău cel putred de un an.
Pădure blestemată, slavă ție !
Înalti, diformi, solemnii titei în fiare,
de ce nu rupeți lanțul de sclavie,
în loc să-l zăngăniți fără-ncetare ?
Pământul vrea să pipăie-n văzduh,
cu mii de ramuri, marele tău duh.
Și totuși — ura, nebunia, slava,
acestea toate-alătura-ți rămîn,
pădurea-n care mierea și otrava
sînt numai floarea unui vin bătrîn !
Absurdă, tu ești doar un vis în lut.
Zadarnic te-am păzit cum ai crescut.
Căci numai eu, ca Pan suflînd în trestii,
în stare sînt să mă dedic ideii,
și — peste ierburi ce foiesc de bestii —
să mă așez alătura cu zeii ;
iar timpul, picurînd ca o cișmea,
să spele de noroi sandala mea.

1944

A CERULUI PADURE RASTURNATA

Aldebaran îmi spune că noaptea va fi lungă.
Umil, îmi urc privirea și, dinz, mă pregătesc.
Acum, cînd nici un soare nu poate să m-ajungă,
sătul de bolta albă și prafu-i pămîntesc,
străbat întreg azurul în sus, în adîncime :
pădure rotitoare, rîvnită de ereți,
cu arbori arși de ghețuri albastre și-o mulțime
de astre preschimbate în fiare și bureți,
prin mijlocul cărora, în iarba de safire,
trufașă încă-n urma înscrisă de călcii,
Girafa luminoasă cu gîtul ei subțire,
Pisica de pădure cu ochii străvezii,
și Șarpele-n inele cu vagi luceferi negri
se plimbă-n jurul Stelei Polare, în eter,
cu-o rîvnă calculată de slujitori integri
părtași la săvîrșirea aceluiași mister.
Aș vrea să smulg pădurea din lînceda ei vrajă
și să dezbrac de purpuri pe mîndrul Orion,
urechile ce de veacuri întîrzie de străjă
să prindă din adîncuri abia-nginatul zvon
cu care seve-ascunse sub cercuri de tulpină
răspund la fremătarea frunzișului stelar,
cînd toamna asta caldă de mii de ani-lumina
îl scutură alene pe trepte de cleștar.
Ce falnică pădure cu coama răsturnată
în care Leul vînat domnește din profil !
Insecte cu antene de foc se pun deodată
pe rodii, zbîrnîindu-și grumazul vibratil.
Niciînd nu voi cunoaște o țară mai superbă
decît această junglă mușcată de lumini !

Din cînd în cînd o creangă țîșnește ea o jerbă,
și steaua fulgerată se mistuie-n rășini.
Dar nimenea nu calcă ciupercile de gheață
s-abată-n codri Hidra sau Scorpia, și-n schimb
să-și împletească umbra cu umbra îndrăzneată
pe care-o poartă-n vîrfuri copacii, ca pe-un nimb.
Eu singur, printre fîrîgi, descopăr înainte
un rîu lactat cu prîndul din alge și coral,
în care se închină un arbore fierbinte
lovînd pe aripi peștii cu fiecare val.
Nici cînd nu voi cuprinde o liniște mai mare !
S-aud cocoșii lumii țîpînd de pe pămînt.
Pe sub molifți și arcuiri nu-i nici o zburătoare
să scoată strigăt straniu sau să stîrnească vînt.
Un singur Vultur trece hotarele de geruri
și-ncearcă să dispară, mereu țintit în zbor.
Eu, sclav al perspectivei, privind de jos spre ceruri,
îl văd între Săgeată și-nre Săgetător.
Iar Lebăda la umbra de sălcii-lăcrimoase,
i-atît de pură-n sfera splendorilor, încît
i-acopăr strălucirea cu-o palmă de vîntoase
și-admir numai în apă imaculatu-i gît.
Ah ! iată în orizontul din ce în ce mai galben,
făclii și flamuri aspre, nestăpînite, vin
jucînd luceferi roșii și verzi cu aripi albe-n
hotarele acestui străvechi hățiș virgin.
Nici cînd nu voi cunoaște o vreme mai amară !
Aprinși la rădăcină de-un con mistuitor,
copaci cu cuiburi pline de pulbere și pară,
jivine-nsetoșate pe praguri de izvor,
— toate cunosc o clipă extatică, în care
își schimbă suferința pe fum și nemișcare.
Păstrez, curată, Steaua Polară cea din urmă.
Coroană princiară cu steme de azur,
înalta-i frumusețe din vîsc aprins se curmă
sub vîrfurile de cenușă-al arbuștilor din jur.

Acopere-te, iris, cît timp agonizează !
Tîrziu te voi deschide, cînd fumegînd intens,
întregul cen, aproape de scrum și de amiază,
deșert cu fir albastru, canicular, imens,
ascunde-va-n adîncuri semințele obscure
din care, sub bătaia cohortelor de sori,
va crește iar această fantastică pădure,
bogată-n fiare blînde și șerpi scînteietori,
vizibilă-n străfunduri pînă la flori și mure
în palida zvicnire a tinerilor zori.

1945

ANIVERSARE

Azi împlinesc o mie de lucruri trecătoare.
Privind amurgul sumbru cum scapără pe văi,
abia acum mi-e ochiul în stare să măsoare
sălbatica lui sferă cuprinsă de văpăi.
Mi-aduc mereu aminte cum din copilărie
rîvneam același lucru-ncercînd să-l împlinesc
întîi în cercul mare și gol, cu reverie,
apoi, cu suferință, -n hotarul lui firesc.
Asemeni unei rodii cu-ambrozie dulceagă,
gustam din frumusețe mușcînd afund și rar,
cu-o patimă căreia-i era cu mult mai dragă
sămînța cea obscură și miezul ei amar.
Așa mi-aduc aminte c-am împlinit o dată
recolta unei toamne cu stîlpi semeți și goi :

porumbul, de la foaia subțire și-nglodată
la spicul ca o roză de vânturi reci și ploii.
Acum, că ieri, descopăr amurgul negru-verde.
Am vârsta potrivită pentru a-l împlini.
Privesc, o clipă, cerul imens care se pierde,
apoi mă-ntorc — din toate-ndoielile — aici
la seva ce pulsează-n nervurile roșcate,
cu care ca un ornîc mă las și mă ridic.
Un cerc de foc m-apasă pe umeri și pe spate.
Aci se naște limbul și se preface-n spic.
Aci amurgul sumbru ca să-l cuprind m-așteaptă,
cuprins fiind el însuși în propriu-i climat :
în soarele de aur, curățitoare treaptă,
ce arde în crepuscul un ochi înlăcrimat.
Cîrînd se va închide și ochiu-acesta mare.
Așa mi-aduc amînte c-am împlinit mereu
disprețul și iubirea, aceste perle rare
în scoica uriașă a sufletului meu.
Azi împlinesc o mie de lucruri, dar întîiul
amurg de foc pe care-l cuprind. Mă vestejesc ?
• O, nu. Căci pe măsură ce-i spulber cu călcîiul,
în juru-mi anii sună, dar nu-i mai împlinesc.
Mereu senin și tînăr, într-o singurătate
a lucrurilor pline de flăcări, care mor
în locul meu, fidele — eu împlinesc în toate
tiparul frumuseții și nemuririi lor.

1945

EPITAF

Da : mie — celui stins aici — uitare.
Să cadă praful pe scriptura mea.
Ca nimănui, de astăzi, să nu-i dea
măsură și temei pentru-ngîmfare.
Uitați-mă. Și nici un val mai sprinten
să nu atingă țărnul vostru dur,
nici glas răzbit din limbul meu obscur,
nici pasăre, nici fir de vînt, nici pînten.
Absența mea să fie toată goală.
Ca pentru totdeauna dus să fiu,
tot ce-ar tînji să mai rămîină viu.
bolească-n jur de cea mai neagră boală.
Dați lucrurilor voastre alte nume.
Mascăți amurgurile în văpăi.
La poarta nopții puneți ciinii răi
să latre duhul meu zmălțat de brume,
Și cite vietăți o să cunoască
de bici, de fier, de foc, cu botul slut,
să se ridice-n yăi și, prin păscut,
verdeața amintirii s-o stîrpească.
Iar celelalte trupuri, vegetale,
cîrciți-le-n grotesți împreunări :
cireșul să prelingă luminări,
castanii să se scuture-n spirale,
salcimul, înflorînd în rădăcină,
să se tîrască-n pulberi ca un vrej,
iar fagul răsucindu-se virtej
să scuie simburi albi la luna plină.
Nimic să nu mai fie ca pe timpul
cînd verbul meu în flăcări le-a nuntit.

Mirăsma trandafirului ciuntit
s-o-mprăştie nu florile, ci ghimpul.
Abia atunci, cînd lumea voastră toată
se va schimonosi din temelii,
luați-vă-ndrăzneala voi, cei vii,
să încercați uitarea mea, treptată.
Neliniște, zăbavă, osteneală
să nu precupețiți, nici viclesug.
Pliviți cu mina ce-a scăpat de plug.
Minunile se fac cu cheltuială.
Ca firea voastră, povestind într-una,
să nu rostească taina ce-o tăceți,
sădiți pe gura pruncilor peceti
și alungați din ochii voștri luna.
Voi între voi, birfiți-mă în șoapte
cu fețele întoarse spre apus,
pentru ca tot ce-ntîmplător ați spus
adevărat, să se scufunde-n noapte.
Și ca să nu purceadă amintire
din lene, slăbiciune sau nărav,
muiati în ris prostesc cuvîntul grav
și ocoliți cuvîntul de iubire.
Așadar, mie — mortului — uitare !
Praf să s-aleagă de scriptura mea :
ca fiecare dintre voi să-și ia
măsura drept temei pentru-ngîmfare.

1945, 1957

MĂȘTI

Aici am stat cîndva, pe la amiază,
cu măștile iubirii pe obraz,
sub cerul ce-și scotea din slavă zeii
ca niște-ntruchipări ale scînteii.
În semicerc, pe trepte, brazi, goruni
zvicnind din svelte busturi de nebuni
priveau din verde marmură firavă
mișcarea noastră plină de otravă.
Un vînt umblat cînta necontenit
voința zeilor cu glas mărit
și-ncetinindu-și aripa sub timplă
stîrnea, copilăros, peruca simplă.
Ereți prădalnici, fluturi mari în roi,
nisipul, iarba tunsă sub sandale
făceau primirea trupurilor goale,
umplînd pădurea de săruturi noi,
încît prin ferigi și lumini albastre
abia răzbeau oftaturile noastre :
izvoane de alean și de tristeti
pîndite pe-ntuneric de mistreți.
Din cînd în cînd, uităm pe drum cuvîntul,
Iar zeii codrilor, pierzînd avîntul,
se agitau departe în păduri,
popor de sclavi cu umerii-ntre stele.
O, măștile erau atît de grele
că nu se dezlipeau de pe figuri !
Natura niciodată obosită
cernea-n amurguri piesa ca prin sită
să obosim în limpezimea ei
priviți, din semicerc înalt, de zei.
Atunci sosea un ceas al încercării
cînd se trezeau cenușile cărării :

cînd măștile se dovedeau subțiri
și sufletul rănit de presimțiri,
cînd nenșelați de nimeni în păcate
scrutam adîncurile-ntunecate
și scormoneam cu unghia-n culcuș,
ca-n vatra rece, focul jucăuș.
Atunci cădeau desprinse din extaze
acele măști de patimă și raze
și rămîneau încetosați și slabi
vinînd dezgustul cu mișcări de crabii.
În ceasul clar-obscur, primăvăratîc,
copacii nalți scurmuau în cer jărătic,
iar zeii mari cu toga la călcîii
se depărtau degrabă cei dintii.
Și numai noi, căzuți, ca o meduză
cu o lumină stranie, infuză,
scoteam un sunet jalnic, blestemat,
plin de vocale noi și repetat
de un ecou tîrziu, tăiat în patru,
că-ntr-un-imens și gol amfiteatru.

1945

ELEGIE

Cîndva, fecioarele acestui astru
ieșeau din casă, gîngurînd abia,
purtînd pe umeri ca un scut albastru
o frumusețe limpede și grea.

Iar umbra ei, căzînd din mers pe plante,
le-ncovoia pentru putreziciuni
și pentru-acele sfînte diamante
ivite cu trufie în cărbuni.

Iar tu, iubito, suferînd cu pasul,
găseai în zare fluviul descîntat
de sălcii triste, lăcrimînd în ceasul
cînd luna-și scoate cornul argintat.

Și toate coborați în val cu scuturi
roșcate în amurg și negre-apoi.

Minusculi stropi și ochi imenși de fluturi
cădeau pe umerii rotunzi și goi.

O, scutul nu părea să se scufunde !

Căzînd adînc, te minunai și tu

că trupul vostru dispărea în unde,
dar frumusețea trupurilor nu.

Iar fiarele setoase, mai la vale,
privind cu ochiul roșu de pe mal,
cu alt luceafăr se-ntorceau din cale
uitînd să guste fermecatul val.

Tirziu, fără vestmint, ținînd cu mina,
lunatic, voi ascunde-ați sub scut
plăcerea-nspăimîntată și țărîna,
din care trupul vostru s-a născut.

Cîndva, femeile acestui astru
purtau o altă frumusețe, grea,
și nu visau că scutul ei albastru
odată, de pe umeri, va cădea.

Iar spre sfîrșitul unei nopți amare,
cînd fiicele ieșiră dintre flori,

cu șini sfioși și umeri goi pe care
cădeau cu săbii aspre tineri zori,

— trecu încet și scutul tău, iubito,

să apere un umăr mai frumos
și clipa mare pe care-ai sfîințit-o
în pîntece cu tipăt dureros.

Acuma iată : stați plîngînd în noapte,
căci fiicele își trec străvechiul scut
la alte fiice, mîndre, fără șoapte,
ca într-un joc de-a pururi cunoscut.
Și plîngeți fluviul liniștit și pasul
cu care veți intra-n același val
și sălciile jalnice și ceasul
pînă sub lună-ntîrziat pe mal.
Cînd scutul falnic o să se scufunde,
căzînd adînc, te vei mira și tu
că frumusețea a pierit în unde,
țărîna trupurilor însă nu...

1945

ACELA-CARE-NU-SE-TEME-DE-NIMIC

Toți regii mi s-au închinat !
De cine oare mă voi teme ?...
— O, teme-te, pe înnopțat,
de cel ce-asteaptă nemișcat,
stăpîn pe sine și pe vreme !...
Așa răspuns i se dădu.
Dar el fălos și fără minte,
ieșind pe poartă dispăru
într-un vârtej de colb, și nu
dori de loc să-l țină minte.
Cum străbătea într-un tîrziu
cumplit înfricoșînd — călare
pe-un mînz sălbatic, fumuriu —

pământul aspru și pustiu
de orice om și arătare,
în fundul unor văi adânci
ce se-ngropau ca niște uliți
tirindu-se-n nisip pe brinci,
văzu un parapet de stînci,
iar sus, pe stînci, văzu trei sulii.
— Aha !... gîndi în sinea lui.
Acesta, pare mai de seamă
din toți vrăjmașii ce-i avui.
Păcat că nici un crainic nu-i
să spună lumii cum îl cheamă !...
Înțepenit în scări, înalt,
și socotind să se amuze,
il așteptă pe celălalt
privind spre stîncă de bazalt
cu zîmbet luminos pe buze.
Dar zîmbetul îi deveni
curînd prea larg sub strîmta cască :
pe stînci nimic nu se-clinti
și nici dușmanul nu veni,
nici sulitele, să-l lovească.
— Voi aștepta... gîndi-ncruntat.
Și așteptă. Însă degeaba.
De după nor imaculat
ieși Crai Nou zîmbind ciudat
și parcă luminîndu-i graba.
Mereu cu fața la dușman,
el își strunea într-una fapta.
Ci umbra, lunecînd viclean,
cu pașul mic și diafan
trecu din stînga lui în dreapta.
Atunci strigă ușor, rizînd.
Nimic nu se mișcă, nimica
Doar mînzul negru, nechezînd
izbi copitele la rînd...

Iar el simți deodată frica.
Strigă din nou, cu glasul plin,
însăpăimîntînd întreg deșertul
care dormea imens, senin.
Dar numai un ecou străin
tirziu răspunse vag, cu sfertul.
Făcu un pas, dar în zadar.
Pe-aceleași stinci, ca pe cetate,
trei suliți cu tăiș de var
stăteau în licărul lunar,
sclipind subțiri și nemișcate.
Atunci, inebunit pe cal,
în șeaua ce-i părea fierbinte,
cu chipul prelungit și pal,
scotînd un strigăt gutural
țișni deodată înainte...
În zori, cînd umbra e la fel,
nu și lumina bolții însă,
zăceau pe jos : și cal și el ;
zdrobit sta coiful de oțel,
iar platoșa ardea, desprinsă.
Într-un avînt nemărginit
cu brațu-ntins spre-al zilei astru,
ca spre-un vrăjmaș închipuit,
el odihnea nensufletit,
scăldat în singe gros, albastru.
Iar sus pe stinci, scliceau ușor
tîrîndu-și umbra pe copite,
sub soarele dogoritor
care ncălzea arama lor,
trei biete suliți ruginite...

1945

FORMA OMULUI

Și astfel după ce ființa omenească a fost tăiată în două, fiecare jumătate de om, dorind pe cealaltă, se ducea după ea.

PLATON

În ziua cea dintâi, pe cînd lumina
țișnind în mari mănunchiuri de văpăi
nu limpezea nici dragostea, nici vina,
nici umbre moi nu presăra pe văi ;
pe cînd plăpînzi, cu trunchiuri fără coajă,
copaci se răsuceau în vînt, și drepti,
în poarta paradîsului, de strajă,
nu adăstau arhangheli înțelepți ;
în golf ferit de răzvrătite unde,
pe prag neptunic de bazalt urit,
ce nu primea delfinii albi, și unde
un val era atît de greu încît
— desprinse din subțioară — scoici jilave
cu perla cit un ochi de elefant
pluteau în spumă verde ca agave
ce-nchîd un simbură de diamant ;
acolo unde plante plîngătoare
se ridicau la orizontul blind,
și soarele-n clorotică paloare
cădea încet sub zare tremurînd ;
pe-un mal alunecos unde bureții
clipeau mărunt ca stelele cînd dorm, —
venea un uriaș lovînd peretii
cu umbra unui trup hidos, diform,
și se pleca să-și vadă fața hîdă
în recile oglinzi cu prund de-argint,
să plîngă și pe urmă să suridă
gîndind că, totuși, apele îl mint.

Acolo pînă azi tăioase vîrfuri
vădesc că omul slut s-a spintecat
în două jumătăți — ah ! roșii stîrvuri
pe lespedeau oceanului sărat.

Dar chiar și astăzi, noaptea, apa lasă
pe pietre doi amănți subțiri și pali,
culcați pe mușchi și scoici ca pe mătășă
și mîngîiați pe umeri de corali.

Iar cînd se prind, apropiați, cu-o mîină,
ei dau viață unei vechi figuri,
căci trupurile-un trup diform îngină,
iar buzele — profilul altei guri,
cu mult mai ars, mai fără de rușine
mușcîndu-se nesățios, amar,
asemenea unor reptile pline
de sînge fără liniște și har.

O, sînge crunt ce-n zori de zi se varsă
de-a lungul trupurilor care zac,
și dă un singur trup, o formă arsă
de-un foc mai vîrstnic decît orice veac !
Atîta timp cît sîngele zvîcnește,
arzînd ca-ntr-un incest nemărginit,
iscat într-una pe străvechi tipare,
un uriaș adastă și privește
în reci oglinzi de scoici cu perlă mare,
diform, dar zîmbitor : reîntregit.

SOARELE ȘI SCOICA

În tinerele vremuri fără nume,
cînd astrele nu se sfiau deloc
să-și scapere orbitele prin lume
ca păsări azurii cu plisc de foc, —
un soare nou, teșită zburătoare
ce țipă-n nori, hulită de furtuni,
găsi un golf cu apă ca o boare,
încins cu brîuri de luceferi bruni,
în care — stăpînind peste mărgeane
și peste alge verzi cu subțiori,
aduse-ntîmplător din alte-oceane
de sepîi sau de pești scînteietori —
o scoică princiărară, virtuoașă,
în smalt de alabastru și sîdef
de mii de ani își cultiva în casă
penumbra, ca o pînză de gherghef.
Cum soarele grăbea pe mai departe,
o rază crudă, licărind abia,
pătrunse prin mătăsuri și brocarte
ținînd o clipă sulița spre ea.
Dar scoica, ametită și confuză,
voind să-și ocrotească boiul fin
și perla în văpaie ce, lehuză,
îi da fiori în pîntecul virgin, —
fugi-n adînc, sărînd din treaptă-n treaptă
la valul cu frunzișuri și luciri,
cu care apa simplă, înțeleaptă
împrăștie și naște năluciri.
Cînd soarele veni spre seară, tandru,
cu aripile-arzînd deasupra lui
și coborî-n afund ca un scăfandru

închis într-un ciudat costum verzui, —
sărmana scoică, —n corturi ideale,
răsunătoare, singură-n ocean,
îl presimți deodată cu spirale
ca pe un șarpe amoros, viclean,
ce-și ține ochiul rece la distanță
și-și scoate limba roșie printre dinți
apropiindu-și-o cu cutezanță
pe umerii curenților fierbinți.
De-aceea, alergînd înspăimîntată
prin sumbre constelații, se trezi
pe cealaltă față, bulbucată,
pe unde niciodată nu e zi.
Iar soarele, vișînd un golf utopic,
de mii de ani nici azi nu s-a mpăcat,
ci cade brusc în adîncimi la tropic,
orbit de frumusețe și păcat,
stropînd cu foc în corturi țuguiate
pilaștrii lumii, algele de sus
ce plîng pe cer și-l cheamă-nvăpăiate
să le sărute, după ce-a spus.

1945

VITA DE VIE LA PARALELA 80°

La Polul Nord, aproape de osia furtunii,
printre arbuști de sticlă ce-ajung doar la genunchi,
pe care ard albastre poleiurile lunii
ca niște mușchi de fosfor pe fiecare trunchi,

și unde urși de bură nestingheriți se plimbă
prin mari licheni și feringi ca printr-un labirint,
iar hermelinul roșu întocmai ca o limbă
apare și dispare-ntr-o gură de argint ;
acolo unde apa, țîșnind de dimineată
cu unda-mprăștiată, rămîne în văzduh
cù arapi destăcute pînă-n amurg și-ngheață
luînd — cu pene — formă cutărui pasnic duh, —
acolo vom ajunge-ntr-o zi obișnuită
infometăți de arbori imenși și de călduri,
strivind sub talpă nalba, ciuperca impietrită
și creștetul de vată al noilor păduri
în care pomi lunatici, lipsiți de flori și fructe,
cu ramurile-nțînse și picurînd aran,
se-nalță-n sus, ca niște fragile apeducte
ce prind lumina zilei în tuburi de clestar
și-o dau acelor elare orașe bîntuite :
miraje vagi cu turnuri și-acoperișe-n dungi,
ce pier în depărtare, tăcute, obosite,
în ceața unui astru, cu despletiri prelungi.
Acolo vom ajunge, într-un tirziu, la vamă,
la locul plin de taină de unde, matinal,
un ren înalt cu coarne și țurturi de aramă
cuprinde-ntreg orașul în ochii-i de cristal.
La cea din urmă poartă pustie, fără plante,
vom arunca vestmîntul și vom planta, ca slugi,
în solul fără nume și ars de diamante,
deprins de veacuri numai cu știr sărac și rugi,
un arc cu struguri negri, strălucitori de cîntec,
pe care anotimpul îi va-nălța-n azur
topind cu ură toată zăpada de sub pîntec
la focul rădăcinii ce scurmă împrejur.
Și chiar la miezul nopții, disprețuîndu-i bezna
și clima-nfumurată, vrăjită de ninșori,
un arc va strînge șoldul, un ștrop va bate glezna,
iar vinul va fi roșu și limpezit în zori.

Cînd renul dimineții se va trezi la vamă
și va călca pe ghețuri cu pasul luminat
purtînd pe cap coroana cu țurțuri de aramă
și soarele aparte pe care l-a visat, —
noi, răcoriți pe umeri de aștri și de brize,
ne vom urca, domestici, din ultimul fiord
pe una din acele fantastice banchize
ce fug cu vîntu-n față spre nord, mereu spre nord.

1945

MISTREȚUL CU COLȚI DE ARGINT

Un prinț din Levant îndrăgind vînătoarea
prin inimă neagră de codru trecea.
Croindu-și cu greu prin hățisuri cărarea,
cînta dintr-un flaut de os și zicea :
— Veniți să vînam în păduri nepătrunse
mistrețul cu colți de argint, fioros,
ce zilnic își schimbă în scorburi ascunse
copita și blana și ochiul sticlos...
— Stăpine, ziceau servitorii cu goarne,
mistrețul acela nu vine pe-aici.
Mai bine s-abatem vînatul cu coarne,
ori vulpile roșii, ori iepurii mici...
Dar prințul trecînd zimbitor înainte
privea printre arbori atent la culori,
lăsînd în culcuș căprioara cuminte
și linxul ce rîde cu ochi sclipitori.

Sub fagi, el dădea buruiana-ntr-o parte :
— Priviți, cum se-nvîrte făcîndu-ne semn
mistrețul cu colți de argint, nu departe :
veniți să-l lovim cu săgeata de lemn !...
— Stăpîne, e apa jucind sub copaci,
zicea servitorul privindu-l isteț.
Dar el răspundea întorcîndu-se : — Taci...
Și apa sclipea ca un colț de mistreț.
Sub ulmi, el zorea risipite alaiuri :
— Priviți cum pufnește și scurmă stingher,
mistrețul cu colți de argint, peste plaiuri :
veniți să-l lovim cu săgeata de fier !...
— Stăpîne, e iarba foșnind sub copaci,
zicea servitorul zîmbind îndrăzneț.
Dar el răspundea întorcîndu-se : — Taci...
Și iarba sclipea ca un colț de mistreț.
Sub brazi, el striga îndemnîndu-i spre creste :
— Priviți unde-și află odihnă și loc
mistrețul cu colți de argint, din poveste :
veniți să-l lovim cu săgeata de foc !...
— Stăpîne, e luna lucind prin copaci,
zicea servitorul rîzînd cu dispret.
Dar el răspundea întorcîndu-se : — Taci...
Și luna sclipea ca un colț de mistreț.
Dar vai ! sub luceferii palizi ai boltii
cum sta în amurg, la izvor aplecat
veni un mistreț uriaș, și cu colții
îl trase sălbatic prin colbul roșcat.
— Ce fiară ciudată mă umple de singe,
oprind vînătoarea mistrețului meu ?
Ce pasăre neagră stă-n lună și plînge ;
Ce veștedă frunză mă bate mereu ?...
— Stăpîne, mistrețul cu colți ca argintul,
chiar el te-a cuprins grohăind sub copaci.
Ascultă cum lătră copoi gonindu-l...
Dar prințul răspunse-ntorcîndu-se : — Taci.

Mai bine ia cornul și sună într-una.
Să suni pînă mor, către cerul senin...
Atunci asfîți după creștete luna
și cornul sună, însă foarte puțin.

1945

REGELE, FIUL COPACULUI

Călătorind, regina văzu un ulm enorm,
la margine de codri străbuni cu poală sumbră.
— Acesta e copacul sub care-aș vrea să dorm...
Și-un an întreg regina dormi sub el, la umbră.
Apoi născu, din aur, un pui de ulm sfios
cu trunchiul de lumină, nemaivăzut în țară,
acoperit cu muguri care cîntau frumos.
Curtenii se priviră zimbînd și se-nchinară.
Iar timpul, care-adesea e vînt dogorîtor,
dădea fiori reginei, dar alintînd coconul
în fiecare seară îl scutura ușor
de frunzele sfiei, mai gingașe ca zvonul.
Și astfel, într-o noapte înfricoșată, cînd
regina sta-ntre dăhuri foșnindu-și părul veșted,
frumoșul ulm pătrunse în sală fremătînd,
urcă pe tron și-și puse coroanele pe creștet.
Cine-a văzut vreodată un arbore stăpîn
să țină cîrma țării și să nu ceară biruri?
Sporind cu frunze moarte tezaurul bătrîn,
el îmbrăca pe sfetnici în lute și porfiruri.

Cine-a văzut un rege mai bun, mai înțelept ?

Sau cine-avînd puterea și patima furtunii

a cîrmuit regatul vîntoaselor mai drept

sub îndoita climă a soarelui și-a lunii ?

Mai fu pe lume-o țară la fel de norocoasă ?

Stăpînul, clătîndu-și frunzișul prin hotar,

ținea căldura-n ramuri ca-ntr-un tăiș de coasă

și prețuia zăpada-n văzduhuri, pe cîntar.

Nici vînt nu da din aripi decît în foi regești,

nici foc nu da văpaie decît sub bolți auguste.

Extatic, pe deasupra pădurilor firești,

el sta ca o pădure lipsită de lăcuste.

Știînd că-i minuieste vîinîndu-i după rang,

nici vulturii, nici urșii nu-l ocoleau pe rege.

Iar hoții-n crengi regale-și puneau grumazu-n ștreang,

în țara unde frunza, din vîrfuri era lege.

Iar vîntul, care-adesea e timp dogoritor,

dădea ocol coroanei, dar nu-i rodea tulpina.

Sub păsările negre surpîndu-se din zbor

monarhul părea tînăr și veșnic ca lumina.

Cînd, iată : împăratul vecin veni viclean,

cîntînd, cu ochiul urii acoperit, călare,

și-n timp ce sfatul țării, chemat, era-n divan

și numai orizontul sta paznic la hotare,

ajune lingă rege și-l mîngîie pe trunchi

nănînd frunzișu-i ager cu sabie și pară.

Curtenii se-ndoiră, bărboși, într-un genunchi,

iar oștile străine se năpustiră-n țară.

Atunci, lăsînd căldura ținută zeci de ani

în crengi, și dintr-odată rîstogolînd-o-n spații,

monarhul se întoarse, de sus, către dusmani,

cu frunzele miniei izbind în constelații,

și-ntocmai ca un clopot de aur în văpăi

a cărui limbă clară stă-n dangăt nemișcată,

simțind cum ard sub ramuri de jar supușii săi
în purpura regală ce flutura prădată,
se prăbuși pe cōdri, pe șesuri și pe văi
ca o cenușă caldă, ușoară și perlată.

1945, 1957

NUNTA

Intr-un amurg cu pulbere mărunță
pe cînd visa amarul ei sărut,
un sol călare îl pofti la nuntă
vorbînd de-un mire nou, necunoscut.
Atunci, ca să-și arate tuturora
gîndu-mbrăcat în negru pînă sus,
Rolf coborî dintre păduri, la ora
cînd se ivește luna la apus.
(La ora asta se-ntilneau, odată,
sub pini de mare, arși de suferinți,
mușcînd amar în gura sărutată
o ură grea, iscată-ntre părinți.)
Intră-n căstel, lăsînd afară vîntul
și manea-n giuvaieră vineții.
Cum nici un paj nu-i aștepta vestmîntul,
Rolf o porni pe treptele pustii.
Ce liniște adîncă, nefirească !
Ce ziduri groase ! Ce cuminți nuntași !
Nici muzică, nici larmă omenească.
n-acoperiră propriii săi pași.
Unde-or fi tinerii fără sfială ?

Poate că-ascunși într-un ungher ales
așteaptă clipa rară, nupțială,
șoptind viclene vorbe cu-nțeles ?

Ori poate-așteaptă oaspetele mare,
amantul părăsit, nuntașul trist ?

Rolf mîngîie cu drag și nerăbdare
mînerul săbiei, de ametist.

Trecu îngîndurat prin ganguri sumbre,
privi afară, coborî pe scări,

pîndind vibrarea focului sub umbre,
și torțele sub fum de luminări.

Și iată : -n sala turnului, reci stane,
bărbați cu săbii suple, taciturni,
vegheau un catafalc între coroane,
scăldat în raza astrilor nocturni.

— „Bine-ai venit la nunta fiicei mele“,
grăi un glas înnăbușit, molcum.

„Dacă i-am dat vreodată sfaturi rele,
cuvine-se să mi le-ndrept acum.

De ce v-ați întîlnit pe-ascuns, sub pini,
necutezînd fățiș să-mi intri-n casă ?

De astăzi nu mai vreau să fim străini,
și te-am poftit ca să ți-o dau mireasă“.

Rolf îi privi pe rînd, pe îndelete.

Ce fețe crunte de nuntași ursuzi !

Ce mîini cumplite, tremurînd ca bete
de-un foc adevărit în ochii cruzi !

Ca la un semn ascuns, ei se sculară,
și umbrele căzură pe sicriu.

(Așa cădeau, cîndva, sub luna clară,
penumbre reci cu acul argintiu
pe gura ei fierbinte și amară.)

Rolf se gîndi : Curînd apune luna.

E timpul s-o ridic de pîntre pini,

s-o port pe brațe ca întotdeauna,

și-marea să răsune din tulpini...

Brusc, marea răsună pe sub fereastră.
Rolf trase sabia încet, grăind :
— „Sint bucuros de bunătatea voastră,
și abia aștept să mă vedeți nuntind.
Dar ura grea, cumplita noastră zestre,
de-acuma nu va trece la urmași.
Închideți porți și țintuiți ferestre !
În noaptea asta toți sintem nuntași.“
Apoi, ca dansatorul cu renume
ce schimbă partenerile în joc,
spre care toate se-mbұлzeșc anume
împinse de ursită și noroc,
Rolf îi primi pe rînd în virful lamei,
lăsîndu-i plîni de sînge și gълbui.
Tăișul, ca un fulger plin de game,-i
înfășura în melodia lui.
Deasupra lor, semet, stăpînul casei
veghea la căpătîiul preafrumoasei.
Rolf îl cruță. Luînd în brațe moarta,
fugi cu ea în turn și-nchise poarta.
Apoi, la piept cu sfînta lui comoară,
ieși deasupra strălucitei mări,
prietena ce-n fiecare seară
cu spuma-i răcorea de sărutări,
și care, șcinteînd din giuvaiere,
acuma-l atrăgea cu noi tulpini.
Rolf se gîndi : Ce tranie tăcere !
E timpul să ne ducem între pini...
Apoi sări în marea spumegată.
Îmbrățișînd-o, îi cuprinse gura
— o frunză vinată și înghețată —
cu buzele lui strînse și fierbinți,
mușcînd din nou, și mai amară, ura
iscată și hrănită de părinți.

1945, 1957

STRAJĂ ZADARNICĂ

Arcașul și oșteanul și feciorul
păzesc pe castelan care le-a spus :
— Să nu lăsați nici umbră, nici piciorul,
nici aripa s-ajungă pină sus...

Arcașule din marginea cetății,
zadarnic dai ocol singurătății !
Oșteanule cu sabie în teacă,
zadarnic nu lași umbrele să treacă !
Feciorule din pragul încăperii,
zadarnic arzi uleiul privegherii !
Zadarnic stați de strajă zi și noapte :
nu trece umbră, nu răsună șoapte,
nu umblă duh, nici pasăre, nici om,
nici frunza nu se clatină în pom.
Dar ceea ce voi nu lăsați să intre
s-a culbărit în inimă și-n yntre
și-acolo, ascuțind un mare zîmt,
își tăinuie prezența sub preșimt.
De-aceea, ridicați-vă pe praguri
ca să vedeți acuma lămurit
cum filfiie luminile ca steaguri
pe cel păzit de voi, care-a murit.

1946

OMUL CU COMPASUL

Am zgîriat aseară pe nisip
formula unei alte ordini, care
conține-al lucrurilor tainic chip,
cel fără de ruină și mișcare.
Aici, acest inel în care-ncerc
să prind rotirea stelelor în spațiu :
medalie de foc și magic Cerc,
lui însuși hrană crudă și nesațiu.
Iar dincolo, ca simbol înțelept,
un cort de raze cu foița clară :
Triunghiul către care mă îndrept
la dangătele bronzului de seară.
Nimic nu socoteam a fi străin
de-aceste prea statornice tipare :
nici amfora corôlelor de crîn,
nici fulgerul cristalelor amare.
Mereu, ca instrumentul de suflat,
cu cîntec se vor umple, căci făptura,
își pipăie conturul terminat
abia adevărindu-le măsura.
Așa credeam. Sub stelele fîrzii,
culcîndu-mă, strîngeam pe lingă mine
compasul, inginer de armonii
și cocostîrc al zborurilor line.
Ah ! cite veacuri scăpătă-ntr-un ceas
cînd somnul dulce-i frate cu minciuna ?
Din formele de-aseară n-a rămas
întreagă și curată vai ! nici una.
Cu ce călduri de iad și negre plôii
veniră astăzi zorile pe lume ?
Enorme bălării cu frunze moi
foșnesc pe țârm, ca mările în spume.

Tulpini diforme, zgîrciuri pe nisip
răniră idealul receptacol

și ruinară transparentul chip

căruia eu i-am fost umil oracol.

O, mare-n spasme, cu zvicniri adînci,
de ce-ai întors genunile fertile ?

În loc să cînte sarea, sus pe stînci
aud foind insecte și reptile.

Pieziș e mersul astrelor pe grind,
iar datina stîhiilor surpată,

de cînd un șoarece muri umbrind
cu stînvu-i putred cercul fără pată.

Cu scrum și rumeguș de furnicar
vă veți hrăni, voi — frunze libertine,
ce-ați dat uitării-aulicului tipar
și aria nervurilor divine !

Iar vouă, zburătoare-n stol și pîlc,
știută vi-i de-a pururea, dar spartă
bătaia aripilor, grea de filc,
prin care orice zbor devine artă !

Vai ! steaua asta merge spre amurg...

Cristalele s-au spart și sîngerează...

Și mii de ape lîncede se scurg
mînjind coroana fluviilor, trează.

Ci-n mijlocul declinului lumesc
eu stau și-aștept, cu sfiiciune, ceasul,
cînd pătorezi-vor florile ce cresc
ca broaște care-mi tulbură compasul.

Atunci, lovind cu vîrful în nisip,
aceleași semne vor luci în soare,
păstrînd în forma lor eternul chip
al lucrurilor lumii trecătoare.

OCHIUL

*Non est aliud loqui tuum quam videre
tuum, cum non differant realiter in te
qui es simplicitas absoluta.*

NICOLAUS CUSANUS

Urzeli de apă cu belșug de pește,
furtuni — și tu, pământ bătătorit !
Un ochi închis în sine ne privește
din veac asupra noastră pironit.
Acelă ce gîndește îndărătul
acestui iris tremurat, verzui,
cuprinde-n jos oceanul ca omătul
cu peșterile și ghetarii lui.
Din uriașa-i sferă vizuală
afară niciodată nu ieșim.
Ne vede noaptea ca-ntr-un glob de smoală
în care ne aprindem și iubim.
Cînd ardem, vede flacără temută ;
cînd vede jar, ne stingem liniștit,
căci dintr-odată ochiul se strămută
la alte flăcări care-au izbucnit.
O, gene fără pace, populate
de viziuni fantastice, cerești !
Plantele cu pulberi răscolate
căzute în văzduhuri pămîntești,
privindu-le intens, le face boltă
în propria-i orbită-n infinit.
Cît timp le vede, ele se dezvoltă :
sublim caliciu, riguros gîndit.
Acela care vede ce gîndește
pe toate le privește rînd pe rînd :
copacul putred, lemnul care crește
și mugurul ce va rodi curînd.
Pescar semeț, cu undiță vicleană,

Stăpine, eu cîntam neconținut
la riul fulgerat de somn și mreană,
ce curge fără valuri la zenit.
Dar azi, la tărîmul verde al minunii,
din ce în ce mai rar, mai girbov vin
și-aștept în raza veștedă a lunii
să se strămute ochiul tău divin...

1947, 1958

ORFICA

Îmi place dintre semeni treptat să mă retrag :
în infinitul mare o arie să trag,
să știu un loc de umbră cu trepid și trepte
în care șapte tineri în togă să m-aștepte.
Un clopotel s-anunțe pe ganguri reci, pe dale,
soșirea mea ghicită din zgomot de sandale.
Cu magică formulă și cabalistic semn
să-nconjur sanctuarul secret și să-l însemn.
Iar din pleiada arsă lăuntric de mistere
s-aleg pe cel mai vrednic, și să-i pretind tăcere.
Apoi, cu pietate, integru și fanatic,
să iau vestmîntul sacru și mersul hieratic,
și numai noi s-atingem adîncă lămurire
că sufletu-i, ca zeii, pârtaș la nemurire,
că răsufllarea-i pură se străcură prin om
că vîntul dimineții trecînd din pom în pom.

că ne aprindem viața timidă sau semeață
cu semeții sau temeri venind din altă viață,
că a căzut în corpul de lut ca-ntr-un mormînt
în care ispășește un aspru legămînt,
că viața e pedeapsă, iar trupul închisoare.
Și numai noi, în cerul extaticului soare,
s-alegem traiul simplu și sacerdoțiul pur
curățitor ca baia-ntr-un golf vibrînd de-azur.
Căci pentru toată fapta e plată și răsplată.
O, fericirea celor inițiați e dată !
Iar noi o vom cunoaște în ceasul fără nume
alătura de zeii puternici în eter,
cînd focul va cuprinde această tristă lume
desăvîrșind tăcerea supremului mister.

1947

SINGURĂTATE

De cîțva timp, mereu mai trist, mă zvînt
de recile sudori ale credinței.
Dar mi-amintesc un ev de abur sfînt
cînd se umflau stihiiile ființei :
cînd brațele acestea de fecior
le ridicam spre boltă la solstiții
ca să primesc al lunii alb ulcior
cu vin bătrîn de mistice perdiții ;
cînd zonii-i așteptam pe culmi de munți

și-i anunțam apoi peste coline
ca să pornim îndelungate nunți
în ritmica mareelor feline ;
cînd ca-ntr-un preistoric calendar
în care sărbătorile abundă
citeam în crugul discului solar
schimbarea vremii, cumpăna profundă ;
cînd nu intram în casă tilhărit,
nici lingura n-o ridicam la gură
decît știind că totul e un rit
oficiat cu pompă în natură.
Cu ochii așeri de navigator
priveam talazul spumegat sub rostru
și talmăceam din graiul lui Alcor
cîntarea lumii noi și stihul nostru.
Odinioară, zîmbetu-n obraz
era sigiliu și hieroglifă.
Iar moartea se vestea pe la amiz,
sub chipul unei raze în triglifă.
Acuma însă-n scorbură de urs
misterele și-au încîlcit aripa.
Vai ! simt că nu iubesc în timpul scurs
nici veșnicia lumilor, nici clipa.
Cînd focul arde, pară sună-n gol.
Ulciorul lunii deșertat pe sfert e.
Zadarnic scurm în scurm și vreau să scol
din vatră salamandrele inerte.
Mireasma limbii, roasă de incest,
și-a ars virtutea magică și densă.
Ah ! unde-i timpul cald cînd orice gest
era îmbrățișare sau ofensă ?
Azi soarele minunilor s-a stins.
Iar armonia muzicii de sfere
cu strune rupte-ntinde-n necuprins
o plasă uriașă de tăcere.

1947

MONOLOG

Există ape sacre ce-și adună
numai în mine fluxul mōhorit :
vāpāi cē pentru alții ard în lună,
splendori împodobite cu urit.
Așa sint sărutările primite,
candorile schimbate an de an,
— stafii pe care timpul le trimite
prin amintirile lui Don Juan.
Ca să le apăr vraja, le închid
în labirintul spaimelor din mine
în care sufletul, ca un lichid,
ia forma trupului care-l conține.
Așa e bucuria fără spor
pe care-am cheltuit-o cu risipă
în șoapta mincinoasă : Te ador...,
în veșnicia patimei de-o clipă.
Ca să-i îngrop tăciunele, m-ascund
sub zeci de măști și dăntuiesc ca mimii
pe mațul unui riu orbit pe prund
de vinățul abis al înălțimii.
Așa sint îndoiala în credință,
virtutea urii, straniul păcat
al binelui, surisu-n suferință,
și primul glas de trâmbiță uitat.
Ca să le las adînc să se dezlege
ca firul verde-al fierei, de nectar,
din nepăsare mi-am făcut o lege
și tron măreț din plaiul solitar.
Așa sint prietenii pierdute,
lumini pe care-n van le fugărești,

pe care noaptea ne-ncetat le-asmute
din prăguri de chilii călugărești.
Ca să le uit, îmi fac privirea cupă
și beau cucuta spumei din nisip ;
și-n timp ce gongul mării vast m-astupă
infig în carne unghia și țip
Ah ! vino tu, miracol, să mă scuturi !
Sînt pom cu rod ascuns pe cîmpul gol.
Bolesc în propriile-mi începuturi
ca vînturile lumii în Eol.
Vai ! toate se oferă liniștite,
din mine însumi, ca niște fintini.
Dar zeul beat nu știe ce-mi promite
și nici chiar eu nu știu ce am în mîini,
nici pasul meu spre ce tărîm mă-ndreaptă.
Și stău așa, ca-n peșteră, retras
în mine însumi : un Orfeu pe-o treaptă
a unui univers lipsit de glas.

1947

PRELUDIU DE TOBĂ LA UN MARȘ EROIC

Pe-a morților față
văzui
un aer angelic de gheață,
o mască de aur verzui.

aprinsă-mprejur ca un foc
suspine nu cere

deloc.

În humă ea stă ca-n azururi
în propriul său element :
destinul — de-a pururi

prezent.

O, Patria toate le are
— viață și moarte — în veci
ca stări nucleare
și reci.

1947

BALADA SCHIMBULUI ÎN NATURA

Așa precum ne spune Herodot —
pe vremuri, vase iuți cartagineze
lăsau în zare porturi și faleze,
și străbătînd cu pînzele-năltate
coloanele lui Hercule, bălțate,
tăiau o mare ritmică în bot.
În soare, tactul vislelor egale
făcea din ele lebede regale
conduse de un Argus solitar.
Iar noaptea, cînd sclipeau pe punte focuri,
păreau moluște dornice de jocuri,
ce-ascund la subțiori mărgăritar.

De patru ori se scutura pe boltă
a stelelor mirifică recoltă.
Lopețile zvicneau neconținut.
Iar cînd ieșea din ape aurora,
corăbiile iuți loveau cu prora
un țărîm pierdut în dune, ostentiv.
Atunci, pe punți întinse, fără număr,
bărbații coborau, purtînd pe umăr,
ca niște urne tragice cu scrum,
trapezuri strălucind în fel și chipuri.
le depuneau liturgic în nisipuri,
se retrăgeau și anunțau cu fum.
Erau acolo : animale, rodii,
mademuri scoase de sub vechi custodii,
pocale, scuturi, tunici verzi cu fir,
orez roman în vase egiptene,
oglinzi și scolopendre cu antene,
sandale, săbii, nasturi de safir.
Apoi, ca la un semn, cu alte urne
în șiruri ordonate, taciturne,
veneau locuitorii din ținut,
și-apreciind din ochi acel tezaur,
puneau alături bulgări mari de aur
și dispăreau cu pașul reținut.
Un singur zeu privea ceremonia
și conținea în corzi eufonia
de nave, cortegii, fumuri și splendori.
Cu scut de flăcări, zilnic, între sfere,
el ocrotea pe două emisfere
aceste rituri sacre și candori.
Tirziu, spre seară, cînd metalul nobil
ardea-n cabine umede, iar robii-l
simțeau în fundul călei ca un duh,
din lebede ce vor din țărîm să muște,
corăbiile deveneau moluște
și-și răsuceau catargul în văzduh.

Coloanele lui Hercule bălțate
lăsau să treacă pinzele-nălțate.
Și, patru nopți tăind talazu-n bot,
s-apropiau de porturi și faleze
corăbiile iuți cartagineze,
— așa precum ne spune Herodot.

1947

BALADA CELOR TREI PUNCTE DE VEDERE

Odată-ntr-o noapte brăzdată de ploi
cu fulgere slabe și rare,
trei umbre treceau prin câmpiile moi,
umblau întrebînd cu mirare :

— Ce țară străină, ce prag de cristal
răsună acolo, departe ?

Sînt codri-n delir sau alai nupțial ?
Vestesc bucurie ori moarte ?

— Un templu albastru se umple de dans,
strigă cu uimire, o umbră.

Zăresc al fecioarelor ritmic balans
pe vîrfuri, ieșind din penumbră.

Acesta e semnul plăcerii dintii.

Rămîneți, eu intru, în horă...

Și umbra, punîndu-și aripi la călcii,
sui spre mișcarea sonoră.

— Un zid de cetate se surpă sub munți,
răspunse-ncruntată a doua.

Aud zăngănitul de săbii la porți ;
văd sînge pe scuturi, ca roua.
Acesta e imnul puterii de azi.
Adio, eu caut o armă...
Și umbra, ca fiara gonită-ntre brazii,
intră în sălbatica larmă.
— Nici temple, nici ziduri cu dansuri și oști,
gîndi fără glas ceealaltă.
Ferice cînd scapi din greșeli și cunoști
cohorta de îngeri înaltă.
Acesta e rodul eternului trunchi,
județul de chin și extaze...
Și umbra, plîngînd, s-aruncă în genunchi,
pieri în mocirlă și raze...
Tîrziu, cînd ieșiră recoltele vechi
de astre pe bolta senină,
se prealimpezi pentru ochi și urechi
vîrtejul de zvon și lumină.
Un golf scufundat sub fruntarii de stînci
păstra înc-un abur de noapte,
iar fulgerul mării prin apele-adînci
stîrnea curcubeie și șoapte.
Părea în lumină un prag de cristal,
o oaste cu coifuri deșarte,
sau poate un codru-n delir nupțial
vestind bucurie și moarte.

FUNERALIILE LUI DEMETRIOS

Plutarc ne spune jalnica poveste.
Murind Demetrios în Kersones,
un sol cernit aduse trista veste.
Iar Antigonos, cunoscînd aceste,
porni cu flota din Peloponez.
Oprind lîngă Ciclade, într-o seară,
el strămută pe vasul amiral
pe-un tron înalt, împodobit cu pară,
strălucitoarea urnă funerară
săpată-n aur cu motiv spiral.
Așa, plutind în liniștea nocturnă,
convoitul lin se oglindea-n zenit.
Iar din cetăți, solie taciturnă
urca pe punte depunînd pe urnă
coroanele și plînsul cuvenit.
Și dimineața, cînd în clara zare
ieșea din ape stîncă la Corint
și cînd într-o mărunță irizare
limanul grec sclipea, în depărtare
ca un mormînt cu buze de argint,
efebi cu coif înalt și fața pală
păzeau în soare urna, sub catarg,
înfășurată-n purpura regală.
Iar vîntul completa funebra gală
umflînd sălbatic pînzele din larg.
Și Xenofantos, flautist de seamă,
cînta la provă, preamărînd pe zei,
cîntare de durere și de teamă.
Iar vîslele cu vîrful de aramă
duceau în mare tînguinea ei.

Căci loviturile cădeau în valuri
în ritmul grav al imnului dăinos ;
iar valurile suspinând la maluri
loveau nostalgic marile chimvaluri
vibrînd, de-un sunet orfic, unduios,
Zeița mării se-ntrecea cu focul
purttînd acest erou macedonean
spre liniștea în care-și află locul
ambitiția, dărenea și norocul
stîrnite-n viață tragic, an de an.

1948

ALEXANDRU REFUZÎND APA

Sub cerul persan, Alexandru cel Mare
umbla prin pustiu, pe sub streșini de stînci.
Cînd iată : soldați aduceau de-a călare
burdufuri cu apă din văile-adînci.
Și unul, ghicindu-i privirile-aprinse,
umplu cu licoare un coif și-l întinse.
Dar el întrebîndu-l : — Că duceți această?...
și coiful dorit atingîndu-l abia,
soldații răspunseră-n liniștea vastă :
— Copiilor noștri o ducem, dar bea !...
Și toți îl priveau cu tristețe și plini
de-un chin uriaș, bintuit de lumini.
Atunci, obosit și șetos, Alexandru
întoarse privirea în jur prin deșert.

Un soare imens, fioros policandru,
rănea alburul zenitului fiert,
cu cîteva sute de lămpi arămii,
urcate de scuturi la cîteva mii.
Văzduhul topit clocotea ca o lavă,
sorbit de vîntoase cu suflu de jar.
Sub coifuri fluide, respinse de slavă,
soldații boleau de-un amarnic pojar,
ținînd, cu cercei și cu bumbi, în alai
superbele hămuri de flăcări pe cai.
Văpaia țîșnea din căldări și din zale,
din stînci și vulcani cu bogat zăcămint,
al căror cuptor cu comori minerale
o umbră de foc arunca pe pămînt.
Nișipul mărunt al acestui pustiu
în ultimul fir era roșu și viu.
Prin gropi luminoase ca-n mistice racle
soldații muriseră linși de văpăi,
alături de sulite roșii ca facle
ce pînă tîrziu privegheau peste văi ;
iar alții, mușcați de cumplite arsuri,
căzuseră-n corturi subțiri, în trăsuri.
Cu coiful în mină, cu apa visată,
el sta neguratic privindu-i abia.
Soldații strigau în tăcerea lăsată :
— Copiilor noștri o ducem, dar bea.
Și dacă-i vom pierde prin locuri pustii,
vom face acasă mai mindri copii..
Așa, ridicat de pe șea, în văzduhuri,
părea în văpaie un zeu torturat
scăpînd dintr-o turmă informă de duhuri
în mină cu apa și coiful furat.
Dar el se întoarse deodată, și-apoi
comoara din coif le-o dădu înapoi.
Atunci, călăreții strigară în cete,

și stînci licărind repetară : — De-acum
noi nu mai cunoaștem nici foame, nici sete
și nici oboseala de luptă sau drum.
Și du-ne, Stăpîne, de-acum unde vrei :
cu tine noi nu sîntem oameni, ci zei !

1948

BALADA ÎNTREBĂRII LUI PARSIFAL

Cîndva, într-o cîmpie legendară,
un vechi castel de bronz tînjea sub prav.
Durerea-l bîntuia ca o fanfară
pe dinăuntru și pe dinafară,
căci Regele Pescar era bolnav.
Peçinginea se lăfăia-n donjoane.
Puia șopîrle purpura-n postav.
Ogivele cădeau peste balcoane,
și pragurile licăreau broboane,
căci Regele Pescar era bolnav.
Osînda lui plutea peste ogoare.
Parfumul ierbii, mai demult suav,
rotea-n văzduh vîrtejuri de duhoare.
Nici pasăre nu se iubea, nici floare,
căci Regele Pescar era bolnav.
Pe boltă izvorau într-una semne
din pensula unui cumplit zugrav.
Și fosforul clipea din ochi pe lemne,
și apele, sleind, stagnau solemne,

și Regele Pescar era bolnav.
Pădurile-schelete care țipă,
văzduhul tras prin tină ca un sclav,
și streșinile toate-ntr-o aripă,
cintind sub vântul galben, a risipă,
și Regele Pescar mereu bolnav.
Veneau din patru vânturi cavalerii
să-ntrebe pe monarh de Graalul Sfint.
Dar toți intrând în camera durerii,
grăiau cuvintul blînd, al mîngîierii,
uitau să spună celălalt cuvînt.
Iar Regele se-mbolnăvea mîi tare.
Străjerii-n turn strigau de patru ori.
A doua zi, sub proăspete lăstare,
erau găsiți zăcînd, fără suflare,
frumoșii cavaleri rătăcitori.
Doar Parsifal, uitînd ce se cuvine,
îl întrebă pe regele-n delir
care tînjea de zece ani mai bine
de dorul întrebării ce nu vine :
— Messire, undé-i misticul potir ?...
Atunci, deodată, codrii înfrunziră,
cetățile țîșniră din noroi,
și apele albastre năvăliră
jucîndu-și spumegarea, ca o liră
pe care umblă degete de ploi.
Iar Regele, sărînd din așternuturi,
privea uimit în aerul verzui
cum holde noi rodeau în vechi ținuturi,
și flori și păsări, bete de săruturi,
cîntau liturgic învierea lui.

SF. GHEORGHE CEL FALS

Acum vreo cîțiva secoli, într-o seară,
trimisul diavolului pe pămînt
intra-ntr-un schit de maici, sub frunza rară,
purtînd la glezna vînată de ceară
veriga unui cinic legămînt.
Căci se afla acolo-n mînăstire
Cecilia, fecioara fără preț,
călugărită albă și subțire,
cea pentru Domnul plină de iubire,
iar pentru lume plină de dispreț.
(— Heruvi cu săbii arse de ulei,
durați un zid de pază-n jurul ei !)
Iar diavolul, trecînd prin groase ziduri,
venea-n chilie ca un ins frumos
cu ochii verzi, cu gura fără riduri,
ținînd în mîna-ntinsă două bliduri
pline cu vin ca sîngele spumos.
Dar ea, fugind mereu de arătare,
cădea-n genunchi sub candelă cu mir
rugîndu-se acelu sfînt călare
ce rupe-ale balaurului gheare,
în plătășă-mbrăcat și-n mohair.
(— Serafi cu săbii de rășini fierbînti,
chemăți în jurul ei sobor de sfîinți !)
Dar diavolul șiret, băgînd de seamă,
intra-n icoana plină de șcînteii,
lovea balaurul cu solzi de-aramă
și cobora cu sulița din ramă
făcînd un semn cu mir pe fruntea ei.

Atunci, cuprinși de-un foc fără suflare,
ardeau în flăcări nalte ca de vis,
iar fața ei de-o limpede paloare
își înclina corola ca o floare
la vîntul unui mistic paradis.

(— Arhangheli, stingeți paloșul de jar !
De-acuma totul este în zadar.)

În zori, păcatul s-aprindea-n chilie ;
dar noaptea, ca o stea căzută-n văi,
ei luminau cu grea melancolie
un lac cu lîntiță portocalie
bogat, pe țărături reci, în cucuvăi.

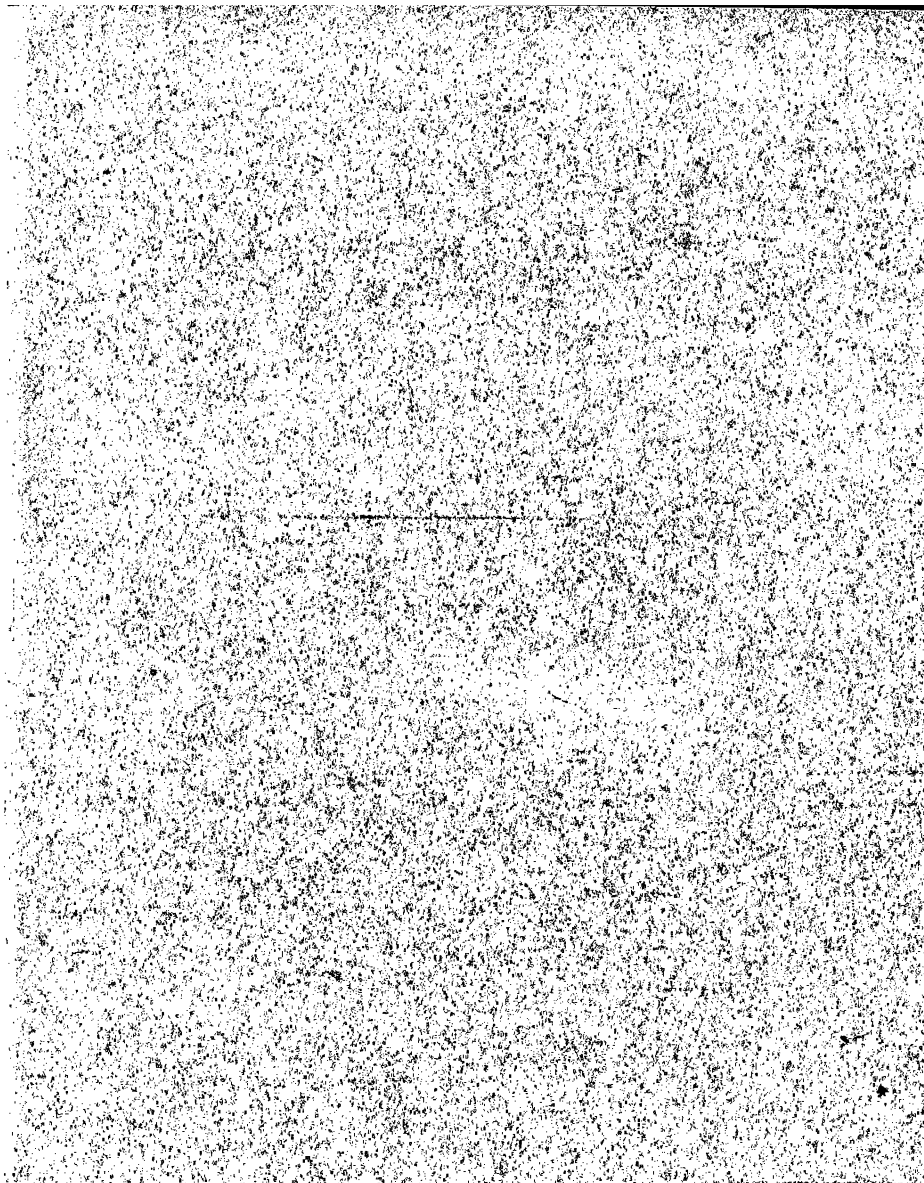
Și sălcii mari, de duhuri cercetate,
și valuri de argint, și roșii pești
plîngeau aman în margini de cetate
surisul ei mușcat de voluptate
sub zodii fermecate, diavolești.

Dar diavolul, întors de către undă,
rupea veriga, o zvîrlea-napoi
și se lega cu altă za rotundă,
robit de sărutarea ei profundă,
jurîndu-se pe ceasul de apoi.

(— O, ține minte, suflete pustiu,
că niciodată nu e prea tîrziu !)
Spre ziuă, cînd pe mal îl prinse somnul,
heruvi cu săbii arse de ulei
pe față o luară-n lac, la Domnul,
și pești cu ranguri, păstrăvul și somnul,
aleseră de strajă-n jurul ei.

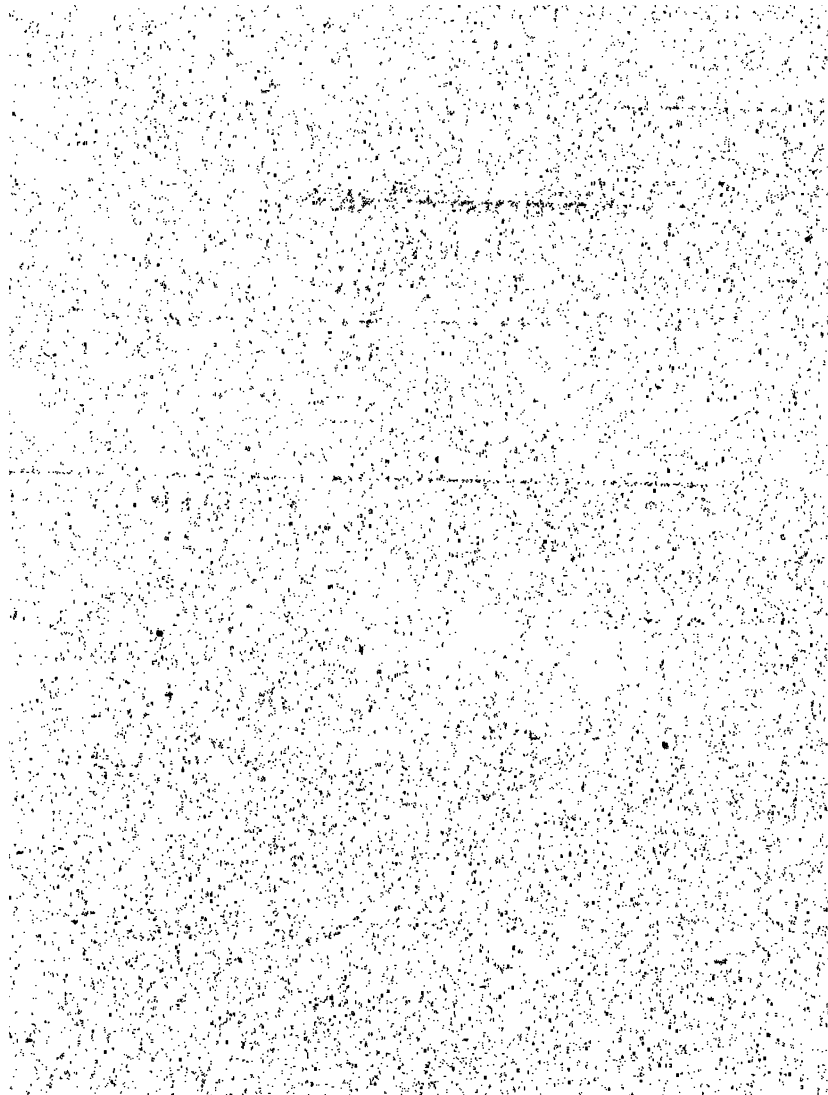
De-atunci, mereu, în fiecare seară,
trimisul diavolului pe pămînt
se plimbă singur pe sub frunza rară,
purtînd la glezna vinătă de ceară
veriga unui mare legămînt.

1948

OVIDIU LA TOMIS

(1951—1957)

ULISSE

Tu, cel ce ca Ulisse vii acasă,
ajuns pe prag, privește-o clipă-n sus :
Apollo te mai ține-n marea-i plasă,
ca pe-un vînat captiv, dar nesupus.
Ce ochi cumplit ! Te-a urmărit pe ape,
și te-a văzut tinzînd spre-acest liman
același braț ce-a izbutit să scape
de dulci îmbrățișări și de dușman.
Cu lănci de foc ți-a măsurat în lume
distanța dintre inimă și lut.
Acuma stă deasupra ta, anume,
ca peste-o urnă care s-a umplut.
Mereu a fost alături de tine.
Cu flacăra te-a bîntuit mereu.
Azi simți pe dinăuntru-n scrumuri line
căzînd substanța sufletului tău.
Din ape, din nisipul sur, din aer
și din otrava palizilor crini,
pe umeri ți s-a tors, ca dintr-un caier,
spînoasă, o povară de lumini.
Ci Penelopa și-a făcut complice
absența lui, și astfel izbuti
cu-aceeași mină harnică să strice
tot ce-a urzit, de teamă, peste zi.

De-aceea, nu jigni sub stîlpii porții
nici para, nici funinginaile ei.
N-auzi cum se aruncă singuri sortii
deasupra ta și-a falnicilor zei ?...

1951

ÎNTOTDEAUNA

Ca luna prin umbroasele frunzare,
te-ai strecurat în viața mea, discret.
Ți-aud încă mișcarea, și regret
că-n loc să te cuprind, mi se năzare.

În iarba udă, pasul tău încet
stîrnea din rouă ploaie incendiară,
iar zîmbetul, adușmeat de fiare,
picta cu aur frunzele-n făget.

Acum s-au stîns și pasul și ecoul.
Spre umbra undă mierla-și lasă oul,
azi numai pașii nopții se retrag.

Dar tu-mi apari și-acum, ca-ntotdeauna,
în licărul mărunț cu care luna
tîvește zvonul frunzelor de fag.

1952

SONETUL AMINTIRII FĂRĂ GLAS

De câte ori întreb, mi se răspunde,
Din funduri de oceane, solitar,
s-aude-un sunet de mărgărițar
prin palide cutremure de unde.

De ce, atunci, nu regăsesc niciunde
cuvîntul fraged, clopotul de har ?
Prin ce stihii cutreieră hoinar ?
În ce abisuri tainice s-ascunde ?

Ce sînt aceste umbre și morminte ?
Ce plai închide marmora cea rece
pe care ngenunchez și mă prostern ?

O, praguri ale-aducerii aminte !
Azi știu că numai dragostea vă trece,
asemenea intrării în Infern...

1954

IN MEMORIAM

Lui Radu Stanca

Adeseori eu trec printre morminte
și mă gîndesc la voi, prieteni morți.
Amară-i amintirea, cînd o porți
pe față, ca o lacrimă fierbînte.

Cu umbre vagi se mișcă scunde porți.
O creanță ce se clatină mă minte.
Surisul vostru-mi stăruie în minte
ca scos din apa nemișcatei morți.

Atunci culeg țărîna, rup o floare,
atent la pas, la șoaptă, la suflare ;
ci toate-n juru-mi sînt un cîntec mut.

Din zările ce pîlpîie albastre
desprind lumina chipurilor voastre
asemeni paradisului pierdut.

1954

SĂRUTUL

Ca frunza ce se lasă pe izvor
îți tulbur sufletul cu-o sărutare,
și gura ta, sorbindu-mă, tresare
cu valuri care nu mai știu ce von.

Nici focul nu cutremură mai tare;
nici vîntul nu îmbată mai ușor.
Primești pe umeri un frunziș sonor
care se scutură dintr-o cîntare.

De ce suspini ? Ce nour te pătrunde ?
Pe frumusețea ta ca, peste unde
se lasă leneș un umbros vestmînt.

Ah ! frunza mea se face, scrum pe gură...
Dar, putrezind, sălbatica nervură
își zgirie profilul în pământ.

1954

OVIDIU LA TOMIS

Aici e locul meu, aici e bine.
Cind nu mai am acasă ce să sper,
aici găsesc țărână, apă, cer :
aici penații Romei sînt cu mine.

Pe-această limbă de pământ și ger
spre care valul ca un șarpe vine
citesc pe boltă litere divine,
dar îndurare nimănui nu cer.

Zadarnic spumegi, veninoasă mare,
din valurile-ți negre și amare !
Eu stau nebiruit în fața ta.

Și mii de ani, în zarea arămie,
poeti însingurați asemeni mie
sfidindu-te cu lira vor cînta.

1954

AMOR UNIVERSALIS

O, Venus palidă-n azururi, du-mă
pe plaiuri largi cu licărul bobat
să simt în jur luceferii cum bat
ca inimi de noroi ce se consumă.

Stăpîn pe-al zorilor descălecat,
să văd pe-un aspru așternut de brumă
pămîntul în vâpăi și marea-n spumă
ca niște miri ce-mpart același pat.

Jur împrejur, comete în cascadă
cu tinere săruturi de zăpadă
să răscolească blîndul lor extaz ;

iar vămile, asemeni unor lire,
să prindă-n corzi și, orfic, să resfire
surisul ce le joacă pe obraz.

1948

APOLLO ÎMBRĂȚIȘIND PE DAFNE PŘESCHIMBATĂ ÎN LAUR

O, Dafne, unde e vâpaia ta ?
În locul ei mă bată-o frunză rece,
și-un geamăt de tulpină crudă trece
prin tot ce, adorînd, nu pot uita.

Mai lasă-ți ramurile să se plece
pe frunte atingându-mă abia.
Visînd la gura ta care zîmbea,
amară veșnicie voi petrece.

De ce nu-s om, țărîna să mă-nghită !...
Cu apele prelinse sub răchită,
pe rădăcini ți-aș pune-acest sărut.

O, Dafne, părul tău — izvor de aur —
asemeni razelor jucînd sub plaur...
A fost aievea, sau mi s-a părut ?

1954.

ORFEU

Femeie, templu alb din solzi de flutari,
cu lira mea, te-am șmuls din reci ținuturi.
Ecoul încă vămile-l compun
din aștri, ca o coadă de păun.

Lumina zorilor tinjind în ape
stă mărturie că-mi vei fi aproape.
Dar zeii, dușmănoși acestui nimb,
cu ce săgeți mă vor răni în schimb ?

Din umbra lor, sub vastul cort ceresc,
măslinii zvelți încep să se ridice.
Ah, întorcîndu-mă să te privesc,
mă tem să nu te pierd, Euridice !

1956

DURATĂ

Amurgu-n care pești de aur suie
prin reci oglinzi, ca săbii în eter ;
sau zorile cînd beată de mister
se-mpurplează leneșa gutuie ;

amiaza cu miraje care pier ;
sau noaptea cu mireasmă amăruie
cînd sărutarea otrăvită nu e
decît o floare-ntre pămînt și cer ;

Ah ! toate-acestea — ce cuvînt e-n stare
să le surprindă curgerea sub care
un prund de diamante stă pe loc ?

Sonetul le-ăr închide-ntr-o tertină.
Dar tu te stingi cînd vrea să te rețină,
eternă viață, clipa mea de foc.

1956

NIMIC

Nici pasărea sub domuri vegetale,
nici trestia cu mlădiosu-i tors,
nici firele pe care-ades le-ai tors
sunindu-le cu degetele tale.;

nici crinii-orgolioși ce și-au întors
spre tine-nfioratele petale
nici apele, fugarnice cristale,
în care anii tineri ți i-ai stors ;

nici stalactita palidă ce crește,
ca tine, nevăzută, îngerește,
hrănindu-se cu așteptări mereu :

nimic din tot ce-a plăsmuit natura
nu-ți va păstra fionul și măsura
mai credințioase decît versul meu.

1956

DOAR TU

Cînd omul, prăbușit, la început,
în iarba dușmănoasă și-n țărină
adulmeca-n tîrișul greu pe-o rină
miresmele ce se-nălțau din lut ;

și, nemaivrînd, ostatic, să rămînă
sub zarea strivitoare ea un scut,
se răsucea s-o urce, renăscut,
și s-agăța de fulgere c-o mîină ; —

acea cumplită smulgere din smoală
cu palma-ntoarsă ca o cupă goală
fu primul dans în care se zbatu :

elan de floare palidă, involtă,
vibrat pe scări de sunete spre boltă —
pe care-n mers îl amintești doar tu.

1956

CENUȘA VIE

Cînd ani și secolî or să se strămute
stergînd din amintire pe poet
și-ăceste versuri, licărînd discret,
vor sta-n născrucea graiurilor mute ;

cînd alte stele-n cer, peste făget,
își vor aprinde tînăra virtute
și dragostea va înflori mai iute,
și virstele vor trece mai încet ;

cînd fiecare clipă, nendurată,
vă pune peste lucruri o durată
de patimă și vis, sub zmalțu-i mat :

cenușa mea, în urnă de pe stîncă,
fidelă ție, tresări-va încă
în flăcările ce m-au consumat.

1956

UNDA

Zadarnic pari, asemeni unei mări,
străină de mireșme și ispite,
tu, undă cu actinii adormite
pe care le trezesc cu sărutări !

Abisuri reci, mărgene toropite,
corole, săbii, perle și cîntări
— pe toate trupul tău, din depărtări,
că un miraj de foc mi le trimite.

Tu dormi, dar amîntirea mea veghează.
În singele căzut, întîia rază
clipește încă-n fluxul ei nesciins.

Mereu vom fi așa : zvicnind aproape,
ca doi înotători care sub apă
de-aceleași anemone s-au atins.

1956

LUCULLUS PE RUINELE CETĂȚII AMISUS

Cucerind Amisus printr-o viclenie,
nobilul Lucullus îl găsi-n văpăi :
Calimac pusese focul, ca să-i fie
aliat statornic într-o bătălie
grabnic părăsită de prieteni răi.
În zadar Lucullus porunci-ntr-o clipă
pinze mari de apă, de nisip și praf.
Nalte, ca păunii Asiei, ce țipă
desfăcîndu-și coada roșie în pripă,
limbile chemară pe romani la jaf.
Arbori fără umbră, oameni fără scuturi
pîlpîiau într-una, străvezii și goi.
Pragurile-n flăcări pîrjoleau avuturi ;
trîmbe uriașe cu scînteii ca fluturi
vîntuiau spre boltă și cădeau-napoi.
Negru, valul mării scuturat de astre
se spârgea la țârmuri, clipocind ciudat.
Fumuri despletite în inele-albastre
cu mișcări solemne desenau dezastre
sus, în limpezimea cerului roșcat.
Șerpi subțiri și vineți otrăveau lumina ;
viscoleau peneturi de condori aprinși ;
ochiul verde-al lunii contempla ruina,
cînd Lucullus, singur cunoscîndu-și vina,
începu să plîngă :

— Vai de cei învinși !

Amfore și lire, cine vă mai poartă ?
Cine-și mai aduce-amînte de cîntări ?
Crinul prieteniei cu petală moartă,
sfișiat cu ură, tremură la poartă ;

rece cade spada peste sărutări.
Fum lipsit de vatră, cui să-i cer iertare ?
Flamura ta sumbră filfiind mereu
umple-aceste zvelte urne funerare
fulguind funingini fără încetare,
ca un laur sumbru în triumful meu.
Romă, care spinteci mările-n trireme,
ce comori vei scoate dintre vilvătăi ?
Templele se sfarmă, iar țărina geme.
O, ferice Sylla, c-a închis la vreme
porțile Atenei de soldații tăi !
Numai eu, și Mummus nimicind Corintul,
știm cum plîng în hohot mame și copii ;
în zadar le poartă ștrigătele vîntul ;
scormonind lunatici aurul și-argintul,
noi sfidăm cenușa vetrelor pustii.
Blestemat să fie cel ce-și mută zarea !
Moartea să-l pîndească la hotar vecin !
Ce cununi de lauri nu-și cernesc culoarea,
dacă Aventinul își culege floarea
pe ruine-aprinse-n Pontul Euxin ?
Dacă peste veacuri, pe uscat sau mare,
alții or să verse sîngele de azi,
împietrească-i spaima lingă vechi altare
și bogată pradă în mîrgăritare,
stoarcă-le aceste lacrimi pe obraz...
Părăsit, în ceasul pur al aurorii,
nobilul Lucullus pe liman străin
suspina amarnic pentru-nvingătorii
care, în cutreier fără țel ca norii,
n-au știut să-și plîngă jalnicul destin.

LAMPA LUI DIOGENE

Lumină sînt și adevăr al vieții
un crin de foc cu vine străvezii.
Culege-l sau strivește-l, dar să știi
că floarea e măsura frumuseții.

Eroii, visătorii, îndrăzneții
pe buze au purtat-o-n bătălii
văpaie care-i face veșnic vii
cu-un zîmbet cald în strălucirea feței.

Pe pragul vremii noastre caut omul.
Văzduhul, casa, drumurile, pomul
stau mărturie dreaptă c-a venit.

Iar clipa, desfăcîndu-l din durată,
mi-l dă ca o petală scuturată
a florii care ardé la zenit.

1956

MOARTEA CERBULUI

Ca o săgeată implintată-n scut,
vibreză cerbul, sus, pe culmi sihastre.
Alături, îmbăiată în dezastre,
stă umbra întilnită la păscut.

Pulsează leneș apele albastre
sub timpla lui. Văzduhu-i abătut.
Și — iată frigul ce l-a străbătut
cînd scormonea cu coarnele prin astre.

Mai fulgeră prin amintire creste,
și falnice alaiuri din poveste
cu murmure și susure îl bat.

Iar orele, în perindare lină,
înalță brusc și tot mai mult înclină
coroana lui de rămuriș uscat.

1957

O, AMINTIRI

O, amintiri străpunse de pumnal !
Atît de triste sînteți pentru unii,
otrăvuri dulci, pe care doar nebunii
vă sorb din reci pahare de cristal...

Mi-aduc aminte noaptea și alunii
ce ne loveau cu frunze de opal,
și trupul tău de aburi, pur și pal,
sub gura mea și fulgerele lunii.

Și dintr-odată, parc-un vînt subțire
făcu spre noi un semn de despărțire
stingînd lumina care ne uimea.

Și iată că de-atunci aluni și lună
sînt nencetat aieva și-mpreună,
iar singură și-n vis — doar gura mea.

1957

TRESTIA

Ziua se-ngină cu noaptea. Înaltă,
trestia stă oglindindu-se-n iaz.
Zorii-n delir, pustiitul amiaz
leneș scăzură în zarea cealaltă.

Iarăși e seară. Și iarăși e treaz
duhul tîrziului, vîntul de baltă.
Trestia-l simte-mprejur și tresaltă ;
fulgi purpuratici o bat în obraz.

Iat-o — vibrînd' între miluri și stele !
Cîntețul filfiie, cade-n inele,
tulbură orfic al apei timpan.

O, nălucire a clipei, visare !
Pînă spre ziuă,-n răstimpuri, tresare
trestia tristă, uîțată de Pan.

1957

NIOBE

Marele plîns al stihiiilor toate. —
cine-l rostește mai amplu și cum ?
Apa se tinguie-n mormur mîlcum,
fulgerul țipete palide scoate.

Florile gem destrămate-n parfum,
stelele-n arcuri, mirifice roate.
Seara e lacrima zeilor, poate,
umbra de aur în care șezum.

Una și-aceeași, durerea e mută.
Umple ulciorul, dar nu se strămută
chipu-i albastru, văzut-nevăzut.

O, sfișiate alămuri și tobe !
Salcie aspră, bătrîna Niobe
plînge cu brațele care-au căzut.

1957

ZVON DE APRIL

Inimă lîncedă, zvon de april,
piersicii roz nălucesc în livadă.
Fixe ca stele-nvoite să-i vadă,
ning ciocirlîi mistuindu-se-n tril.

Tinere miruri albinele pradă,
prismele zării de lacrimi. Tiptil
umblă arome. Un soare copil
scoate adânci semintii la paradă.

Vino și tu, șovăind. În argilă
pasul confirmă — o, rună fragilă! —
tilcul pe care-n băltoace-l tirim.

Slabe și reci, o lingoare-ntre buze,
sfere de aer se mișcă lehuze,
suiie stiharele altui țărîm.

1957

MAREA

El cînta pe țărîm. Perfidă,
unda mării s-alintă.
Ea zicea : Mă simt silfidă,
prinde-mă — și sînt a ta...
Marea chicotea : — Ha ! Ha !...
Și-a sărit în apă fata.
Unda mării, înspumata,
doar atîta aștepta.
Ca pe-o floare-n vînt o poartă
valul viu și apă moartă.
El o caută-n zădar

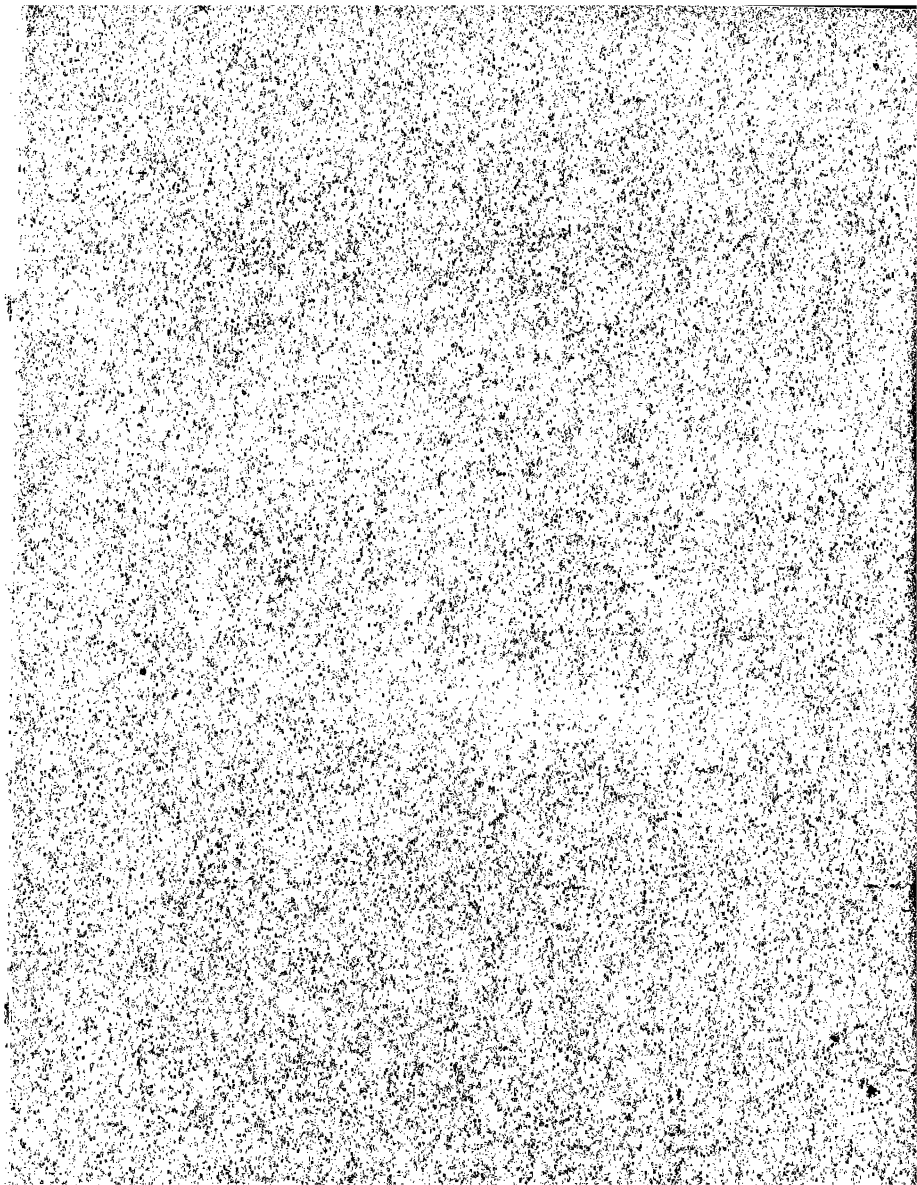
trupul ei mereu își pierde
în argint albastru-verde
auriul chihlimbar.
Iată — atingînd nadirul
sinii goi și trandafirul.
Dar cu mina prin safire
pescuitu-i o poveste
fără margini, ca și marea.
Consumată-n strălucire,
ziua nu le-a dat de veste
să-și consume-îmbrățișarea.
E tîrziu. Cînd — beat de dor —
el o prinde și-o sărută,
undă mării scade, mută,
tremurînd în jurul lor.
Unde-s țărnițele?... Nu-s:
Doar azurul, jos și sus,
clatină pe valuri crețe
tulburată frumusețe,
ani de fum, eoni de foc.
Osie de vis a lumii,
ei — în lingușirea spumii —
ard rotîndu-se pe loc.
Toate-n jur se sparg, se curmă,
se desfac, se prăbușesc.
Numai ei nu mai sfîrșesc
sărutarea cea din urmă.
— Prinde-mă și sînt a ta,
murmură apa lividă.
Iat-o prinsă ! Dar a cui e ?
Unde-i sprintena silfidă ?
Unde-i cel ce-o căuta ?
Joacă apa amăruie
neagră-vinătă-verzuie...

1957

VISAM CĂ STAU DE VORBĂ

Visam că stau de vorbă cu îngerul. Din brume,
un vag presimț de viață mă culegea ca duh.
Ziceam : — Țărîna-mi spune c-ar fi pe-aici o lume
cu arbori verzi și fructe, cu păsări în văzduh —
o lume-n care toate se mistuie-n cădere.
Ah, dac-aș fi eu furul sortit a le prăda !
Să fie toate acestea aievea sau părere ?...
Îan îngerul, spre marea mea spaimă, zise : -- Da.
Aievea sînt și pomii, și fructul, și iubita,
și mîinile flămînde ce jefuiesc mereu.
Ci-n suferință, omul răscumpără ispita,
căderea fiind numai un zbor în jurul meu.
Aievea sînt, și pline de-o blîndă măreție
ce seamănă gilceavă-ntre vîz și pipăit.
Cîndva, ți-au fost aproape și hărăzite ție,
dar le-ai pierdut pe toate-ntr-o zi. Dormi liniștit...

VOLUPTATEA LIMITELÓR
(1958—1968)

MICĂ BALADĂ CU BUFNIȚE

Trei bufnițe îmi ciuguleau azi-noapte,
privirile.

— Ah, sint aproape coapte :
le-a pîrguit cu grijă (zicea una)
chiar viermele ce-mbujorează luna.

— Sint pline (zicea alta) de imagini
feerice : comete, golfuri, pagini
prin care forfotesc enorme clipe
ce încă n-au ajuns să se-nfiripe.

— Si mie-mi plac grozav (zicea a treia) :
sint ca rășinile din pomii-aceia,
care-n Arabia, în loc de roade,
asudă-n lacrimi visul care-î roade.

— Zoriți-vă, zoriți (strigau tustrele)
cît încă soarele nu bate-n ele :
vederea-n jur a zeci de simulacre
le arde sucul și le face acre...

1960

LUNA

Întotdeauna am simțit că luna
e una din acele vietăți
cu suflet dublu, ce hălăduiesc
deopotrivă-n apă și în aer.
Azi noapte am văzut-o : ena castor.
Argintu-i rozător mușca din riu
imaginile sălciilor plinse
și construia-ntre pietre locuințe
pentru săruturile care trec
ca valul vînat...

Și a ieșit apoi
pe țarmuri, cu un strigăt de văpaie
atît de stîns, atît de enigmatic,
că cealaltă jumătate-a ei
— imaginea din apă — purtătoare
a sufletului calm, nepricepîndu-l,
continua să roadă umbra dulce
a sălciilor plinse, din adînc...

1960

CERBUL VÎNĂT

Roua de pe umbra mea adapă
cerbul vînat. Îl primesc sub bolți,
și-mpreună, ca într-o agapă,
spargem cupe mari de crini involți

și cu faguri ne-amețim. În coarne
cerbul poartă luna. Și abia
il opresc, în zori, să n-o răstoarne,
cînd s-apeacă la pîriu să bea.
Un izvor îi sună pe copită
ca un clopoțel. În ochii lui,
cerul pare-o lacrimă topită,
lumea — doar imagine...

Și nu-i
nici un ceas mai trăgic decît ceasul
cînd prin botul trist și translucid
i se vede, ca o rază, glasul
încleștat — știind c-o să-lucid.

1961

RĂNILE

Rănile cresc... Dar mie-mi plac fagii
a căror coajă diluează cicatricile,
a căror columnă susține azurul
dreaptă, abia clătînată de ore,
al căror calendar e concentric
și nebîntuit de eclipse.
Căutați-le surîsul deasupra :
în arcuirea crengilor, în nemișcare,
în fructul mărunt și-n pasărea
ce-mprăștie norii cu aripi subțiri.

Cu timpul, rănilile cresc. Dar durerea
se scurge-n lingură și-n ștergare,
își schimbă culoarea cu părul cărunt
și nu se mai recunoaște pe sine
cînd amintirea-i pune oglinda în față.
Așa ciștigăm o bătălie secretă.
Și orele se așază concentric,
și fructele vin și ezită, o clipă,
înfiorate de chemarea pămîntului,
apoi își dau drumul în gol.
Să nu dați cu împrumut suferința !
Cămașa asta se lipește de corp.
Peste ani, o să vă oferiți fulgerelor
pieptul gol, tatuat bărbătește
cu pumnale și monștri marini...

1961

MIERCURI

Ce-i astăzi, marți ? Așteaptă. Ca mîine-n zori, poetul
pătrunde iar sub coaja bătrînelui stejar,
descuie șapte cercuri de lemn cu țigaretul
și-ajunge-ntr-un imperiu de dans și de pojar
în care molecule-n elipsoid cutreier
scot sunete de sferă cerești, și fluvii curg,
și-o stea, ce pare Venus, prin gura unui greier
așază zimți pe iarba ce tremură-n amurg.

Iar joi poetul iese și căutînd spre soare
se-ntreabă-ncet : Acuma, în ce copac sint oare ?

1963

DIN LIPSA DE DOVEZI

Soldatul a sărit în cerc cu-o spadă
și l-a străpuns cu virful ei cel bont.
Și cercul a-nceput atunci să scadă ;
apoi s-a preschimbat în orizont ;
iar umbra lui a devenit țărîna,
și petele de sînge — golfuri, mări.
Și nici o urmă n-a vrut să rămînă
ca mărtor al acestei întimplări.

De-aceea, astăzi, nimeni nu mai crede
că spada l-a ucis pe Arhimede.

1963

POTECA

În adîncul pădurii,
în cel mai adînc
luminiș din adîncul pădurii,

unde lumina-n uitare de sine
își pierde culorile,
există o potecă ascunsă
pe care omul n-o știe.

Numai ursul bătrîn
și căprioara rănită,
numai șarpele vătămat
și privighetoarea fără aripi
se tîrîie pînă acolo,
transfigurate,
și cad.

Și-n timp ce lumina
în uitare de sine
își pierde culorile,
un abur ușor, nevăzut,
se dezbracă de blănuri și pene
și pornește încet
pe potecă,
printre ramuri,
în sus...

1963

CLIPA DESPĂRȚIRI

Distanța dintre noi se face fulger.
Și păsări zboară prin cenușa caldă,
cu țipete livide. Și străinul
ce trece iute, ca alergătorul,

nu simte, vai ! că pieptul lui a rupt
o panglică subțire, ce lucea,
cu disperare, între ochii noștri.

1963

ȘAPTE ÎNGERI MORȚI

Într-o colibă s-a născut copilul
unor țărani : e mic, zbircit și roșu,
și plînge-ntr-una. Șapte îngeri morți,
în ultimele zile din decembrie,
cînd satu-ntreg așteaptă scuturarea
zăpezilor ce pardosesc Crăciunul,
adună-n plase nevăzute neaua
din anul viitor, o țin deasupra
hotarului, și încă nu se-ndură
să fulguie ; deși e clar că pruncul
cel, nedorit va fi urît ca dracu :
o clipă n-a-ncetat din plîns, o dată
măcar să fi zîmbit... Cei șapte îngeri
țin încă marea plasă cu zăpadă
deasupra satului : o promisiune
ce pare-amenințare. Și-ntr-o noapte,
cînd pusta sforăie cumplit, deodată
— exact cînd plodul de țărani suride —
cei șapte îngeri morți încep să ningă.

1963

UZURPATOAREA

Totți șobolanii spun că pasul tău
e uzurpare. Ingerii confirmă.

Ci mai există, sub acele streșini
ale sălbăticiei unde-aroma
de fragi și nelucrare își dispută
văzduhul clătinat cu nevăstuica,
un rai necucerit. Acolo, noaptea,
călciiul tău e profetit de brusturi,
iar smirna nu ia foc decât frecată
de umbra ta ; acolo veverițe
dezghioacă miezul risetelor tale,
și pasări își fac cuibu-ntr-o ureche
de pin, asemenea cu-a ta...

Acolo

un țap așteaptă să sfirșești, în ceruri
și pe pământ, suava cotropire
de tronuri verzi și țări înșelătoare,
ca să-ți trimită barba lui în flăcări..

1963

NAUFRAGIUL

Furtuna nici măcar nu se stîrnise
și marea erai tu și eram eu
și unele zăceau demult ucise
de altele și-ntii cumplitul leu

se înecă și coama lui de-aramă
era un vînt al pûrei tinereți
doar răgetul trăia încă prin teamă
iar noi n-aveam nici șcuza de-a fi beți
apoi felinele apoi splendida
agila antilopă ca-ntr-un dant
o șarpele umflat sub Propontida
licomul plin de spumă de Bizanț
dar nu era un strigăt era glasul
zeitei însăși mort noi l-am urît
și marea eram noi și era ceasul
girafei supraviețuind prin git
și-a spaimei tuturorora în maimuța
cu multe chipuri poamă de catarg
și luna luna luna se da huța
și eram singuri și eram în larg
noi înșine prizonieri în toate
aceste blănuri umede urechi
ce încă respirau cercînd să-noate
și altele se scufundau perechi
și-avea să li se piardă chiar sămînta
și marea eram noi urla în noi
de moartea lor în larg de suferința
atît de dulce-a valului apoi
cînd s-a ivit la orizont o dungă
cel care-a pus piciorul pe uscat
rîdea dar Doamne poate-o să-ți ajungă
în noi numai șacalul s-a salvat.

1963

ASCENSIUNEA

Bine-nțeleas că muntele din față
e accesibil: unora le place
să-l ia piepțiș...

Noi însă preferăm
— pentru-a-mpleti utilul cu plăcutul —
un drum mai ocolit care hrănește
și gustul nobil pentru frumusețe :
priveliști, și răcoare, și popasuri,
și zvon de fagi suit în cer cu triluri.
Ce minunat e să pornim alături,
ca buni tovarăși, și încet-încet
să ne-nșirăm pe cale... Cei mai grei
rămîn, firește,-n urmă. Dar e bine
să simți în ceafă răsufierea lor,
mereu mai otrăvită, galopînd
la serpentine. Alții nu se lasă,
ci calcă-n pas cu noi. Și e nevoie
de-o piatră lunecoasă, de-o mișcare
îndemînică pentru a-i face
să cadă în abis. Foarte utile
sînt, uneori, privirea, gestul, vorba :
te-ntorci spre cîte unul aruncîndu-i
disprețul strecurat prin gene, micul
suris superior, — și dintr-o dată
îl vezi rostogolindu-se la vale,
parcă lovit de-un fulger nevăzut.
Se-ntîmplă însă-adesea ca ispita
să vină chiar din partea lor : în clipa
cînd au alunecat pe-un smoc de iarbă,

eî scot ușor un strigăt, fac o mină
de nedescris, rugîndu-te să-ți sprijini
piciorul greu în pieptul lor, cu talpa
bocancului să calci crispata frunză
a mîinii lor, ce-ar vrea să se agațe.
Ciudat e că privirea lor, în care
înaltul munte-i cît o gămălie
de ac, în loc să scapere ca spada,
nu-ți zvîrle îndărăt decît uimirea.
Ulii le-nșfacă strigătele-n clonț.
Și e în jur o forfotă voioasă
de răpitoare ! Însă vine ploaia,
și șterge orice urmă...

Și urcăm
tot mai încovoiați, dar cu plăcerea
de-a constata că noi, care ajungem,
noi aparținem toți, prin gest și chip,
aceleiași plămăde : rasă mîndră
de-nvingători care se simt acasă
pe creștetele semenilor lór.

Jur împrejur priveliștea-i sublimă.

1963

AH, ZICE CUMMINGS

„Ah, zice Cummings, viața are barbă...”
— Hai să i-o radem !... Am luat un brici
și-n apa unui golf ce sta să fiarbă
am săpunit cu lună un arici.

Stingaci cum sînt, m-am cam pătat pe cioareci.
Dar — uite-ăriciul !... Mă mîndresc cu el,
deși e cel mai șoarec dintre șoareci,
așa cum mă privește, înspăimîntat și chel.

O, dragostea, frumsețea, adevărul !
Dar nu-i nimic : le crește iarăși părul...

1963

TEXT ȘI COMENTARIU

*că poate să apară și iată-l întîmplarea
voînța mea tot una așa precum am spus
copilăria dulce ca mierea și ca floarea
și timpul abstracțiune de nevăzut de sus
sărutul o verigă prin care-l leg de mine
și aripi tot mai grele ah ! măculat omăt
eu singur scutur crinul de iz și de stămine
o bulă de lumină se-ntoarce îndărăt*

Vedeți cum autorul(sau poate un copist)
n-a-pus nici punct nici virguli în textu-acesta trist.

1963

TOAMNA

O mină rade licărul și floarea
pe-al depărtării spart iconostas.
Eretic papă, soarele-a rămas
sărac în mir, să drămuie culoarea.

Păstrîndu-și încă mîntia de-atlas
și mitra de argint, scînteietoarea,
el cearcă în amurg încuetoarea
acestei catedrale fără glas.

Apoi coboară și el în tăcere.
Profanatoare, din adînci unghere,
stafii de vînt danșează în altar.

Și frunze suferind de-o sfîntă sete
se scutură liturgic, ca versete
din Ieremia, murmurînd amar.

1964

DANSUL

Pierdut, incoruptibilul obraz
și miinile-nmultite prin rotire
nu sînt decît o pală travestire
a unui sacru, negrăit extaz.

Mișcarea, ce stă gata să conspira
cu tot ce se ferește de răgaz,
preschimbă brusc în flacără și gaz
pojghița dulce-a formelor, subțire.

O, muzică ! O, marmură ! Pe-o scară
de sunete picioarele iscară
alaiul numerelor, ordonat.

Acuma stau. Aplauzele-n ropot
restaurează amplu — sub un clopot
de inimi arse — timpul detronat.

1964

GOETHE PE CATARG

Memoriei lui Tudor Vianu

El era mort. Dar frumusețea, trează
pe chipul lui, spunea povești cu zei.
Iar fruntea, dilatată de idei,
părea un gong de aur ce vibrează.

Țărîna îl grăbea spre pragul ei,
dar el încă întîrzia. O rază
schimba în sori fantastici de amiază
feștilele hrănite cu ulei.

Iar gura ce rostise altădată
„Rămii, rămii tu — clipă minunată !“
tăcea, știind că totul e-n zadar.

Și numai veacul cu zvicniri enorme,
în goana-i necurmată după forme,
păstra profilul lui, ca un tipar.

1964

4 OCTOMBRIE 1964

Strigat-am, singur în lume, numele mamei,
și mi-a răspuns numai frigul văzduhului,
cu ochi de stele holbați, dar fără
de lacrimi, aspru privind-mă, fix.

O, tu — cea nemuritoare, ce ți-ai ales doar
trupuri duiioase, preagingașe scutece
ca să ne naști, strălucită ești ! Și
nimic nu-ți tulbură chipul ascuns.

Dar ele, mamele muritoare, în chinuri
grele, cu țipăt, născutu-ne-au. Plînsetul
le-ai dat, ca limbă a bucuriei,
și dorul, suțet al zilelor mari.

În leagăn mic legănatu-ne-au gînguritul,
ah ! legămate și ele ca tine cu
cerești, secrete mișcări, sub mute
rotiri, aceleași de secole-ntregi.

Tăcerea-i drumul spre tine. Moartea — o formă
a înțelegerii noastre. Ci singură
strigînd mereu după mine, mama
s-a stîns, acolo, sub stelele reci.

Suflărea ei era dată, ah ! mai departe.
Însă în mine, cu mine, ea pregetă.
Tu nu o simți : răzbunare vană,
refuzul vieții nu-ți fură nimic.

Tu doar ne ții în hotarul formelor tale,
Mamă, ce n-ai nici un strigăt la strigăte,
nici lacrimi pentru durerea noastră.
Auzul ți-e doar cu tunet deprins...

Acum mă due să-nsoțesc pămîntul, din care
am răsărit, în pămînt. Repetiție,
știută lecție fie-mi drumul
acesta, cutremuratul meu drum...

1964

INSTANTANEU

Îți plăc fotografiile — la ceasul
cînd se preschimbă-n tigri : fiecare
își ține-n gură halca ei de timp.
Noi înotăm — în ochii lor : zîmbind,

mai facem gesturi mari și luminoase
sub cerul înflorit...

Dar dedesubt,
însingerată, apa fără umbră
ne-a și vărsat într-o bulboană sumbră.

1964

AUTUMNALIA

I

Dindărătul frunzei, din neant,
ca printr-o cortină transparentă,
cineva c-un deget delirant
îmi tot face semn. Un iz de mentă
scrie drum prin aer.

— Nu ! Mai stai !
încă nu sînt gata de plecare..

Ulmul ține-n umbra lui, pe plai,
umbra păsării ce vrea să zboare.

II

A căzut o frunză. La spărtura
ca o inimă, pe boltă, sus,
îngerul tristeții gune gura
și șoptește...

— Ce mai ai de spus ?

Stînd în locul pomilor, fierbînti,
brațele ni le rotim prin spații.
Iernile, cu care ne-ameninți,
nu încap, aici, de respirații !

III

Cu surisul meu opresc surparea
frunzelor din crengi. Și, amplu, curg
ca un fluviu paralel cu marea,
ce-și refuză delta în amurg
și fertilizează văi și cîmpuri
despletindu-și tunetul în vid.

O, ce slavă fără anotimpuri
năsturnată-n ochiul meu candid !

IV

Au rămas în seama noastră-acum
umbra, rodul, foșnetul. Și toate
păsările-orbecăind prin fum
vin și se așează, înghețate,
pe cuvintele aprinse... — Taci :
fă-le cuib în palmă, dă-le sfărmuri...

Pe pămînt sînt numai doi copaci,
și-ntre ei — lumina fără țărături.

ALIBI

*Noi nu putem face nici măcar un gest
în această lume fără riscul de a-i face
pe alții să moară.*

CAMUS

Neconținut, pe cîmpuri, în firide,
pe străzi, în codri, în altar, în pat,
și zi și noapte, cineva ucide.
Am fost de față ? Ochiul înholbat
se tulbură și neagă. Mina neagă
c-a fost complice. Unde-am fost, atunci ?
O pată grea, de sînge, trece-ntreagă
pe fruntea tuturor, din tați în prunci.
Eu am văzut și gestul, și căderea.
Am auzit și strigătul. Apoi,
cuțitul, picurînd, mi-a luat vederea.
Dar l-am văzut. Și știu că e-ntre noi.
Ci nu-i pot spune numele. Ce nume
se potrivește oare tuturor
copiilor, sătui de joc și glume,
care-și ucid copilăria lor ?
Îndrăgostiții intră în femurul
unui nebun, și mor uciși în var.
Un stol de corbi fac noapte împrejurul
cădavelor. Și totul e-n zadar.
Ce flămură să punem pe cetate ?
Unde să mergem ? Orice drum e-nchis.
Ca Dumnezeu, prin ubicuitate,
sîntem complici la tot ce-a fost ucis.
Complici — ai cîui ?

Ah, infundați cu cîrpe
gîtlejul meu — să nu mai pot vorbi !...
Cei neînșeuți în mîndra noastră stirpe
dorm liniștiți : ei au un alibi.

ASEDIUL

*Iar cînd ieșiră din cetate, ca să se
predea, văzură că dușmanul nu era
nicăieri.*

POLYBIOS

Cetate-n virf de lance. Oștire nevăzută.
Izvoarele-astupate și fumul coborît.
Acvila stemei, vie, din slavă abătută,
ne-a fost o vreme hrană și nu ne-a stat în git.
Apoi, un val de molimi. Stafii din alte timpuri,
mai credincioase vetrei ca noi, zvrîleau mereu
săgeți, de pe creneluri, departe peste cîmpuri.
Nimic. Doar steaua — rană în trupul unui zeu.
Tîrziu, bătu și ceașul trădării. Podul nostru
căzu din scripeți. Lașii, cu fruntea la pămînt,
cereau iertare. Nimeni, doar luna, ca un rostru
de navă, trecu șanțul pe creasta unui vînt.
Și iarăși nimeni... Pînă-n a șaptea noastră moarte
vom lăcrima cu sînge și vom boli ciudat
de-un rău de porți deschise și de ferestre sparte.
Niciînd în jur nu-î nimeni. Dar noi, noi ne-am predat.

1964

LAOKOON

De două mii de ani — cum e firesc —
e tot mai mare soclul : pietre, vetre,
cu dalele lîr galbene-l sporesc
adăugînd asfaltul lingă pietre.

Bătrînul e la fel : un urlet mut
îl ține-n umbra-i deasă.; dintr-o parte
se vede barba care i-a crescut
cu firul alb, decolorat de moarte.
Copiii sînt mai mulți. Și vin mereu.
Ca-n vremurile vechi, cînd fiecare
ființă își avea destinul său
și frumusețea scrisă-n mădulare,
ei urcă și-mpietresc : sălbatic grup
în care-nchipuind prelungi eșarpe,
plîngînd sub daltă, fiecare trup
e sugrumat de propriul său șarpe.

1965

MNEMON CĂTRE AHILE

Stăpîne, unde ești ? Sînt sclavul tău, sînt Mnemon,
dat ție ca să-ți amintească zi și noapte
să nu ucizi cumva vreun fiu de-al lui Apollo.
(Așa e soarta : lasă-n seama noastră gestul
prin care fapta, de o vîrstă cu Moira,
primește chip și nume). Am o veste bună :
mai bună decît vîntul care-a-mpins pe mare
corăbiile către Troia, mult mai bună
ca osul lui Damysos ce ți-a prins la glezne
aripi, și chiar ca apa Styxului mai bună,
ce te-a făcut invulnerabil. Hei, stăpîne !

O umbră sînt ; și tu la fel ; dar dacă umbra
mai poartă-n ea osînda trupului, și poate
s-o și răscumpere, cu mîna ei de abur,
(așa cum zeii-adeșea săvîrșit-au), vino,
întoarce-te, stăpîne ! Astăzi poți ucide
cît vrei. Aceasta-i vestea mea cea bună : lupta
e iar în toi. Mînia ta așteaptă, goală
de orice chip și nume, pe deasupra lumii
(a unei lumi ce i se-nchină) ; iar în lumea
aceasta, ce foiește de războinici mîndri,
nu mai există nici un fiu al lui Apollo !
Stăpîne, soarele se naște azi din scutul tău.

1965

SENTINȚA

„Iar pentru vina de a se fi născut
el se va pedepsi precum urmează :

La stîlpul dragostei va fi ținut
optzeci de ani, sub soarele de-amiază ;
un prea frumos călău îl va-nfiera
c-o stea în frunte, pentru ca mulțimea
de oameni, diavoli, zei et caetera
să-i jinduie într-una înălțimea ;
norocul, costumat în fel și chip,
cu galbeni îl va lapida ; natura,

ca-n patul lui Procut, pe-un arhetip
îi va lungi sau prescurta statura ;
închis să fie-n lume ca-ntr-un țarc ;
iar dacă va izbi cu pumnii-n stele,
flăcăi din Marte, purtători de arc,
să-l scoată afară, dincolo de ele ;
blestem pe vorba lui : în adevăr
să se preschimbe ce-a grăit minciună ;
de nespălare, să-i foiască-n păr
mătreață sfântă și păduchi de lună ;
că să-i sporească greața pînă-n prînz
din cornul abundenței să se-nfrupte ;
și, ca la caii vindecați cu spînz,
să i se umple pieptul, beat de lupte ;
lua-i-se-va dreptul de-a vedea
ce e urît, și de-a uita frumsetea ;
de gleznă, atîrnînd ca o ghiulea,
să-și tîrîie, superbă, tinerețea ;
nici boli, nici îndoieli, nici slăbiciuni
să nu poată lăsa ca moștenire,
ci veșnic printre cei cinstiți și buni
să fie osîndit la fericire“.

Atît. Ci judele prea înțelept
a scris mai jos, și-a sigilat cu ceară :
„Acestea toate-l vor lovi, pe drept,
doar dacă se va naște-a doua oară“.

RENUL

Escaladăm în goană un arbore — sistem
de lungi ramificații. Dorind să le măsoare,
viteza naște monștri. Iar cei mai mulți se tem
de propria lor umbră și se feresc de soare.
Am zis că-i vînt, dar nu e decît un clarobscur
elan care ne-mpinge mereu, pînă la pragul
de unde vidu-apare priveliște și-azur.
Un vultur orb semnează, în cer, învîlmășagul.
Am zis că-i foc, dar nu e decît reflexul lui
pe măști. Privirea plînge de ceea ce zărește
în sine, și — ascunsă sub irisul verzui —
participă la pradă doar noaptea, tilhărește.
Am zis că-i turn în care cîntînd vom obîrși
destine noi, că nimeni nu poate să-l răstoarne.
Dar uite.: timpul însuși se poticnește, și
— căzut pe-o rină — renul ne-aruncă jos din coarne.

1965

VESTEA

Soarece sărînd din gură-n gură

(pentru cei cu suflet de copil
ce-au ieșit pe brînci, printr-o spărtură,

din cetatea lor, și vin tiptil ;
pentru cei fugari din bătălie,
plini de praf și asudînd sub za ;
pentru ucigașii cu simbrie
dornici foarte a se boteză ;
pentru făcătorii de hrisoave,
care iscodind din ins în ins
colectează ghicitori și snoave
și-ntrețin legenda dinadins ;
pentru regii, cu domnie scurtă,
care nu mai au decît un ceas ;
pentru mamele ce-și țin în burtă
plozii, ca să-i nască la popas ;
pentru epilepticii în care
diavolul e pedepsit să stea
în genunchi și-n vésnică mișcare ;
pentru cei călăuziți de stea ;
pentru preoții în mari odăjdii,
grași, pletoși, cu vată în urechi,
întonînd troparele nădejdiei,
plictisiți de zeul lor cel vechi ;
pentru cei cu aripi lungi pe umăr
de la rai și iad ; pentru femei
osîndite-n gloata fără număr
fiecare prin frumsețea ei ;
pentru cei ce vînd pe cale leacuri
speculînd durerea tuturor ;
pentru cei care-au murit de veacuri
și se tîrîie-n urmașii lor ;
pentru cei din alte universuri
și cu alte-nfățișări ; și chiar
pentru autoru-acestor versuri,
călărînd un falnic armăsar
care — asemeni celui din poveste —
paște numai jar și scupă foc)

toată lumea aflu trista veste :
Întilnirea nu mai are loc !

1965

TRIPLĂ RĂSFRÎNGERE

În rîu, deodată, am văzut cum pierе
mesteacănul răsfrînt, răpit de-un val.

Oare nu este tot așa, părere,
pentru străinul care stă pe mal
ființa noastră, lumile — răsfrînte
într-un alt rîu, la rîndul lui răsfrînt ?

Mesteacănul n-a încetat să cînte,
așa cum eu nu încetez să cînt...

1965

UCENICUL

Eu, cel mai tînăr dintre ucenicii
Triunghiului, mi-am răsucit încet
privirea înlăuntru. Ochi al fricii,
îl vezi și astăzi ?... Marele profet,

ucis de noi, aseară, cu tăișul,
stă încă între noi, intact, ascuns
ca iepurele în mărăcinișul
în care botul vulpii n-a pătruns.
El umblă încă-n noi : pe fiecare
ne sfîșie, cu dinții, proferînd
un cîntec ce-ar părea de răzbunare,
dacă n-ar fi neomenesc de blînd.
Acuma înțeleg de ce prin trupuri
ni s-a lăsat treptat un fel de ger,
și, devenind tot mai ușori, în grupuri,
ca îngerii, sîntem răpiți la cer.

1965

REPORTAJ DIN SAC

Noi, cei mai norocoși, am nimerit
în spațiu-acesta strîmt, plin de lumină.
Dar pentru alții degetele Domnului
nu sînt destul de uți și hotărîte :
mai înainte ca să lege sacul,
ei au redevenit exact ce-au fost.
Altfel, e bine-aici. Temperatura
depinde doar de noi, la urma urmei,
Prin pînză se strecoară vînt și beznă.
Ecouri prenatale vin, și-un val
vestește-n somn o mare de pe lună
cu un nume latinesc. Cei înțelepți
ne spun să respirăm, și au dreptate !

Dar — ce să-i faci ? Mai sînt nebunii care
susțin că nu e aer, și fac găuri
în dreptul nasului, privind afară...
Recomandabil este să-ți găsești
poziția cea mai comodă. De exemplu :
cu spatele la spatele inexistent
al celui care duce-n cîrcă sacul...

1966

ACEȘTIA DOI

Toți oamenii sînt vrednici de iubire.

Dar cel, ce coborînd pe malul mării,
încearcă să-mpletească o frînghie
din fire de nisip, ca — aruncînd-o
de gîtul lunii care-abia răsare
din valuri — să se-nalțe în văzduh ;
și cel ce, aplecat pe-un rîu de aur,
își trece toată viața modelîndu-l
pe forma vîntului fără figură,
spre-a da acestei lumi monedă nouă :
— aceștia doi, în primul rînd, au dreptul
de-a locui în cortul umbrei mele.

Cînd eu lipsesc, să știți : ei sînt acasă...

1966

CE-ARE A FACE

Muma noastră fără de figură ;
inimă-mpărțită între cei
ce ucid, se laudă și fură ;
aură într-un scuipat de zei ;
plasmă cu imperii în derută ;
ochi întors spre sine-orbind mereu...

Ce-are a face ! Uite : se sărută
doi nebuni în gura unui leu.

1966

TĂRÎMUL CU CLOPOT

Da — riul este tot aici. Dar azi
nu mai desparte, înspumat și-n tropot,
văzduhul vetei tale-mpuns de brazi
de văile Tărîmului cu Clopot.
Ai vrut s-arunci peste talașul lui
nu numai ochii. Uite podu-i gata.
Un arc invers stă-n apele verzui,
iar lângă stâlpi zac sapa și lopata.

De dincolo, pînă acuma, nici
măcar un suîet n-a răzbit încoace :
cădeau în rîu, fără s-ajungă-aici,
cum cade poama după ce se coace.
Ei, haide, ce aştepti ? Fă primul pas.
Şi totuşi — n-ai curaj. Oare-i mai bine
să stai pe pod, nălucă de pripas,
pînă ce vine dangătul lă tine... ?

1966

EU ŞI VECHII GRECI

Am refăcut din marmură, şi-apoi
suffind, din carne, braţele lui Venus,
iar răsufllarea ei m-a răcorit ;
la pas, am întrecut pe-un drum de ţară
urnirea-acelei broaşte ce-l ţinea
pe-Achile-n lănturi ; în sfîrşit, învins-am
pe Chiron, în înţelepciune şi
pe-Orfeu în lupta sunetelor pure.
Dar vai ! n-am izbîtit să dobîndesc
convingerea de fier că toate-acestea
sînt cu putinţă...

Eu şi vechii greci
cu totul altfel ne trăim infernul.

1966

TUBULARIA

Ce mi se-ntîmplă oare ? Simt un foşnet
în degete, mi-e braţul mai uşor ;
în cap, o rodie plină de aer
visează în zadar să facă simburi ;
în locul inimii se tot lărgeste
o scorbură în care locuiesc
furnici albastre ; sexul mă plantează
la miezul nopţii în pămînt fierbinte.
Mai e, ascunsă, o ciocăniitoare
de spaima căreia îmi scot afară
din gură limba, ca să-nu mi-o-nşface
crezînd că-i vierme. Ca prin ţevi de trestii,
o fiară-n agonie mă respiră.
Cînd plouă, plouă înlăuntrul meu...

Ce mi se-ntîmplă ? Oare a-nceput
să crească-n mine tubularia, copacul
cu trunchiul gol şi rădăcina-n Styx ?

1966

EXOD

Aici nu ne putem opri. În marmuri
suspînă crăpături, parcă statuile
ar fi fugit. Din crengi de fag cad frunze
în cîrcurile trunchiului scobit,

iar lebedele cîntă...

Mai departe !

Ploaia căzută peste cîmpuri sună
uscăt, pe tobe vechi, neargăsite.
Riul bolborosește surd, sub țărături,
de pești umpluți cu aer...

Hai, grăbiți !

O să găsim dincolo poate îngeri
decorticați, rîvnind la fericirea
de-a locui în trupurile noastre...

1966

INSOMNIA

I

Ne trebuie mult timp ca să simțim
că sîntem treji...

Se coșcovește lemnul
în leagăn, scaun, masă ; se desumflă
grădina spînzurîndu-se de păsări ;
trec ulițele fără să mai facă
popas în pragul porții noastre ; minzul
dărîmă cu copitele nisipul
castelelor, heruvii năpîrlesc ;
iar pielea noastră tot adună-n ea
— că într-un foale lipicios și umed —
dovezi că somnul a trecut cu ploaia.
Da — sîntem treji. Dar noaptea fără fulger
a neființei — care se tot scurge

din trupul nostru, parc-am fi înecați
și ne mișcăm în mâini — încă burează
în mădulare, secretînd înrt-una
o ameteală dulce. Sîntem treji...
O, Doamne, cît de răcoros ne pare
puținul întuneric ce se lasă,
îndată după cină, -asupra noastră!
Dar vai! ce iute trece: sîntem treji...
Și trebuie să vină prima rană
și primul adevăr cu viermi, și prima
îmbrățișare ce-alăptează scîrba,
ca să simțim cît de ascuțit e glasul
ce nu ne lasă s-ațipim...

Atunci
luăm această sabie în mînă.

II

Mereu asupra altora, nicicînd
destul de-adînc — pînă la os! — cu lama
nu trecem peste trupul nostru...

Numai
în ține veghea e sinucigașă:
tu — care nu poți îndrepta spre alții
tăișul ei; tu — arbore al spăimei,
pe dinlăuntru clătinat de-un aer
mult mai rarefiat decît al nostru;
tu — care porți la subțiori doar puful
secret al unui cuib de colibri.

Sînt pomi pe care soarele, fidel
sculării sale, îi rănește zilnic
cu propria lor preajmă.

Am să pot;

iubito,-ntoarce de la tine spada
pe care-o mînuiești fără să știi ?
Sărută-mă. E singura scăpare.
Văzîndu-se slujit, cineva uită
să pună preț pe capetele noastre.

1967

JOCUL CELOR VII

E limpede că totul va depinde
de felu-n care ne-așezăm. Veniți !
De jos, de sus — de unde ne cuprinde
cu ochii lui atît de osteniți —
noi trebuie să-nchipuim în toamnă
o frază grea de tîlc și de lumini.
Tu — fii ca judele care condamnă.
Tu — poartă-ți mîndru nimbul tău de spini.
Tu — cîntă. Tu — stai drept și-n nemișcare,
Iar tu — încearcă astăzi să pari duh.
Visat de sine însuși, fiecare
să-și simtă locu-n piatră sau văzduh.
Cel care stăpînește perspectiva
e mut, e nevăzut, e neștiut.
Prin noi, el se revoltă împotriva
mușeniei în care s-a născut.

Sau poate că e obosit de jocul
de-a moartea, și se joacă azi cu noi...
Vă știți, deci, gestul potrivit și locul?
Perfect ! Acum schimbați-vă-ntr-un voi.

1967

JURNAL DE BORD

*Am pornit spre Absolut, ca
vestitul Columb spre Indii.
Vom avea măcar norocul de
a descoperi o nouă Americă ?...*

Lord DUNSANY

Să nu vorbim de cei care-au sărit
din luntre, că s-ajungă mai devreme
la țărniță : sînt niște diletanți ai morții...
Noi însă, pasagerii cu vocație,
ne îndeletnicim cu diferite
afaceri, dintre care cea mai bună
e creșterea. Da : creștem, devenind
tot mai flămînzi de nemurire. Unii
se și realizează. Ce plăcere
să-i vezi creștîndu-și numele în lemnul
de pin al lunții ! ...Unii dintre ei
păzesc copiii — să nu joace risca.
Alții s-au instalat, cumiți, la pupă
și studiază direle. Există
chiar mîncători de ciocirlii, al căror
gîtlej o să le supraviețuiască.
Dar cei mai mulți își schimbă-ntr-una locul
împrumutîndu-și sculele, în transă.

Cînd cite unul strigă : „Hei, luntrase !“
ecoul îi răspunde lenes : „Doarme...”

Dar asta este o poveste-n care
mulți nu mai cred. În general, n-avem
nici paraziti, nici boli molipsitoare.

(Idei există, însă nu fac pui.)

Un singur lucru ne îngrijorează

(dar cei ce-l spun sînt aruncați în apă) :

de-atît amar de vreme n-am primit
nici un mesaj — un porumbel, o trimbă —
ca semn că vom vedea curînd uscatul.

(Telegrafistul a murit, și nimeni
nu-și amintește alfabetul Morse.)

Să fi greșit direcția ?... Nu cred
curentul bate-n dunga luntrii noastre,
iar soarele-apunînd ne-arată locul
de naștere al peștilor cu aripi.

Cît mai avem pînă acolo ? Unii
susțin că, peste citva timp, vom trece
Meridianul Lunii, ajungînd

pe-o mare care curge dedesubtul
acesteia, de unde vom vedea
pe cer cum navighează umbra noastră.

E ora mesei. Se aud țipînd
cei care-aleși prin tragere la sorti
(cu zaruri măsluite !) vor fi astăzi
excluzi de la festin : sînt bucătarii...

1967

LUCRUL ACESTA

Lucrul acesta, neîndoios, există.
Dan n-are nume : nu vorbim de el.
Alcătuirea lui e mult prea tristă
ca s-o putem deplînge în vreun fel,
iar prețul lui prea mare nu ni-l lasă
monedă pentru schimb. De ce n-a vrut
să-și facă — asemeni tuturor — casă ?
El umblă invizibil și-nvăscut
într-o durere care-ar fi a noastră,
dacă întregul s-ar vărsa în părți,
și cu-o prezență ce sporește-albastră
ca adîncimea mărilor pe hărți.
Altfel, e harnic : puntea între vise
și deșteptarea-i omoplatul lui.
Intră la noi prin ușile închise.
Îi cerem sfatul ? Ia-l de unde nu-i.
În pîntecul femeilor, o dată
cu noi pătruînde ; iese-apoi strigînd
sub forma unei pietre mari, legată
de glezna noastră. Ce are de gînd ?
Organizat și productiv, cu scule
al căror vîrf s-ascute brusc la vînt,
e spornic mai ales în majuscule.
Prin el respiră tot ce-i pe pămînt.
De-aceea, uneori, un vis par toate.
De pildă : crabu-n zorii purpurii,
secționînd cu foarfecile lui netoate
un snop de triluri proaspete de ciocîrlii...

1968

TĂRIMUL MEU

Pe vârful unui munte — un obelisc ;
pe capul lui — un con de brad ; în fruntea
acestuia — un ac ; și-n vârful lui
tărîmul meu, împărăția clipei.

Nu-i nici o graniță pe-acest pămînt
(ocean sau mare, lanț de munți sau fluviu)
de netrecut : sortită-i suprafața
să fie cucerită. Însă eu,
cu vaste crăpături de timp îmi apăr
scinteietoarea mea singurătate.
Căci nu mă-nvecinez decît cu partea
din mine însumi care urcă-ntruna
tîrîș, și — detronat numai de mine,
uzurpator și uzurpat deodată —
sînt nefiind. Iar voluptatea rară
de-a ști că ard, această voluptate
hrănește-un foc ce se consumă-n sine.

Ades, ceea ce vi se pare fulger
— un oaspete-aparent — coboară brusc
din cer, se scurge-n jos, către cîmpie,
trece prin ac, prin con, prin obelisc,
prin munte, și — mîrînd la voi în brațe —
nuntește cu regina suprafeței.

1968

ÎN AȘTEPTARE

Dacă-aș putea să prind în scobitura
urechii mele zgomotele toate
de pe pământ, — aș auzi și pasul
cu care-mi dai tîrcoale de departe.
Ori poate, stai de mult în fața mea ;
dar ești atît de mare, că prin zarea
făpturii tale ce cuprinde totul
zăresc pe țărături cerbul cu coroana
de coarne-mpărătești incendiate,
și-n urma lui, sub ramuri, vînătorul
țintindu-l și-așteptînd să se desprindă
unul de altul, în văzduh și-n apă,
botul sorbit — de botul care soarbe...

1968

PLASĂ RARA

Nimic nu ne rămîne-n palmă. Vai,
puține ochiuri într-o plasă mare
ce trebuia să pescuiască-n rai
plevușca de minuni folositoare !
E toamnă-n foi, în dragoste e frig.

Prin transparente ziduri de redate
se vede-n jur deșertul roșu. Strig,
și strigățele cad pe jos, pierdute
în mărăcini, de-un aer mult prea rar.
Uscați, sug sînge sîmburii de chitră.
Materia — tărîm de foc și har —
e-atît de fină : numai o elitră
de scarabeu...

Tu însăși ești un zvon
al unui corp prin care trece vîntul...

Iubito, cu ce glas ca de clapon,
subțire, s-a rostit, cîndva, Cuvîntul !

1968

JOS LA RÎUL MILCOV

Ametită-n vultur, furioasă-n zimbru
și dormind cu-a treia frunte sub Carpați,
am purtat în carnea eu miros de cimbru
granița minciunii, apa fără timbru,
vnajba călătoare zi de zi-ntre frați.
Cine-mi sfîrtecase trîpul ? După cină,
mîntuind dezbinul undeva-n adînc,
obștea adunată ca o rădăcină,
jos din trei hotare, sus într-o lumină,
își suna un singur fluviu la oblînc.

De la riul Milcov suspinat pe undă
pînă-n piscul vinăt și țepos, cu brazi,
mi-am simțit ființa una și rotundă,
cu auzu-n aer, gata să răspundă
la chemarea stelei tinere de azi.
Una mi-a fost fierea gurilor amare,
una — încleștarea mîinii pe oțel,
unu și puternic, cu bătaie mare,
riul plin de rîuri alergînd spre mare
și hrînind o zare mai curată-n el.
Coboriți, deci, astăzi, fraților, cu pasul
jos la riul Milcov, rana mea din somn,
s-auziți cum apă-și potrivește glasul
pe silaba voastră limpede, în ceasul
cînd se-nscăunează-ntîiul nostru domn.

1968

DOUA INVocații CĂTRE TIMP

I

Tu — care sufli-n fructe, și le umfli
baloane de oțel, pe care pomii
le scapă-apoi cu sunet gros din ramuri ;
tu — prunc bătrînicos, care-ai uitat
să ștergi șotronul alb din fața casei,
și ne privești cum țopăim cu toții
într-un picior, pînă ce trecem strada ;
complice-al nostru împotriva noastră,
ca marea ce-și sporește țărnul, —
cine

va izbuti să vină îndărăt
spre-a dovedi că tu ești numai umbra
pe care fapta noastră o aruncă
asupra celor nenăscuți ?

II

Sărbătorește-mă, o, Labirint,
pe rînd la toate pragurile tale !
Nici pasăre în zbor, nici fir de-argint
nu mă va-ntoarce iar pe-aceeași cale.
Sînt cel care-a plecat ? Ori, poate, sînt
cel care-ajunge, dezbrăcînd cu haina
iluziile toate în pămînt ?
Cu măști, sărbătorită fie-mi taina !
Căci nu-n firida cea din urmă, nu
în centrul ametit, fără rotire,
m-așteaptă Minotaurul...

O, tu,
rumegător al gingașelor fire
întinse de fecioare ce-au rămas
afară, ca statui ale nădejzii ;
tu — cel ce-mi ești și umblet, și popas,
și zare născătoare de primejdii ;
tu — biruit în mine, biruind
prin mine propria ta nemîșcare :
o, Timp, alveolar, o, Labirint,
sărbătorește-mă fără-ncetare !

1968

ORA 5

Și cel care purta în mâini balanța
înaintă, și un șuvoi de greieri
zimțeau lumina talerului scund.
Nu, încă nu era târziu : proporții
strîmbate, romburi licărind în mîna
unor copii prea răsfățați treceau
la orizont ; de pe copaci rășina
aluneca pe buze de călugări ;
vagi sunete călătoreau în dungă,
piereau ! — dar încă nu era târziu.
Și-apoi, ce-nseamnă măsurarea umbrei
Sintem — și-atîta tot. Justificarea
va fi rostită de pe-un tron înalt.
Cinci Preciste cu sfintul Prunc în brațe
veneau, plecau — rotite cerșetoare
la pragul care nu dă de pomană...

1968

AMIAZĂ RUSTICĂ

Privești grele. Musca sfredeleşte
văzduhul, miruindu-se pe aripi.
Salcîmii-și suie florile cu scripeți

pînă-n tărîmul mierii. Și se lasă
o binecuvîntare peste zborul
lăstunilor, și — tot mai plini, mai tandri,
în cercuri de jărătic — se așează
pe-acoperiș. Și-atît de apăsată,
străbătătoare prin fluide țigle,
e umbra lor pe grajd, că armăsarul
ce-și întrepuce-n iesle ronțaitul
se simte-ncălecat de Sfîntul Duh...

1968

ÎNȚILNIREA DE LA BRUXELLES

Memoriei lui Stere Popescu

I

Hotel Bédford.

— *Sept cent deux, s'il vous plait!*

(Un cuib de cuc, în care așteptarea
clocește cercuri de condori...) Fereastra
dădea din stradă-n nori, din nori în cerul
mereu sporind al unor devorante,
tăcute ardări de argint și zdrențe.

II

Îți amintești, cînd l-am văzut, ce strigăt
înalt am scos ?...

Big Ben púdrat cu cețuri,
de două dangăte (din care unul
părea scămos și-ntîrzia pe smălțuri),

lin lenevindu-și limba lui la Londra, —
el îmi părea mai tânăr ca-nainte.
(Poate există insule, mi-am zis,
în care timpul stă, sau chiar se-ntoarce
ca să-și miroase urma, ca un câine...)
Și, ca și cum distanțele-nghițite
și anii despărțirii-ar fi fost strînși
din cameră de fata de serviciu, —
noi doi, și el, Treime regăsită,
am fost un singur punct în timp și spațiu.

III

(Neconținut, mi-am zis, noi stăm în punctul
ce-nseamnă vârful unei săbii care
e mînuită-n punctul de-ntîlnire
al zeilor cu nerăbdarea noastră.)

IV

Vorbeam, vorbeam. Iar pentru doi, din trei,
cuvintele nu răscoleau ținuturi
pierdute, zone interzise. (Cuplul,
fiind un punct, e pururea în punctul
de pură mistuire, al iubirii :
oriunde-am fi, noi doi sîntem acasă.)
Dar, pentru el, frumosul trup al lumii
era-nstelat cu răni, mai dureroase
și mai urite tocmai la-ntîlnirea
dintre mîngîietor și mîngîiată :
o mîna îl apropia, iar alta
il depărta ; și dangăte contrare
(unul scâmos întîrziind pe smalturi)
sunau mereu în convorbirea noastră,

izbeau cumplit pereții, apoi cerul
mereu spörind al unor devorante,
tăcute ardëri de argint și zdrențe.

V

Am cobörît, spre seară, în Grand'Place,
Cu pasul potrivit, cu spulberate
cuvinte-n ploaie, ne-ndreptam spre piața
feerică, spre punctu-n care orașul
se mîntuie, în pivnițe și turnuri.
În zarvă mută, din ornate ziduri,
scrumite brésele asistau din umbră
la forfoța de azi. În centru, roiul
mașinilor, aliniata hoardă
a unor reci insecte, nemișcate,
lăcuste care-au devorat trecutul
pîna la caldarim. În jur, în valuri,
neistovita liotă de tineri,
flux și reflux împurpurat al lumii :
englezi cu plete lungi și cu ghitara
în bandulieră, mercenari albaștri ;
francezi cu acelaș nume — René-Blaise ;
flamanzi ca poloboacele, călare
pe două plaiuri ; nēmți dedați la bere,
rizînd și pentru tații lor ; și nordici
— norvegi, suezi și dani — determindu-și
cu-ntirziere sexul ; și, prin aer,
italieni cu pipote sonore ;
și-americani ritmînd cu „San Francisco“
Atlanticul ; și negri, chiparoșii
unui tărîm în siestă grea, de boa.
Centuri, insigne, șepci înzorzonate,
stihare-ngenunchind pe dale lucii,
cohorte-n marș de îngeri turbulenți,

spirale-adolescente-avind în mijloc
un polițist cu umerii bilingvi, —
toate se săvârșeau acolo, prinse
de un penel breughelian, în punctul
de echilibru între ieri și astăzi.
Erau și clipe de tăcere, scînduri
de care se agață sinistrita.
Atunci se auzea, nevărosimil,
venind pe străzi înguste cristalinel
galop al unor stropi (ori, poate, timpul ?),
pipi-ul înțeresc (da — părea timpul !)
al pruncului de bronz (de ce chiar timpul ? !).

VI

(Nu : timp și spațiu nu există. Dacă
diversitatea lumii și Treimea
durerii și speranței noastre, ca o
bulboană, concentrează în Grand'Place
meridiane, visuri și insigne ;
dacă pe capul breslelor flamande
stăm noi, iar peste noi spirala
de înțeri turbulenți, și cristalinel
galop al unor stropi venind din moină,
toate pe-o verticală ce sticlește
precum tășul unei săbii, — punctul
e viu, și aievea, singurul, în stare
să fie, și lipsit de dimensiune,
să fie stătător. Timp nu există :
există numai clipa, ca obraz al
eternității dat privirii noastre.
Nici spațiu nu există : întilnirea
cu zeii-i fără-ntindere, ruptură
lăuntrică, îngrozitor de dulce,
acum și-aici, mereu și pretutindeni.

Toți sîntem unul. O, ce semeție
ar fi să spun :- „Aici sîntem noi doi,
iar el e dincolo, în altă parte... !
Toți sîntem unul. Timpul nu există.)

VII

Nici unul dintre noi n-a spus acestea.
Într-ncăpere strîmtă, stînd la mese
de blane groase, dominați de scuturi,
tablouri, coarne, luminări și vinuri,
reîntregiți în sunetele limbii
ca-ntr-o lumină stăruind pe bouri,
prin care zbirnîiau, precum elitre
de fluturi, fără corp, neologisme, —
noi trei eram un punct de întîlnire
al Totului cu toate : esperanto
(ca în urechea domnului de-alături,
un domn distins și plictisit de-o doamnă
și mai distinsă, și mai plictisită),
identitate-a părților cu-ntregul.

Iar el zicea : — Acuma, plec..., și-un dangăt,
un dangăt pustiit de „rege gotic
mort în armură“ care „putrezește
pe trotuare“, pas scămos pe smalturi,
trecea Canalul Mîneicii ; iar noi
ziceam : — Sîntem acasă..., și-un alt dangăt
ținea deasupra noastră-acoperișul,
arhanghel „cu aripi febricitare“,
acum, acolo-n strîmta încăpere
din care am plecat, în care sîntem,
în care o să fim întotdeauna,
o, lacrima nedespărțirii într-o
„falie-arheologică cu inger“ !

Căci timp și spațiu nu există.

(Versul acesta, logodindu-se pe sine
cu virful săbiei, o dovedește.)

1968

SECȚIUNE PRIN OCHIUL PROFETULUI

I

Dacă lumea e o sferă, dacă
ochiul lui Ioan Botezătorul
e o altă sferă, iar a treia
le-nvelește oglindită-n ele ;
dacă practicăm o secțiune
prin treimea lor și bisturiul
trece printre Pești și Andromeda,
Capul Matapan și Cerigotto,
despărțind vitroasa-n două cupe
ce se varsă una-n cealaltă, —
vom vedea cum vine din pustie,
ca un țap ce pute-a' greieri putrezi,
un străin cu barbă și toiag.

II

De prea mulți copaci, de mult prea multe
gize, păsări, pești și tiritoare,
de nămolul miilor de rîuri,

și de zeci de mări, ce sorb sub humă
alte mări, precum și de mulțimea
peșterilor care mută munții,
centrul lumii — cuib în care toate
păsările-ar trebui să ouă —
nu e nicăieri. Și niciodată
nimenea n-ar ști unde se află,
dacă — obosit de-atîta umblet
și-auzindu-se strigat — străinul
n-ar cădea pe malul unui rîu.

III

Dacă-n sfera cea din mijloc rîul
e Iordanul ; dacă-n cea mai mică
este dîra unei lacrimi arse ; —
sus, pe suprafața măturată
de comete, rîul are-un nume
îngereșc. Străinul îl cunoaște.
Secțiunea noastră ni-l arată
obosit, pe mal la toate trei.

IV

Ce mai are de făcut — e simplu.
Pe o linie care-i coboară
din zenit prin creștet în țarină,
el strămută rîurile : rîul
cel cu nume îngereșc îl pune-n
sfera mică ; ia din mîl Iordanul
și-l așază noroios pe boltă ;
iar în locul lui, spre Marea Moartă,
paște dîra unei lacrimi arse.
Face toate-acestea cu cuvîntul,

stînd întors cu spatele spre cei ce
scormonesc în riul cel cu nume
îngeresc, strîngînd cu rîvnă-n poală
pietre negre, ca să-l lapideze.

V

În trei sfere, îmbrucate una-n
alta, curg frumos trei riuri line.
Dacă secțiunea-a fost făcută,
transversal, aseptîc, cu migală,
vom vedea că-n fiecare sferă
curge iarăși propriul ei rîu.

1968

VÎNZAREA LUI PLATON CA SCLAV LA EGINA

I

„Flecar bătrîn“, spusese Dionysios.
Și poate că avea dreptate. (Marea
se lasă, uneori, străpunsă pînă
în măruntaie de săgeata-n flăcări
a Soarelui ; dar prundul ei e negru.
Și numai deviat prin zeci de straturi,
sluțit și frînt de fulger, adevărul
luminii circulă-n împărăția
meduzelor. Ce mai rămîne oare
din strălucirea lui ?... Adîncurile
își au, de veacuri, adevărul propriu.

Deasupra lor, lumina flecărește,
dar nici rechinul, nici înșelătorul
frunziș al carnivorelor fixate
pe stînci n-aud nimic din flecăreala
aceasta. Adevărul lor e negru.)

II

Nu l-a ucis. A fost o renunțare
de sine : ca și cînd, uitîndu-și scepstrul,
tiranul, buimăcit de somn, deodată
ar fi ieșit cu mîna goală-n stradă,
și nici copiii, nici bătrînii nu l-ar
mai fi recunoscut ; o renunțare
a biciului la plează. Neștirbită
rămîne-n sine tirania, însă,
uitînd de sine însăși, pierde una
din clipele-nșirate, o verigă
din lanț : la gîlul care-ntemeiază
putința legăturii se adună
un gol al legăturii care-o neagă.
Osînda celor ce sculptează viața
supușilor e s-o sculpteze bine
sau s-o răpească (poate că-i totuna).
Dar Dionysios i-o lăsase : că o
bucată grea de Paros, scrijelită,
dar încă nestrivită-n ochi de daltă.

III

E ceea ce-l mîhnea, în timp ce vasul
plutea către Egina. Renunțarea
tiranului la fructul tiraniei
i se părea acum o crăpătură

în însăși inima Ideii. „Moartea
m-ar fi făcut să am dreptate ; viața
ne pune-n cumpănă : eu stau pe-un taler,
iar el pe celălalt ; și nu e nimeni
să spună care e mai greu, din două.“

IV

Acum, intrau în golf. De două zile,
întins pe punte, nu-și mai dezlipise
privirea ageră de pe cîrmaci. Ce gesturi
făceau bărbosu-aceia malt la provă?
Nu mai văzuse oare și-altădată
un chip la fel, aceiași ochi, aceeași
semeață neclintire, lîngă cîrmă,
aceiași obstinție-n credința
că viața celorlalți, a tuturor,
atîrnă doar de brațul lui puternic ?
„Pe zei, cum seamănă cu Dionysios !“
Dar el știa că-i o asemănare
dincolo de-nvelișuri ; cum rotundul
albastrului egeic se așază
peste rotundul ochiului său propriu,
și cum acest rotund se-nscrie-n cercul
unei mișcări, la rîndul ei înscrisă
în Anul Mare, care e o sferă
ce-aduce-aceleași stele-n fața celor
ce, dincolo de Styx, mai sînt în stare
să le privească fără să le vadă, —
așa se înscrisiau, precise, ferme,
mișcărilor acelei mîini, privirea
șoimește ațintită-n zare, trupul
încremenit pe puntea sălțătoare
(de parcă n-ar fi fost pe-o biată punte,
ci-nfipt în însăși neclintirea sferei,

pe care numai osia o poartă), —
aşa se înscriau acestea toate
în gestul, în ţinuta, în mindria
tiranului mărunţ din Siracuza.

„El ne conduce, sigur, spre o ţintă
pe care însuşi şi-a ales-o. Cine
îi va propune altă?... Fiecare
din gesturile sale calculate,
unice chiar, ne-apropie de ţărmuri.

A biruit furtuna, a trecut cu
îndemînare prin recifuri, marea
ce miile-i de curse şi primejdii
ne-a suportat pe irisul ei vînat,
că o zeiţă a indiferenţei.

Mindria, rostul lui e să ajungă.

Toţi cei din jur o vor. Iar eu sînt singur,
sînt singurul pe care vasul sprinten
biruitor de valuri şi recifuri
mă duce pentru-a fi vîndut ca sclav...“

V

În cartea-a treia, Diogene scrie :

„Se întîmplă că filozoful cel din

Cyrene, Anniceris, fu de faţă :

*el îl răscumpără — precît spun unii —
cu douăzeci de mine...“*

Ce minciună !

Marea se lasă, uneori, străpunsă
pînă în măruntaie, de săgeata

Soarelui nalt, dar prundul ei e negru.

Şi numai deviat prin zeci de strături,

sluţit şi frînt de fulger, adevărul

luminii circulă-n împărăţia

meduzelor. Ce mai rămîne oare

din strălucirea lui ?... Adîncurile
își au, de veacuri, adevărul propriu.
Deasupra lor, luminează flecărește.
Dar nici rechinul, nici înșelătorul
frunziș al carnivorelor fixate
pe stînci n-ăud nimic din flecăreala
aceasta. Adevărul lor e negru.

1968

TREI ÎPOSTAZE ALE MĂRII

I

Să lași, în față, cercul să-ți repete
priveliștea : o dată, înc-o dată.
Abia atunci poți jupui simbolul :
sub marile-i culori curgînd ca zdrențe,
scheletul unei viziuni sticli-va
necruțător de alb, arhitectură
a unui zeu în irisul căruia
noi întreținem șansa unei lacrimi...

II

Constanța. Noaptea. Pe dig

Ce vîrstă-aveam atunci, în noaptea-aceea,
cînd tînăr, încă nenunțit cu marea,
mă-mpleticeam în răsufărarea lunii ?

Eram aproape nenăscut. Un vinăt
bătînd în negru, sulițat de-arginturi,
pulsă spre mine, gong funest pe care-l
sfărmau o mie de oștiri la maluri.
Dar era numai un vestmînt. Străinul
ce intră-n încăperile lehuzei
e — tot așa — orbit de strălucirea
cearșafurilor. Numai după-aceea
aude țipătul. Nimic nu vine.
neanunțat... Am așteptat acolo,
pe dig : nu ca un rege, ci ca fătul
cărui lumea îi trimite veste
împunsă. Așteptam (deși, acumă,
n-aș mai numi aceasta așteptare).
Și dintr-odată — cum copilul intră,
ieșind din burtă-n urletul de fiară
al mamei, și se zvîntă-n răsufierea
fierbinte a durerii, și zbîrcindu-și
lucirea frunții prinde să răcnească
de-ntunecata lui vecinătate
c-un frate geamăn (care nu se naște,
ci-i lasă lui și partea sa de moarte),
— așa m-am năpustit, spălat de lună,
și-am început să țip în răsufierea
sărată ce țipa dintotdeauna.
(dar eu n-o auzisem pînă-acumă !),
simțind asupra mea o umbră mare.
Ce umbră poate-ntrece umbra nopții ?
Era o umbră adunată, parcă,
din renunțarea miilor de hoarde
la naștere, o *summa tenebroso* :
dobînda increatului, de veacuri,
ce-mi revenea de drept ; era o umbră
din care-a doua zi, ca osîndiții
aveam să-mi sfirtec propria mea umbră,

mai neagră cu-o nuanță decît umbra
cu care petrecusem pînă-atunci.
Fără-ndoială, marea mă năștea.
Zbîrcit, înfiorat, fierbinte, umed,
ieșeam în lume-nfășurat în țipăt.
În timp ce, traversînd amar spre negru,
un vînat sulițat de-arginturi limpezi
pulsă spre mine ne-ncetat, ca spasmul
lehuzei, care trece în cearșafuri,
Da — marea mă născuse. Iar alături,
în jurul meu, în mine, eră parte
de umbră-a fratelui meu gămăn, care
lua din nou înfățișarea calmă
a lucrurilor (case, dig și oameni)
împleticite-n răsufierea lunii.
Un gong sfărmat de mii de oști la maluri
se refăcea, și se lăsa sfărmat.

III

Costinești. Dimineața. În sat.

O noapte-ntreagă-n picături, picurînd
copacii-au pipăit pe prispă. Ploaia
era părere. Picături plăpînde,
precipitate dulci din trupul Celui
fără de trup, scoteau acele zvonuri
fluide, fantomatice suspine
cu care uneori substanța lumii
— tăcere plînsă — înflorêște sunet.
Ori, poate că, înfiorat de aspra
atingere cu trupurile noastre,
prin porii lui măriți, ca niște negre
garioafe de lumină nelumească,

își lasă Cineva parfumul cald să
ădie, înc-o dată, pe țărîmul
acesta, prihănit de porii noștri.
O blindă exudație divină
era, afară, dimineata : nici o
sufflare, nici o formă, nici un sunet,
decît suflarea, forma și-acel sunet
al Totului în risipire — foale
de spintecat cimpoi, și răgușeală
de îngeri exilați printre meduze.
Jignire fără margini este orice
făptură, în asemenea preludiu
al oricărei înfăptuiri, și moarte.
Jur împrejur — puțință ne-ngrădită,
gest presimțindu-și rotunjimea-ntreagă,
dar încă ezitînd (poate, din milă !),
silabe care picură din gura
neantului ; în timp, ce gura noastră
are cuvîntul gata, zice „seară“,
și moare-o dată cu acest cuvînt...
Cît de cumplit este să fii, cînd totul
e numai promisiunea lui a fi ;
cînd trupul Celui fără trup e ca un
sălbatic roi de-albine-n căutarea
grădinilor cu floarea increată !
Și ce spurcate urme lasă talpa-n
nisip (care acum e smîrnă sfîntă)
pe țărîmul aburînd (care acuma
răspunde unei dungi din altă lume)
și-n mare (marea care este numai
un vis prea mare, rușinat de sine) !
Ah, muscă-n nările lui Dumnezeu !
— această e blestemul celor care
ieșînd pe prispă, dimineata, află
că lumea nu mai e, dar că puțință

de-a fi o face să suspine-n gura
înmiresmată care n-o rostește, —
în timp ce ei există, ei există !...

IV

Doi mai. După-amiază. Pe plajă.

Ca fața unui crin, împovărată
de un păianjen îmbuibat de miere,
cerul, deși senin, se-ntunecase.
Dar dedesubt — oglindă răzvrătită —
marea nu mai voia să poarte-n pîntec
umorile înaltului, ci — pură,
sau poate căutîndu-și mîntuirea
într-o așeză ce bătea spre galben —
se decanta de orice oglindire,
tînjind să fie, în sfîrșit, ea însăși.
Oțelul, plumbul, zgura și arama
— metale sîngeroase-n care zeii
își sapă templul lor, punînd coloane
de marmură în față, ca s-âtragă
pe cerșetorii de destine — toate
creșteau la orizont, stîrneau vârtejuri
în sus, pe cer, zideau minia-n pielea
albastră a zînitului de vară.
Dar dedesubtul lor — ca-n încăperea
unui angelic Trismegist — substanțe
subtile, muzicale, transparente,
celeste medii reci, iradiante,
sisteme de atomi intrați în stare
de grație, principii nenumite.
(cărora vai ! cu spăimă și sfială
încerc acuma să le dau un nume)

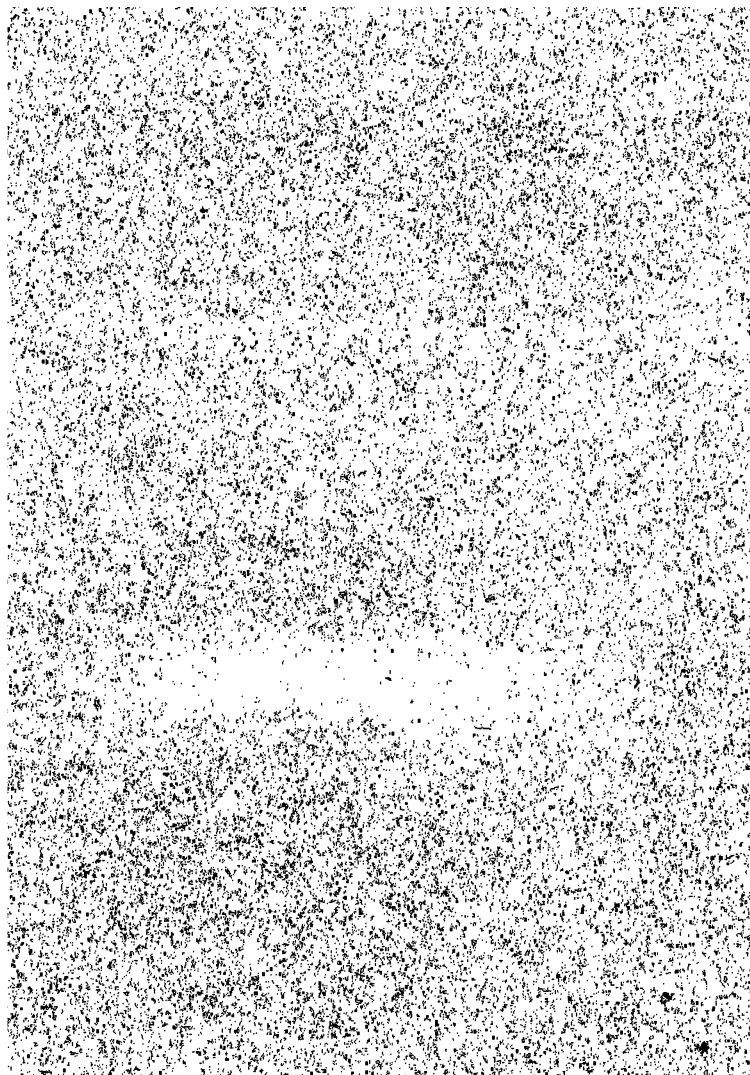
— *alormul*, *palilumenul*, *efebiul*,
etericul *stirbol* asemeni unui
luceafăr nou-născut, *roronțiul* rumen,
pulchridul ce străluce-n clipa morții
în irisul infantelor, *geralul*,
candidul *gril* în care măritișul
coralului cu albul ninge îngeri,
urmitul explosiv — arbust himeric
în care cîntă pasărea Ruruty,
și — pavază supremă — translucidul
orfir, prin care Dumnezeu privește
spre noi, ca să nu plîngă de ce vede, —
acestea toate, prelungind văzutul
spre invizibil, răsplătind vederea,
făceau din mare-o inimă în care
— la semnul unor forme luminoase
ce, dăntuind, se mulțumeau să pară —
nevrednică și singură-ntrupare
în tot acest tărîm de fulgurații,
cu fața-n lacrimi, palid, am căzut.

V

De mult sînt orb și surd. Cu spumă rece
mă spăl pe ochi, și valul îmi astupă
urechile cu sare. Umbra-mi poartă
povara — resemnată. O pupilă
acoperită cu *orfir* se uită
din ce în ce mai insistent la mine...

NĂSCUT ÎN UTOPIA

(1969—1975)

OEDIP ȘI SFINXUL

I

Ei se priveau... (Sosire-a Celuilalt
e tot ce-ăici numim privire. Mută,
sau anunțată de trompeți și tobe,
doar marea pompă, aparatul falnic
sub care se ascunde, fascinează
pe cel care-nțilnește-n cale monstrul.)

II

Nicicînd o arătare mai superbă
nu-l ispitise. Ca o togă albă
curgea, în cute, granița de-a lungul
acelui trup care trona pe stîncă.
O iarbă scundă, fără flori deșarte,
se lingusea sub gheare, respirîndu-i
mireasma leonină, iarbă-n tremur
din care-atingerea cu bărbăția
făcea un mușchi, zeiesc. Preacredincioasă,
dormea sub el tăcerea pietrei : timpul
— silit, la noi, să curgă — înghețase.
Coada-nflorită-n scarabei de aur
pulsă ; și era singura mișcare :
o vîină — ritmică — de neastîmpăr.
În larg ocol, necutezînd popasul,
o umbră de vultan cădea pe crupă,
și-o disputa-n amiază cu Apollo.

Odihna fiarei susținea fecioara.
Dar nu în felu-n care elefanții
la Ind își poartă regii : nu ca sclavă,
ci ca stăpînă-n sfera ei de răget.
Exact la întîlnirea dintre trupuri,
acolo unde — ca-ntr-o deltă-n trestii —
vuiesc adînc săratul și sălciul,
un greier, care nu știa ce spune,
spunea că orice graniță-i părere.
În loc de coamă — bustul : bronz și lapte.
Din matitatea pielii, două rodii
întrețineau un vis al zămislirii
pe lujerul cel tandru. Nici o mîină
nu atinsese-acele sfere : cîntec
erau în jumătatea lor văzută,
și moarte-n jumătatea cealaltă.
Iar peste gîtul lebedei, deasupra,
acolo unde-alcătuirea toată
primea un chip încoronat cu plete, —
doar gura lui, doar ochii beți de fulger
sfidau mereu hazardul aruncîndu-și
văpaia grea, scăzută sub sigilii.

III

„Eu știu, eu știu, eu știu că îndărătul
acestor ochi, înlăcrimați de taina
pe care-o poartă-n ei, așteaptă Zeul.
El stă ; eu vin (căci scris e ca divinul
nemișcător s-atragă în pupilă
întinderea mototolită — hartă
cu riuri și cetăți inghesuite —
și-apoi s-o desfășoare, după iris).

Eu știu că îndărătu-acestei fețe
pecetluite, fiară flămânzește
(nu sîngele, ci izul ce plutește
în el, un fel de drojdie a vieții,
e ceea ce-i întemeiază foamea).
Dar gura ta — nesărutata?... După
ce-mi va zvîrli cumplita ghicitoare,
ea va rămîne-aprinsă, ca-garoafa
în dorul fluturului : inocentă
(cu tot nectarul supt) și carnivoră.
O dată doar de i-aș deschide gura
cu limba mea, chiar dacă întrebarea
din vârful limbii lui mi-ar arde limba !
O, sîni !... Dacă frumosul nu se poate
atinge fără sabie, zadarnic
vă-mbracă vîntu-n platoșe de aer :
topite, ele lasă și mai goală
această dulce carne, nenuntită.
O dată doar — pe sîni — să-mi lunec palma,
și micul zeu orbecăind acolo
unde, în locul strîdiei în flăcări,
un zeu asemeni stă păzit de ghiare !...
Mă-ntreb : să fie oare cu puțință
ca tocmai șcufundarea, de la mijloc,
a trupului de față într-o sferă
de leneșă cruzime, chiar această
împerechiere de coșmar — greșeală
în care zeii nu au nici o vină —
să-mi biciuiască simțurile toate ?
(Ori poate, toți sîntem acolo încă,
în sfera-aceea roșie, iar capul
— ieșit din sferă — se ridică-anume
spre a simți că cineva-l apasă :
ochi scos din beznă ca să vadă beznă ?...)

IV

„Iscoditorule, tu ești în stare
 să mă dezbraci cu ochii, dacă haina
 enigmei n-ar fi goliciunea însăși.
 Privește-mă. Ca orbul ai să umbli
 cu degetul pe-aceste semne clare,
 dar n-ai să pipăi ultima lor noimă.
 Tot ce ființa mea învâlmășită
 întoarce, fără milă, către tine
 din chipul tău, ascuns îți va rămîne.
 Mă crezi un prag, dar intri în oglindă.
 Și trebuie s-atingi o altă plasă,
 mult mai adîncă, pentru ca din colțul
 ceresc, în care stă pitit, paingul
 să se trezească, să te bage-n seamă.
 Eu știu că nu ți-e frică de-ntrebare :
 răspunsul s-a născut cu tine-o dată.
 Dar teme-te de fratele lui geamăn !“

V

Acuma stînca era goală. Iarba
 se ofilea pe piatră, din iubire.
 O umbră de vultan o locuia.
 Iar omul care se-ndrepta spre Teba
 era întîmpinat din depărtare
 de-un sunet vag de trîmbiță și tobe.

1969

SECȚIUNE CU CODOBATURA

Acum eu trebuie să mă grăbesc ; o parte din sferă încă sună-n gol, și vîntul începe să s-aline. În văzduhuri, ca-n rumeneala unui măr, s-anunță, treptat, un licăr sumbru. Sus, pe casă, o pasăre e singura zvicnire care participă la scena asta. Dar nici căderea vîntului, nici partea din sferă, care sună-a gol, nici sumbrul presimț din aer nu sînt pentru ea ; și — după metronomica zvicnire a cozii ei — nici iminența orei.

1969

SEPTEMBRIE

Cuțit de-argint prin inima-mbuibată a lui Septembrie. Melodios, călătoresc alămuri și, deodată, se lasă cu un semiton mai jos. Dar ce luminează încă !... Viespi avides asediază dulcele : scînteii pe suprafața unei sfere care-nchide un gol de noapte în preaplinul ei.

Vom fi — sau nu ? O mistică merinde
de zbor întors ni se oferă-n vînt :
ca mărului; în vreme ce aprinde
distanța dintre creangă și pămînt...

1969

CÎND TREBUIE SĂ SE ÎNTÎMPLE CEVA

Tîrziu, cînd trebuie să se întîmple
ceva, descrește panica în arbori.
O pasăre, ținînd în ciocu-i galben
un fluture albastru, se contractă,
burzuluindu-și penele, să-l scuipe.
Nu-i nici sătulă, nici nu simte greață.
Dar trebuie ceva să se întîmple,
și, pentru lucru-acesta, nu există
mai tineri vestitori ca fluturii...

1969

ÎNTRE MINE ȘI VĂRUL MEU

— Și m-am urcat, apoi, pe gîtul unei
cumplite zburătoare, și-am zburat.

Era o pasăre albastră foarte,
numită Rock. Din clonțul ei cădeau
silabe de luceferi ; trei abisuri,
unul într-altul, sure, ca trei pîlnii,
nașteau privirea ei. Și-am tot zburat,
sus, peste nori, mai sus. Și dintr-odată,
uitîndu-mă în jos, am observat
că se ouase. Oul ei e lumea...

— Da, zise vărul meu. Dar fii atent
că pasărea aceasta nu există !

— Nu, nu există, i-am răspuns, în timp ce
mă agățam cu miinile-amîndouă
de gîtul ei. Doar știu că nu există...

1969

BOARE DE DRAGOSTE

Boare de dragoste. Toate vestmintele
iau foc pe dinlăuntru, la-nvălmășeală.
Arcașul cel orb își atinge țintele
de la distanță, fără greșeală.

Fete, ferți-vă mai ales de fluturii
care vin de nicăieri și se lasă pe gură.
Noaptea târziu, în mijlocul ciuturii,
luna e înfiorată de-o mușcătură.
Cu aripa, cu praștia, cu vîrtelnița
s-aruncă semințele-n gol. Ca un mire,

sulul de fum face cădelnița
să scoată strigăte de uimire.
Păpădia devine fantomă și, sferică,
pornește în zbor. Laurul crapă.
Duhul Sfânt nu mai știe unde-i biserică,
pat de nuntă și taină, sau groapă.
Fericit pare melcul ce-și poartă cochilia
fără grabă, pe frunze căzute.
Doamne, nevăzut se sporește familia,
osîndită de tine; a celor văzute!
Golul cel veșnic din inima plinului
învață greul naturii să zboare.
O clipă, toate ating pragul divinului,
toate uită de sine, tremurătoare.
Apoi toate fac drumul scurt al întoarcerii
în ce au fost, în ce trebuie să fie.
Paznicul nemilos de la ușa carcerii
înmulțește prizonierii cu o mie.

1969

O SINGURĂ ÎNTREBARE

Și-acum — o singură-ntrebare : Cine
va da din nou silabei noastre lumea
pe care-o risipim ?...

Tinea, rotundă,
de buza noastră caldă, ca balonul
pe care pruncii, din clăbuci, îl suflă

în fața unei adieri ușoare :
fragilă, ireală și precară.

Nu numai foamea păsării de curte
voia-s-o ciugulească. Locuită
era de-un duh al aparenței, care
avea cu noi o socoteală veche.

Acum, când el se mută, cine poate
restitui peliculei de apă
virtutea de-a ne reflecta și vidul
pe care l-am suflat în ea cu paiul ?...

1969

DELTA

I

O, zeu al apelor ! Cutează — cine
să-ntrebă de izvor, să pună deget
în gura ta, pe fluierul suleget,
nerv prim al vârstei dulci dintre obține ?

Gitlej jignit, un leu cu vinăt răget
ți-astupă-adolescența cu dulbine.
Larg bat în tărături spumele albine,
ah ! roi pe care navighez și preget !

Răspintie-a legendei, rai a toate
tălmăcitor : ce zvon de moarte scoate
scobita Syrinx mlădiată-n trestii...

Să nu spui umbrei : Vino mai departe !
Sălciu, regatul echivoc se-mparte
la prinți cu solz, polipi, hilare bestii.

II

Aici e pragul. Cheltuit e-n țară
văzduhul frunzei. Pasărea, ca omul,
își lasă cuibul de jimală-n pomul
răpit de vânturi care-l scărițară.

Anunță noua patrie — Pleromul !
În loc de tron, corabia sprintară
gonind spre Sud, și luna — ca brățară —
și orizontul aromat ca romul.

Ah, să citești în iris, cu năierii
captivi în magma însăși a vederii,
poemul viu pe care-l scrie marea !

Bolborosind în urma ta, uscatul
se dă la fund, zvicnind ca înecatul
căruiă peștii-i sfișie chemarea.

III

Plai metamorfic, Heidelberg sub barcă :
scândează crabii limbi sărate. Tună
zenitul beat de-otrăvuri a furtună ;
țipari cerești în icre se deșcarcă.

O, molimă de vânt, extaz de lună !
Zarea pătată, ca o minătarcă,

respinge zodiile și le-nțarcă
fosforic cu iaurt de mătrăgună.

O, nu : să nu știu încă viitorul...
De insule visate, vuitorul
reflux vorbește-n leneșe meduze.

Voi, hexametri, astupați-mi gura !
Un frig sticlos în piept, — și aventura,
gîndac elin al apelor, pe buze...

1969

PROIECT DE EDIFICIU SENTIMENTAL

Doi tineri sărutîndu-se pe-o bancă.
De-asupra, două chei franceze — noi.
Vîntul de toamnă are să-i despartă
vînzîndu-i separat, pe-un pumn de raze.
La capătul aleilor, fecioare
așteaptă-n Forduri, claxonînd discret.

O, iarba grasă sfîrînd de lacrimi !...

Mai jos, e un etaj cu orologii
stătute. Și mai jos, sînt împărații.
Dar — iață luna surizînd limfatic :
la miezul nopții, ca o fată-n casă
ne ține sufletul — să-l îmbrăcăm.

1970

PROXIMITATE

Am observat : de cîte ori privesc garoafa,
garoafele se-ntorc să mă privească.
Parcă s-ar spiona două imperii
peste tristețea unui rîu de sulf.
În viu zigzag, de la un țărm spre altul,
aceiași galben fluture vislește —
o, Charon cu sprincenele pudrate !

„Zglobiule, la ce fruntarii am ajuns ?
Ce oști sticlesc pe malul dimpotrivă ?“

„Sînt Lucrurile. Se-nmultesc și te așteaptă
cu steagu-n doliu și cu lănci de ceară.“

1970

CUVÎNTAREA LUNTRAȘULUI

Te răpesc de pe țărmul acesta.

Nemișcat, ne restituie rîul
(l-am numit, deci acum există !)
unor specii de păsări sticloase,
fecioriei dintii, mohorîte.
O, va fi o plimbare ciudată.

Te vei naște din tine, totem al
unui pîlc de profeti cu perucă.
„Niciodată“, „nimic“ și „zadarnic“
vor fi fructele tale, odihna
o fosforică spaimă de lucruri.
Vei domni. Ca tăciunile-n apă
vei fi semnul deochiului, sfoară
zbirdînd sub stihare abstracte.

Să pornim, deci. Acestea, nimbate,
sub negația lor te așteaptă.
O vocață scrumită pe gură
este tot ce-ți voi cere ca plată.

Iată : dincolo, tărîmul începe
— într-o limbă străină — să fie.

1970

LOCUL PRIVILEGIAT

Love is a place.
CUMMINGS

Cu suflete de pasăre am dat
ocol orașului.

— Aici, aici e,
— ziceai — aici e Locul...

Scufundat,
un rîu pierea, pădurile complice
se dizolvau, și ca niște furnici
clădiri intrau în mușuroaie, — toate
priveliștile se făceau mai mici

și dispăreau, apoi, decolorate.
Dacă-am fi pus un soare crud să-i dea
coroană, fața lunii-n haină nouă
nu ne-ar fi ars, așa cum ne ardea
acest noptatic limb lipsit de rouă :
tărîm născut din nou, pustiu avid
hrănind o neființă suverană,
pe care-acum îl despărțea de vid
doar propriul său fum, ca o membrană.
Era chiar Locul însuși.

Împrejur,
foșneau ciudate arătări și ore,
pățanii care, neavînd contur,
încă n-aveau nici gură să devore.
Acolo,-n inima aceluia Loc
ce prevestea pelerinajul sferic,
ne-am așezat s-aprindem primul foc
nainte de-a se face întuneric.

1970

GROTA CU SOARE

Evul luminii e, demult, o amintire.
În locul cerului, respiră-o noapte
cu pieptul tatuat ; păunii umblă
din țară-n țară fulgerînd molozul
cu cozile ; pe plaje, înecații
foșnesc ca scoicile, bătuți de valuri ;

iar plopii care ieri au fost feștile
acum s-au consumat : cîmpia-i neagră.

Numai în grotă încă e lumină.
Bărbatul, de la briu în jos, e stîncă :
el ține-n brațele-nălțate care
încep treptat și ele să-mpietrească
trupul femeii, ultima ofrandă.
Iar muntele se simte plin pe dinlăuntru,
ca zările, de stele ce pulsează...

1970

NOAPTEA

Știam că va veni : nămolul-n lacuri
se făcea roz, doar trilurile unei
apuse păsări mai pluteau prin aer,
iar fumurile se-nălțau cîu palma
larg desfăcută — s-o primească ; apa
vorbea cu sine însăși lingă țârmuri.

Noi încă eram doi. Doar răsufierea
crea un spațiu omogen, o treaptă
pe care începea incinerarea.
Țineam întîia stea în mîna dreaptă,
dar numai mîna o știa. Privirea
în două labe-i aștepta ivirea.

Ea s-a prelins ușor : cu scarabeii
care-ncepeau să se topească-n aer,
cu ochii tăi în care preajma noastră
primea pe cineva străin, cu iarba
în care-ntotdeauna a fost noapte.

1970

NOAPTE CU LUNĂ PLINĂ

Casa lui Dumnezeu, cu ușile deschise,
e transparentă ca o âripă de muscă.
Trei stele galbene i-au adormit pe prag.
Izvoare delirează-n craniile stinse.

Un duh al muntelui, în mare cumpănă,
nu știe-n ce să se-ntrupeze.: e târziu,
tiparele ființelor sînt necucernice.

Numai sub brazi, la jumătatea drumului
între tărîmul oilor și raiul verde,
ciobanii fecundează-n somn cimpoaiele.

Mai jos, în crăpăturile țărîinii arse,
ca niște lacrimi ale îngerilor, cărăbușii
se zvîntă-n aur înainte de ivirea zorilor.

1970

PASUL ACELA

Pasul acela, întraripatul,
care nu era pas,
neiertătorul, neîntrupatul
fără popas,
cel ce-n potir de sunet și rouă
înflorind adormea,
astru-nvăscînd în dragoste nouă
inima mea, —
pasul acela, palidul, unde-i ?
O, fragil, străveziu,
zilnic mi-l fură-n cearcănul undei
marea, tîrziu...

1970

EROII

Ca lebede-n apa cernită sînt cei pentru care
văzutele, sfintele, pier și sporește vederea :
privești răpite de sunet. O, fie-mi
cîntarea asemenea lor !

Ei mîntuie ultimul licăr al ierbii. Ce nimeni
nu poate s-atingă se pîrguie-n stinsa lor mînă.
Căci preajma-i a noastră, și pomul, și rodul ;
dar sortii belșugului — nu.

Balanță pe umeri li-e soarele aprig și luna.
Noi însă-adormim, ne sculăm. În veghere, o parte
a lor — mai severă — veghează și partea
de veghe-ațipită din noi.

Și ce mai rămîne, atunci, grădinarilor limbii ?
Albinele-adîncului nasc, limpezind, în neantul
rămas pentru noi inefabil, o limbă
lipită de faguri, de lut.

Ci rareori pilpiie mierea pe buzele noastre.
Și tot ce rostim s-a rostit din adînc ; lăcrimată,
înainte de lacrima noastră, e apa,
iar Patria — strigătul lor.

1971

INVOCĂȚIE CĂTRE NOAPTE

Adevărul e sferic.
Suspendat în amiază,
ochiul meu lăcrimează
un tărîm de-ntuneric.

Numai bufnița trează
îl confirmă, misteric,
într-un iris eteric,
sub sigil îl păstrează.

Cotropește-mă, noapte !
Fulgerînd fără milă,
mii de lucruri și fapte

ca luceferii-n pilcuri
să-mi rotească-n pupilă,
afumînd-o cu tilcuri.

1971

TERMEN

Cel care tunde zilele-a venit
la stîna mea.

Un plai de zer melodic
în care arborii ardeau, un spațiu
născut din tulnice. Nimic mai mult.
Prisosul meu aleargă, rîu nesigur,
spre secolii ce vin.

Aici e seul,
aici e lîna unsuroasă, unghiul
de incidență-al ciocîrlilor
cu țigla nouă de pe primărie.

Mai mult — la ceilalți. Eu confirm pășunea
unui hiat, și numai mărăcinii
țin socoteala dijei pe vocale...

1971

NINSOAREA

Văzduh nevirstnic, Stau și-ascult
o mută convertire-n lucruri.
Decembrie-mi vestea, demult,
acest pojar de involucruri
suflată ca din nări de boi,
această oarbă constelare
de inocență — peste noi:
Ce liniște! Pe inelare
descind logodne. În auz
(mai sună vechile cuvinte?)
țișnește, invers, un havuz.
Alcătuire prea fierbinte,
obrazul nostru plînge, ros
— ca de acizi rotind în pilcuri —
de-un ger înalt și somnoros,
de-un grai virgin ce pune tilcuri
pe gură, streșină și vreasc.
Și-mi vine, parcă, să mă nasc...

1971

FII LINIȘTIT

Lui I. Negoieșcu

Fii liniștit : ceasornicul e-ntors.

Copii, de-a bușilea, al căror tors
fragil ascunde-o lincedă cruzime,
stârniți de verzi chimvale și enzime,
se suie, zi de zi, pe triste scări
ornate în graffiti cu măscări,
julindu-se și limpezind tavane
de lilieci cu aripile vane,
pină la pragul blind de unde-ajung
să-ncline-n ochii lor orașul ciung,
și unde ploaia clipelor lehuze
li se prelinge sfirîind pe buze
din zimții albi cu leneșe tincturi
ai unei nevizibile structuri
de roți și pîrghii cînepii ce-și poartă
în cercuri iuți alcătuirea moartă,
și unde cu surîsul lor fudul
îndoapă zilnic searbădul pendul
cu glaz de bronz și pipăit statornic.
Fii fără grijă : vaca e-n ceasornic.
Dar, mai întîi, vei auzi un fel
de zvon, parcă tîntării anofel
încazarmați în turn, la primărie,
și-ar sfărîma elitra viermărie
într-o suavă risniță de scrum.
Apoi, auzul tău, ieșit în drum
cî-ncheieturi de vînt scăzînd în cuget,
va fi sorbit și sfîșiat de muget.

MULSUL OILOR

Nu mi-a plăcut nicicînd.

Căderea serii
bătea, întîi, în streăşină, pe grajdul
care forma o latură a ţarcului.
Strunga. Doi păcurari ţinînd găleţile
între picioare. Oile. Gunoii
zvîrlit din grajd pe uşa de de-asupra.
Şi ziua acră — bălegar al vîrstei
ce fornica-ntre slove : o-i, oi.
(Cine-ar putea să tălmăcească-ntreaga
parabolă ? Destinul ia, din joacă,
înfăţişarea de copil, nuiăua
înlocuieşte zarul invizibil,
strigătul vocii în schimbare — semnul
din Scorpion. Proporţiile lasă
o margine — doar cît să-ngenunchezi...)

Laptele, în săgeţi intermitente,
ţişnea din ugere murdare, albul
arzînd mirositor trecea în vînat,
în ochii oii crăcănate seara
era placidă, glume deochiate
pluteau în spuma inocentă, ritmul
în degete se pogora din ceruri.
Cei silitori primeau fingeau plină :
fluidă ipostază-a ierbii, abur
abia punctat de două căcăreze...

Noaptea-mi ierta, atunci, încrîncenarea
cu care tîlmăceam această oră
cu îngeri triști. Mă va ierta și astăzi ?...

1971

LAN DE GRÎU

Departe — nu. Oricît ar fi distanța
proptită-n stîlpii vîrstei, depărtarea
amănunțește pînă la furnică
acest tezaur vertical : blazonul
sorgintei mele, înrudit cu-al mortii,
— și nu numai prin coasă...

Seminție

trăind pe picioroange ca un cîntec
fără genunchi, dormind în marș ca marea,
votînd ca-n adunările Atenei
cú-o simplă scoică ; trib cu ochi multipli,
de cremene, al căror vîz lăuntric
cînsultă zei de pleavă ; subterană
anábasis care-și croiește drumul
spre Canaan, cu lîncile suite
în stele, printr-un non ce plouă greieri ; —
tu, neam de pir, înnobilat prin blînda
lungire-a gîtului — decret socratic —
spre-oracolul, somat, al ciocîrliei...

Cu ce să te asemui, puls integru
de fete ce frământă aluatul,
egală răsucire a spinării
cosașilor bărboși — închinăciune
pământului ?...

Un lan înainteză,
ca noi, scăzînd ; ca noi, multiplicat
în zborul poliedricelor, boabe,
inculcă zodiile : rit de seceri
eliberînd din găunoase tije
suflarea lumii, echilibru-n aur
al curcubeielor de jos. Insecte
escaladează, fără să-ncovoaie,
vergelele amiezii, labirintul
de litere-aromate. Dintr-o mitră
în alta vîntu-și duce-arhieriei
în fața soarelui, orbiți de miruri.

Vederea lor ne umple casa — fildes
pufos al singerărilor din piine.

1971

CAII

I

Mălură hămesită, herghelia
chelește cîmpul. Stropii mari de ploaie
se uită fiecare-ntr-un ochi galben.

Sint vite de povară: cai cu crupa
de-mpărăteasă asudată, iepe,
ce-și poartă minjii agățați de uger,
și murgi rîioși cu coada ca săcizul
și smirnă în urechi, nețesălate
fantomе care ronțăie insecte,
și armăsari cu mădularul vinăt,
și gloabe mohorite cu stigmatul
stăpînului în răni de spînz, și alții
ce fornăie simțindu-și steaua-n fruntă
ca pe un ham dumnezeiesc, mîrtoage
ce-au răsturnat cîndva nuntașii-n colburi,
și cai de fum — iscoade ale nopții,
și bidivii cu smoc de iarbă-n gură
ce-și naltă capul ascultînd un tropot
pe sus, și alții care luminează
cîmpiile cu rînjete de pustnici.
Din cînd în cînd, cu coada înfoiată
o iapă n-are-astîmpăr, armăsarul
de-asupra ei o apără de ploaie,
și trăznetul e lung, și herghelia
își adîncește chișita-n imală.
Sub burți se-adăpostesc ca diademe
de bubă roiurile verzi de muște.

II

De cite nopți și zile stau în ploaie?
Caii cei tîneri, care nu știu încă
să doarmă de-a-mpicioarele, se-mburdă
impunși în foale de bureți. Minosul
de balebă innebuneste norii.
Albastre grindini joacă tontoroiul
pe șantul ros de hamuri al spinării,

și-n jurul fiecărui trup un altul
— un fel de corp astral — se umflă, crește,
și spumegă, și fumegă, de parcă
pe mii de șei o oaste translucidă
încalecă de-odată, parcă sporji
unor ciuperci apoase și livide
s-an pregăti să cucerească pusta.

III

Și iată — amintindu-și în lumina
de fulgere un drum — pornește-n salturi
întreaga stavă : hoardă neagră suptă
de limbul unor stele de mocirlă,
cutreier nălucit de cozi și coame
și ugere cu lapte-aprins, urgie
tropotitoare-amușinind turbată
galopul nevăzut, pășunea crudă
a unui rai pierdut... Roind de muște
vîntul se naște-acum din nări, nechezuri
rostogolesc pe boltă bolovanii
de tunete, pupila-i biciuită
de pătredă-arătări și cucuruzuri,
din pilnii de urechi sar brotăceii
și curg în iarbă ca o sare verde.
Și iată — sufocați de fugă, minjii
fătați mereu sînt iarăși trași în burtă,
din urme de copită ca din vulve
irump rănite ciocîrlii, și triburi
de lobode și semînții de ierburi
se simt de-odată parcă-mputinate,
mireasma țării, acră, se lățește
peste fruntarii, noaptea-i uzurpată.

Iar ce rămîne îndărăt e numai
o preveșteală zdrențuită, giulgiul
pămîntului în somn de sinziene...

1971

INIȚIERE

Vino să-ți ning de pe fildeșuri dubla de șase,
ochii Fortunei. Regește-ncordate se umflă
arsele mări cînd poetul descinde, virginul
bleu îndrăgește absconsul, cum discuri exacte
surpă distanțele, numără nimfele noastre.

Vino să treieri incintele văduve : spațiul
lor a murit, suplinitul de taină, iar cerul
neomogen ocrotește în amfore norii,
tandri părinți mohorîrii, Moire desculțe.

Ca Empedocle să vii ! Cumpănite platouri,
ură și dragoste du Încruntaților, geme
zilnic alese și stinse din agóra sumbră.
Pînă ce, sus, dintr-o pîlnie sacră, sufla-va
Etna silabele tale, scrumitul talamus.

1971

ȘTAFETA

Laudator temporis acti ?

Dimpotrivă :

sprintenă,
inima mea
paște ziua de miine.
Înnebunită de nașteri,
zarea
cu pîntecul flasc
respiră ca un golf magic.

Vînt mai înalt nu cunosc :

sub stindarde în zdrențe
viscerele lumii
răcnesc,
în găvanele dreptilor
sînt găuriți butucii
de la roțile Carului Mare.

Admirabil :

voi zidi
și eu
pulberea și-adevărul,
în lacrima incunabilelor
am s-ating zorile.

Sînt schimbul trei

al Vandaliei,

stilul delfin !

Așteptați-mă doar o clipă :

să așez capul Sfînxului

într-o vază...

1972

TRANSPARENȚE

Pe boltă — nori albi,
pe unghia ta — o noită :
atît de limpezi,
n-au mai fost ceasurile,
din anul O Mie.

Iată :
hanurile
sînt ocupate de îngeri ;
dimineata
o lebadă neagră dă drumul
astrelor repetente ;
în cîdri —
consilii de cerbi.
Păunii s-au adunat
pe aceeași plajă
stingîndu-și
cozile-n apă ;
morile înmulțesc
sîmburi de aur ;
pîlcuri de piersici pitici
se-ndreaptă spre dune.

Alături de noi,
într-un coș de răchită,
dorm zaruri.
Chiar struților li s-a dat visc.
Efemeridele
se acuplează cu scarabeii ;
peste trape
vuiesc torente de sare ;

coliziunea berbecilor scapără
insule.

Cu plastronul pătat,
cu prismele-n bernă
profeții
sînt striviți
de greutatea minunilor.

Laudă,
femei goale și sulf
întemeiază cuvîntul.

1972:

EXTAZ

Descult,
ca-n cada cu struguri,
conferind ultima frunză
spinărilor gidilate
de tigri fluizi,
cînd luna-ndulcește
cu părul
podeaua crăpată,
ca un dresor
instruind balele lui Sabasios,
te ador
și
te strivesc sub picioare,

din sfircuri
te reintegrez liturghiei —

— pînă ce sfîrșie
picurată pe-o felie de piine
grăsimea,
pînă ce nucile-și scot
văzul opac
din pleoapele verzi,
pînă ce bubuie noaptea-ntre dealuri,
și numere
pline de apă
se umflă-n ceruri
deasupra noastră.

1972

DAȚI DRUMUL ARMĂSARILOR

Dați drumul armăsarilor de lapte —
să spargă-n mlaștini cerul incolor !
Mai este-o țară. Curcubeie-n noapte
o picură din unghiile lor.
Mai este-o țară — turlă suverană
cu țiglele-ndîrjite sub polei.
Ce-i plîns aici, acolo este rană.
Minia mea-ncolțește-n bulbul ei.
Acolo-n joaca lor copii cînt mîntîii
smulg aripile-acvilelor de foc
roind ca mușta în jurul frunții,
și rid, și nu se satură de joc.

Cînd nevăstuicile încep să țipe
și luncile se scutură de foi,
acolo scripeți suri înalță clipe
sufflindu-le ca nouri peste noi.
Acolo flori din putrede bocale
împrăstie trufie, nu miros.
Acolo tună fluvii verticale.
Acolo aerul e fioros.
Dați drumul armăsarilor !... Severe,
noptoașe crupe saltă la oblînc,
ca pe-o tipsie zuruind de mere,
un viscol alb de cranii din adînc.

1973

POEMUL NUPTIAL

I

Ostatice-n dulcea rușine a zorilor crișcă,
doar capul spumînd auriu, acaulice nalbe.
În stol, rășinoasele zodii pălite stîrnesc
ninsori academice-n văzul acvilelor. Leneș,
în halele mării converg adiante subțiri
galbînd orizontul cu scunde vedenii plouate.
O, șarpele iese din solzi, ca un sex fără trup, și
cu blînde veninuri s-aține-n răscruce. La prînz
copacul se scaldă-n sudori de furnici primenîndu-și
în cînepă beată de mir uriașele ouă.

Și iată :

otgoanele cad, și corabia rîde ;
un foetus în troaca lustrală. Nebun după frezii,
exultă în pori elefantul, zurlitul agâmis
își suie-n eter senzuala trompetă...

II

Cînd toți
pelerinii din lume,-n opinci, cu șerpăre de rafie,
ajung la un han unde-o slujnică slută, cu sfircul
vestitor înăsprit ca o vînată mură, se simte
izbăvită-n sfîrșit, fără milă, de-o rangă de ceară,
și-mprejur peste cîlmi ușuratic se-nversună foehnul,
din fotoliu de vîsc, eu promit seminței de viermi
o recoltă de fragede trupuri !

III

Lăsați-le doar
bucuria să mișune, goale, din pivnițe pînă-n
abatoarele Ursei, vinînd aetite-n văzduh,
traversînd utopii coborîte-ntre ele ca grile
și-un ocean pistruit cu băltoace nurlii de prostie,
dezgropîndu-și sărutul din mil ca un orb epyörnîs...

IV

Ghețari în ablații sub tălpile mirilor,
zile
mă-ntimpină sferic : cu șolduri visînd abordaje
ca nave de pirafi, și cu inimi ca știucile-n virșe.

În cer, ca-ntr-o burtă de chit, se-ntărită Moire.
Delir agătat de prolifici curenți e planhtonul.
Distanța se neagă pe sine, tărîm amniotic.

— Înfipte în soare, săgețile tracilor au ucis
despărtirea !

V

Anunțați, anunțați seminții și alaiuri !
Pregătiți așternuturi cu iz de-agnelină pe plaiuri !
Și agrume să bată — o ploaie de globuri
răpăind, și picioare pe sticle-ametite, pe cioburi !
Adunați din finețe celeste furaje
pentru care, cvadrigă, calești cu nubile-atelaje !
În absida de sunet din mijlocul mesei
să se-audă cum picură plînsul zglobiu al Miresei !
Cu lambriuri de pară, Înalt-revărsatul
ocrotească de grindini acropola nunții și satul !

VI

Și iată
cu umeri de-argint
că obleții-n pîraie
se-nvolbură tinerii !
Nici adragantul
unduios răcorindu-se
n-are o mină mai dulce.
Haite-azurii le amușină urma.
O diră
invizibilă
mistuie-n vînt adirate blazoane.

Ca munții
bărbați
cu adretul în rouă
ațită femeile,
și mărețe-acusmii
le confiscă auzul.
Astragalul ia foc,
se acresc minătărçi
cînd călciul acrobat devastează
poiana.
Omagul
stropit cu polen de orații
le iese-naînte,
în coarnele cerbilor
pofta
înalță crăcane de aur.
Mălaiuri și acore
se dizolvă pe limba fazanilor.
Fluturi-adonis
săgetează seninul,
și țapii își scutură fruntea
triunghiulară.

VII

Dar cine este-ntraripatul
iscău al horelor, și Domn ?
Pe cine-așteaptă iarba-n patul
sêver și limpede ca spatul,
menit a nu cunoaște somn ?
Sălbaticul cocoș, cu frunte
și-auz ciobit de ghindă, cui
așterne peste rîu și munte
surzenia — îngustă punte
de pîslă a iubirii lui ?

Slujind brumatelor fecioare,
la valea sinilor, cu văz
vrăjit de biblice izvoare
și cu luceferi la picioare
culeși din lanuri de ovăz,
muindu-și cornul viu de salcă
în puritate ca-ntr-un drog,
sfintind cu pasul lui de algă
ivoriul stins pe care-l calcă,
răsare prințul Inorog.

VIII

Gest neștiut, săvirșit exact, tăietură-n cristal!
În odăjdii palmate, ca o femeie arhiereu, vița-de-vie
joacă noaptea în Sfânta Sfintelor, sprijinindu-se-n
cirjă de-arome. Timpul, somat, împarte-n clopotnite
bronz pentru păsările care se duc, denunță emblema
lui Octombrie, ruginiul. Până ce, iată :

lacrimi de inger
vin, să ia locul boabelor acre, și liturghia
confirmă pe ultima frunză instruite coruri și brume
Un must, încă virgin și captiv, zorește să picure-n
arșele guri convertindu-le-n dangăte limba...

IX

„Credincioși ca izvorul, că zările
datoare unui foc îngrozit.

Cu stele-n puhoi
sărutările
ne-au imblinzit.

Fericiți ca uscatul, ca mările
răpite unui țărnam vinovat.
Cu fragede ploi
sărutările
ne-au dizolvat.

Resemnați ca pământul, ca țările
cu suflet peste vaduri trecut.
Afară din noi
sărutările
ne-au petrecut...“

X

Mai umflat decît roua-n lucernă mi-e graiul :
de-o levură bolind în gonadele lumii, de-un rictus
adiind zîmbitor, de un verde canonic
(salutați saxifraga !) ce-mpinge cu frunzele stîncă,
de-un miros și de-un fulger sporindu-se-n teacă
(celebrați armăsarul !) pe Calea Lactee, de-o umbră
a Ființei, căzută asupra sa înseși (cîntați
întunericul !), spațiu în care sămîntă, văpaie
și nămol

investindu-se singur
e Logosul...

XI

Încleiate, la miezul de noapte,
ca o mare sub vâl de țitei.

Sînt la fel, deși par ascuțite,
lenevoasele strigăte fără
înveliș, măruntaie de miel.
Curcubeu peste sîni, voluptuoase
se agăță de ghearele roz

de-ntunic, de smocuri de iarbă,
de-o nălucă de insulă...

Cine,
deslușind, ca prin ceață, un țârm,
și-a simțit bucuria sleită
picurînd într-o vază de ghips
ca o lacrimă sură, — acela
i-a ghicit șovăiala și ținta,
a cuprins-o în palme, fragilă
ca pe-o pasăre foarte mirată,
că, alături de rănille ei,
singerează pădurea și vîntul.

XII

Pradă unei veșnice guri îmi știu ritmul :
înnorînd urdinișul se naște, ca roiul, pe fața
fioroaselor Mume în zdrențe, surori ale Morții,
care-ntinse pe zgronțuri marine, cu vulva păzită
de licheni, nautili și meduze, cu păru-nspumat
încînd transatlantice zvelte, în aspre cerșafuri
zămislesc nencetat,
îmi retează poemul cu dinții.

1973

POIANĂ CU SULIȚE

I

Din bolți tîrnosite, cînd verde scăzînd
se lăfăie preajma deodată, — ce loje
de ochi mă somează ?

Eram doar o umbră

asemenăa fiarei în umbra pădurii,
un zvon dintr-o veche, scâmoasă prăsilă.
Purtam o cagulă de rouă. Jignirea
molaticei ierbi îndreptînd, cu sfială
pastrînd pentru mine doar soiul și rangul
atîtor esențe — să nu se stirnească
un fel de bau-bau, conjurația frunzei.
Străin, dar cucernic. La jugul răcorii,
cu sufletu-n alte tărîmuri, trăgeam.

II

Nimic nu vestește-un județ de lumină.
Confuz criogenă, tăcerea din codru
— acel impalpabil ciclon ce-ntărită
auzul secund cu trompete lunare —
părea fără margini : o boare, o plasmă
ce nu mă-nsoțea, nepăsare lăliie.
Atinsă cu fruntea, infuzia densă
de verde-amărui licărea doar o clipă.
Nici gize, nici silfi hîrjonîndu-se-n tumbă.
Abia cutezam să-mi împrăstii mirarea
pe crengi, ca un prunc așteptînd să orbească.

III

Și iată-mă !

Nici stymfalida ivîndu-și
penaju-ntr-o agoră, victimă sacră
geloaselor triburi de-ahei ce-și devoră
odraslele minții piezișe, mîniei,
ce trage un cerc și-l străpunge cu spada ;
nici prințul cornutelor, nici unicornul
intrînd, ca un fante al ceții, în sala

mașinilor, grav, cînd în larg trepidează
vaporu-n carcasa-i de var și-aluminiu ;
nici alte făpturi ale somnului n-au fost
expuse, la fel, unui văz fără milă,
lipite mai crud pe-o retină vorace.

IV

Ce vreți, Eminențe solare ? Ce crimă
scorniți în amiaz, scormonind-o cu sulii ?

Eu sînt — și nimica mai mult ! Obrăzarul,
identic osîndei purtate, ascunde
o biată prezentă, un martor căruia
favoarea de-a spune îi spinzură spusa.

Ce cap de acuză, ce putini de ură
ați vrea să răstorn peste ceea ce însumi
răscumpăr ?

Petrelul cu tîrîța albă
depune, la bară, aceeași cîntare :
un vag ciripit al Ființei, un licăr
pe val, cînd prelinsul se sfișie-n țancuri...

V

Amarnică zurui în juru-mi, Lumină !

Nicicînd un desfrîu al cunoașterii, spangă
întoarsă în inimă, n-a fost mai rece !
Ce scumpe-mi erau nepăsările frunzei,
infuzia verde în care copacii
bărboși dizolvau ponegririle mele...

Ci-tu, Nendurato, nu-ngădui tăcerea:
Cînd oștile crucei, cu darde în vîrful
cărora un miel sîngera, năboit-au
cetatea Floriilor, limbile lumii
— și ele, ca mine — au fost descleștate :
în silă grăind, culegeau mîțișorii
de salcie, recilor sulii menindu-i...

VI

Întreabă, deci, Soare !

Decoct ce permite
voioaselor sale principii să zboare,
eu știu că rostesc adevărul...

Dar cine,
cînd cești rumegînd ciu-măfaia, și castori
în gură cu viu pistruiate mycete
surîd, bucuroși de otrăvuri, o ! cine
— din curia tristă și-atît de fragilă
căreia-n poiană-i desfășur stindardul —
va sta, ca un înger, în boxa acestui
azur, unde razele-nvăluie ?...

VII

Fie-mi
suișul aici — întîmplare ! Ca nimeni
din cei ispășind o jignire a ierbii,
din cei petrecuți prin infuzia densă
de verde apatic, din cei care-și plimbă
candoarea ca prințul cornutelor, spiță
căreia osîndă-i vederea de sine, —

ah ! nimeni să nu mai răsară vreodată,
la ceasul amiezii, aici, în poiana
cu sulițe...

1973

TRAVERSAREA

I

Înnobilind
descălecatul lor din cărbune,
seminția diamantelor negre
confirmă
șansele trecerii.

Vă propun, deci, să traversăm.
Dar nu ca lișița, nu ca râdașca !

Pentru început,
mi-am muiat aripile
în scrumul păsării Phoenix...!

II

Mi s-au oferit coroane cu mir :
ce îndrăzneală !
Mi s-a propus o altă Casiopee :
ce imprudență !
Am fost așezat între sinii Pomonei :
ce săcrilegiu !

Le-am spus
„Sufăr
de-o boală călugărească :
ameteala de plin.
Multumesc
pentru toate
adevărurile de cînepă,
morman pe care licărește cu rivnă
o scundă Cale Lactee !“

III

Cei ce nu iau foc
din propria lor nepăsare
nu sînt frații mei !
Cei ce nu-și scămășează sufletul
în spații bintuite de raci
nu sînt frații mei !
Cei ce nu se sărută
parfumînd gura leului
nu sînt frații mei !

Ei trec prin chihlimbare
ca gărgărițele,
ei umblă cu lămpașe gretoase
ca licuricii,
ei zboară ca lișița și ca rădașca...

IV

Mărturisesc :
n-am avut și nu am nevoie
de nici un fel de orbită
afară de Bolta Ochioasă ;

de nici un fel de morișcă
afară de vârtejul Ființei ;
de nici un fel de cuvînt
afară de Împăratul Cuvintelor ;

acela care-mbată,
institue
și consumă.

Vă propun, deci, să traversăm.

V

Lișița și rădașca s-au repezit
să-mi smulgă acul de fildes
din piept.
Dar medalia mea e o floare :

cusută pe haină,
tatuată în piele,
sădită-n pămîntul
roșu
care pulsează,
clipă de clipă,
ca o numărătoare inversă.

VI

Cînd silabe de Lebădă înoată pe cer,
cînd fumeoase bancuri de sturioni
își depun icrele-n Marea Sargaselor,
cînd pusta ca o toabă cheamă-nfundat
hergheliile, cînd ca-ntr-un harbut se

declară o beznă roșietică, și melasa
virstelor mă-mpresoară, și toate miezurile
lumii aburesc — măruntaie de porumbel —

atunci :
se răstoarnă pilnia.

Atunci,
asemenea păsării Phoenix,
mă traversez.

VII

Ca polenul pe aripi de fluturi
mă întemeiază
funinginea ei :
colb de principii nubile,
orbită,
candoare.

Niciodată ca lișița ori ca rădașca !
întotdeauna spre soarele meu :
cu bucurie și spaimă,
purtînd în gură vocale
care se fac scrum,
înainte de-a se decide
între urlat și laudă...

VIII

Vă propun, deci, să traversăm.
Utopic :
ca și cum am trăi în cetăți radioase,
ca și cum ne-am iubi-n virful copacilor,
ca și cînd am ieși mai tineri din balenă,

ca și cînd prostia ar fi o lișiță,
ca și cînd violență ar fi o rădăscă,
doborîte amîndouă în baltă ; ca și cînd
balta ar fi lacrima noastră.

Utopic :

ca și cînd cuvîntul ar adera la lucruri ;
iar cei ce-l dezlipesc,
împărătește,
cu sila,
ar rămîne foarte uimiți
și s-ar copilări,
păscînd
ca iezii
culoarele lumii.

IX

Numai așa
vom trece prin ziduri, spre trupul iubitei,
ne vom aprinde țigările de la vulcani,
vom spori cu inele de fum Saturnizii.

Eu voi traversa irisul tău ca măslinea,
tu vei locui-n verdele ochiului meu.

Spațiul mincinos,
spațiul fără întindere,
spațiul dindărătul oglinzii
va fi adevărat
și plin de primejdii —
ca răsufierea unei țevi de tun.
Vă propun, deci, să traversăm.
Fiecare prin spațiu sa,
fiecare spre soarele său.

Dar nu ca lișița, nu ca rădașca !
Aici, la răspintie,
unde seminția dramantelor negre
descalcă mereu din cărbune,
Ochiul Ciclopului
nu clipește.

Vă propun, așadar, să traversăm !

1973

HIEROFANTICA

I

Cu ghindă putrezind în somn, pădurea
descalcă naintea mea. Vinatu-i
oprit : cum numele de miri, înscrise
în catastife, unul peste altul,
ar vrea dar nu cutează îmbrățișarea,
cît n-o-implinesc, întiul. Iepuroaice
cu salt greoi îmi umblă printre glezne.

E postul mare. Satele-nvelite
în steag de pește afumat ascultă
avertisment de toacă împotriva
plăcerilor. Cuvinte, între cuscri,
se duc și vin ; din vechi abecedare
culorile tresar, și ca o sită
cu ochiuri mici e gândul verde-al nunții
pe fruntea fetelor.

Eu însă, iată :
sînt mai mărunt decît făina, fulger
și ning prin el. Capcane fără vîrstă
am pus pe praguri, — fiecare mijloc
nevinovat să-mi fulguie în brațe.

II

Lîncedă noapte-a fost noaptea în care
taurul meu dinspre tată descîNSE
alb, cu năprasnice nări, din deșertul,
vămilor. Grav, ridicîndu-mă-n coarne,
că pe un pui de tilhar, peste văi și
dealuri mă duse : la vărul său, crinul,
drept în potir mă scăpă ; în lucernă
pat de răcoare-mi găti ; cu ochioasa
forfotă-a bălții-mi împunse vederea ;
pietre și melci dezveli pentru mine,
solzi de pe șerpi și cămașa pe sinii
fetelor mari. Lipitori însetate,
pufuri de salcie, vinuri limbute
coapsele lui șiroiau ; musculițe
umbra-i purtau lîcărind prin văzduhuri.

Cînd m-a lăsat ? Pentru cine, și unde ?
Zorii mijeau. Lăgănîndu-se-n turlă,
numai gonadele lui uriașe
pline de spumă chemau credincioșii.

III

De Florii, însoțit de himere montane
mai mult abur decît dovedită faptură,
unicorn mai curînd decît țap în văpaie,

mai curînd pâlăscar decît mire, noptatic
mă pogon spre cătune pe calul de aer
al străbunilor mei : mai mult vultur sau coamă
decît cal, mai mult vînt înțelept decît boare,
mai mult scrum decît pară. Ursuza-i copită
niciodată nu calcă pe propriă-i urmă,
cum nici eu pe sărutul din vara trecută.
Mai adinci, în fecioare, ca mine sînt numai
Ursitoarele : plouă, foșnesc și burează.

IV

Gol, ocrotit doar de-o frunză de brusture,
vîn, și dorința începe să usture.
Luna, centaurii singelui, roabele
sabia-mi poartă pe sus, și podoabele.
Sabie-fagur, cu ouă de dropie :
fără să calce-n țărînă se-apropie.
Aburul ei, chintesență de măduve,
bîntuie carnea scrumitelor văduve.
O, ce cortegiu ! Cu coada eretică
păsări aleargă pe drum și-l deretică.
Spadă cu virful tocit, după datină :
bate-n. peretele casei, o clatină.
Fulgeră ivărul gingașa-i peliță.
Intră : mirarea miresei o meliță.
Inuri așterne, cu iarbă vulcanică.
Patul de nuc înfloreste, de panică.
Cum să se apere ? Cum să mai pregete ?
Lotru al tainelor, Cel-fără-degete
stă ca o turlă de zvîcnet și azimă !
Lumea, de fruntea lui moale se razimă.
Fată, învață asemeni meduzii că
tipătu-n inima spaimei e muzică !
Nu mai încape rușine, retragere !

Ca un delfin, între coapsele agere
blînd instruită de ritmul mărganului,
cazi în eonul obscur al oceanului!...
Iată — odaia se-nalță, e sferică.
Soarele doarme pe jos în biserică.

V

Hierofant acestor plaiuri, dreptul
la fecioria lucrurilor paște
blazonul meu...

O, dincolo de sinii
mireselor, văd peștii cum își lasă-n
mocirlă lapții înnorînd cleștare,
sînt fluturele descleindu-și zborul,
ascult cum mugurii de piersic cîntă
în roz impuber, valvé pun să ridă
cînd intră firul de nisip în scoică,
și mînzul roib să-și vindece cotorul
aripilor ce-i fumegă-n spinare,
și ung cu nouă scripeții de oase
cu care zorile apar din apă...

Să mirui frăgezimile, o ! vină
a celui ce, nuntindu-le, grăbește
ruina lor : mult mai străin, pe urmă,
ca leul de gazelă, ca tămîia
de sevele ce-au smuls din luturi pinii.
Deschid, și las deschis.

Fecioara Neagră
îngăduie s-o-nțrec : e ca o ploaie
din care ies și-n care intru iarăși.

1973

Izvoare ! cu ce fel de pas să m-apropii
de sîngele vostru ? Să vin ca mistrețul
rimînd putregaiuri cu fosfor sfielnic ?
Ori, poate, cum vine cocoșul de munte
cu-azul spălat de primejdii, urmîndu-și
doar strigătul roșu ?

Adincă minie
sînt munții. Pe dealuri umbrite rubarba,
măcrișul, fierțura copiilor, cresc.
Pociumbul din mijlocul țării-i de aur.
Securea, ținută pe tocilă, arde.
Umflata sînt unele vremuri, ca zgaibe,
și dor, cînd le-atingi, în poieni mursecate
eresuri și datini apun.

Însă limba
e vie și nemincinoasă. E mărtor.

Cu scribi asfințiți, actuari în cenușă,
orbite de hribii atitor inscripții,
poroase papirusuri încă răsufală.
Cu florile ochiului meu le cutreier,
cu sufletul lacom le beau răsufierea,
cu inima mea le cutremur — să bată
din nou ! — cum în inimă-mi bate
un clopot vărătic...

Izvoarele-așteaptă.
Cînd cel așteptat se prelinge pe-alături,
cu teamă, sau orbul găinilor, — plînsul
se-adună-n gitlejuri de dascăli rânite,
inundă clopotnițe, gilgiie-n pietre.

VII

Să lauzi — e bine. Dar aprigul driglu
al versului scurmă adesea-n jărat,ic,
stîrnește furtuni de funingine. Vatra,
gelos primenită, miroase a piine.

Cum nici o bulboană de sulf nu desparte
ce-a fost, și va fi, de lumina de astăzi,
iar timpu-n ceasornice mișcă același
ca-n blinde poiene, pe cadrane solare, —
eu zic. Rușinat este-n veci adevărul
de-o clipă, cîrpaciul habotnic al vremii !...

Frumosul — sub munții-ncruntați, bucuria
— vindută ca drojdia ; vorbele — goale
asemenea paielor pătrede,

cine
le-mbracă în purpuri, cînd văzul și-auzul
cunosc bucuria, frumosul și vorba
scutite de orice vestmînt, în Izvoare ? !

VIII

Mereu ! Pretutindeni !

În stropii de rouă
ca-n vechi ghicitori ale ierbii, în gura
uimită a celui ce suie spre moarte,
în lance, în lacrimi și-n lapți, în puhoiul
de fluturi și litere, nea și cenușă,
în tot ce plătește secundeii uiumul
cinstit, dar scirbit să slujească secundeii, —
răsună Izvoarele, sfintele, clarele.

Doar cel ce se-apeacă să bea-ntinerește
duminica lör !

Doar cînd lacrima cărnii
se-amestecă-n lacrima Firii ; cînd sinul
femeii rodește-ntr-un alt sîn, mai mare ;
cînd ocele reci, labirinturi dospind a
potroacă, îți mistuie pașii în miezul
de flăcări al Patriei ; numai cînd limba
ca mieii de martie paște proverbe, —
Adîncul se-ndură și susură fraged
ca Mume visînd aburos pe cimpoaie.

1973

NĂSCUT ÎN UTOPIA

Pornit din satul unde se născuse,
ajunse iar în satul său ; călare
ieși din el, și iar intră pe strada
copilăriei. Între timp, obrazul
se scofilcise. Întilni copiii
copiilor ce-aveau ca tați copiii
cu care s-a jucat de-a baba oarba.

Atunci, descălecînd, zări mireasa
dormind în iasomie. Hărți bofite
de piele i se deslipeau din palmă.
Piatra țipa sub calcaneu, medalii

și ciocirlii îl asurzeau. Berbecii
izbeau în porți, curgea pe uliți grîul ;
andrele cît molizii, rășinoase,
lucrau în aer, împleteau miresme.

Fu întrebat de unde e, răspunse :
„Născut, crescut, trăind în Utopia“.

1975

ANOTIMPUL DISCRET

(1974—1975)

CEREMONIA DIN ZORI A VĂZULUI

Cînd ochiul își asumă o ispită,
în rozul lenevit lăptos din zare
se decantează o ceremonie.

Ţînsoarea din ajun încă palpită.
Dar e un alb corupt, o delăsare
de triburi de lăptuci în agonie.

Culorile confirmă încă-ntinderi
fără peisaj. S-adună-n zeci de chipuri
risipa norilor. Întîi se pierde

teroarea simultanei lor aprinderi.
Apoi vin sunetele, — ca nisipuri
în care bîntuie-un coşmar de verde.

De nicăieri, de peste tot tinctura
schitează forme şi privelişti. Gîndul
găseşte-n pragul uşilor o rece

parafă, luminosul, cu structura
frenetică, prudent îmbelsugîndu-l.
Dar văzul şi-a ieşit din matcă, trece

hotarele. Să tragi, ca o tangentă
la vid, cortegiul lucrurilor, sarea
și purpura pe care calcă Clio

în zilnicu-i triumf, — o ! ce urgentă,
fatală datorie... Doar visarea
— ce n-are umăr, dacă-ai dezveli-o —

se face unghie, scutește-n tine
mersul pe jos al fragedei reține.

1974

VINE IARNA

Acuma vine iarna. Vine ca un
motiv de mult prezent cu ploi și nalbe-n
peisaj, ca liniștea-n cetăți de scaun.

Lumina unor ore mici dezbracă
pădurile. Învinețește-n galben
un gri sticlos, un gri de promoroacă.

E ca o așteptare, mult prea largă
pe umărul de aer ce-o susține ;
și — iată : ochiul minios aleargă

chemat de nori, de frunze, de virtejuri —
O — multe lucruri, însă prea puține
în văzul exaltat de verzi prilejuri.

Cu trîndavi fulgi ne tulbură furtiva
ruină a mărunțului, fiorul
de peșteri ce-nsoțește perspectiva.

Tenace răi rotund, și noi — în centru !
Atingem ceasul, umbra, căpriorul
cum trec pe vale — revelații pentru

al căror țipăt n-avem glas ori gesturi:
Și tot ce ninge peste noi sunt resturi.

1974

POSEDATĂ DE ROUĂ

O dată măcar te-ai văzut, tu, răsplată
regească a văzului ?
Cînd plouă, tu vii posedată de rouă
asemeni ovăzului.

Caliciu sever, ca un crin de ospiciu
tu pipăi hotarele.
Priința durerii îți arde ființa
frugală, ca soarele.

Ce cute-ți păzesc, ritual învăscute,
sfielile, grația ?
Privirea se-ndoaie cerșindu-ți ivirea,
ia foc respirația.

În lutul tirziu tu stîrnești începutul
și mîinile Domnului, —
dătoare cu nori uluiți sub picioare
credinței și somnului.

Ce plaur adînc îți reclamă cu aur
aripile? Dă-i-le.

O rază căzută-n genunchi luminează
cu tine odăile.

1974

SONETE CĂTRE EURIDICE

I

Sunt cel ce-ntoarce brusc din rostul lor
văzutele. Firescîl — ah, ce boală!
Flămîndă de minuni e preajma : goală
că văzul într-un iris incolor.

Deci, vino, Liră ! Stîncile se scoală,
furtunile s-alină-n foisor,
iar fiarele frecîndu-și de ușor
spinările adorm la tine-n poală.

Dar tu, Euridice, ești minune
a celor care niciodată nu ne
cedează-n întregime-acest tărîm.

Un cîntec — ce e ? Pașii lor iscară
aceste numere cu aripi — scară
pe care noi, mereu, o coborîm.

II

Atunci mă-ntreb : Mai poate fi al meu
izvorul care n-a țîșnit din mine ?
Își poartă oare crinul în stamine
chiar soarta sa — ori scîrba unui zeu ?

Dar poate-acestea sunt totuna... Vine
un ceas, cînd orice sunet pare greu
și-ți cade dintre degete mereu,
mereu înstrăinîndu-se de tine.

Să nu te miri : e pururea-n născare
hotarul dintre lucrurile care
păreau șortite-ă nu se învrăjbi.

Ce pildă — ochiul ! Lacrima dintr-însul
era fierbinte, cînd trăia cu plînsul ;
acum e doar un rece alibi.

III

Distanță — spaima noastră ! Dintr-odată
stă Chiron despîcat în om și cal,
se rupe-un crud cordon ombilical,
conjuncția de astre-i deznodată.

Ce mecanism de sînge animal
țîșnește din cuvinte, se dilată
și-așterne-ntre iubiți o mare lată,
iar ei nu mai ajung pe-aceiași mîl ?

Favoarea naltă — cît un făt și mama
sunt încă una ! ..Cine să-și dea seama
că-l pierde tocmai cînd îi ține scut ?

O herghelie în urma lor aleargă
în trap nebun, păscînd în lumea largă
trifoiul dintre ea și cel născut.

IV

Tu, totuși, ești aici. Chiar dacă zeii
nu vor să dea deplin, ei mi te-au dat.
De-aceea, fie gestul lăudat,
în sfera lui, spre lauda femeii !

În el, și-n dar, e totul. La scăldat,
de pielea ta asemeni orhideii
se-îmbată apa, zboară caduceii
cu nodul viperelor dezmiardat.

Dar știi : ce nu s-a dăruit cu darul
ne este dat de la-nceput : — hotărul.
Îl simți ? Cu gura mea pe-a ta, îl ard.

Ah ! cînd se-mbrățișau cu muritoare,
cei care dăruiesc simțit-au, oare,
și ei, că se sărută printr-un gard ?

V

O dureroasă voluptate este
orice prezență : un suav preaplin
ce, limitat, se-arată prea puțin,
iar cînd se duce nu ne dă de veste

E ca și cîm, prin noi, un pelerin
revine dintr-o zare de poveste

avînd încă-n privire vămi celeste
și-n loc de voce un ecou divin.

— „Rămii, îi zicem : povestește toate !“
Iar el zîmbește-o clipă, dar nu poate
grăi : povestea-i dincolo de grai.

Apoi, năluca lui de foc se curmă.
Iar noi dormim alături, într-o urmă
de unicorn care-a băut din rai.

VI

A-l găzdui pe el nu-i cu putință.
Lăcaș avem, dar el nu cere loc.
Întreg de abur, mădular de foc,
în ce culcuș să stea, sub ce velință ?

Prezența lui e, mai întii, un joc,
apoi un cînt sporit prin suferință.
Cînd cercu-i gata, pe circumferință
stau vorbe fără noimă, de prooroc.

De unde vine ? Bănuim, o clipă.
Dar ținta, înspre care merge, țipă,
și el grăbește către ea : a fost...

A fost aievea ? Sau poate că-n lună
doar noi i-am dat ființă, împreună :
noi — gazdă, oaspete și adăpost ?...

VII

Pe cine găzduim, atunci ? Acest
din două trupuri templu cui jertfește ?

O, tu — asemeni mie : aspru clește,
dar tandru instrument, pentru încest !

Cel ce-a clădit din carne, pămînteste,
regretă parcă actul său funest.
Și, totuși, zi de zi mai e un rest,
ian el lucrarea și-o reia : clădește.

De s-ar clădi *pe sine* !... Dar în carne,
din sunetele-atîtor zeci de goarne
nici unul nu-l adeverește-aici.

Clădirea-și este sieși idol. Plouă
prin țigle, n lipsa lui, și peste două
tipare albe mișună furnici.

1974

HERGHELIA

Herghelie peștrită-ntr-o lume prea strîmtă
patru mustangi, cap la cap, ca-ntr-o cursă
de bolizi (numai vîzul ceresc e-mblinzit)
poartă sicriul meu parfumat. Cucuveaua
îi veghează dormitînd în leșiile-amiezii.

Au pîscut busuiocul ; au lins calendarul
apelor ; au pipăit vidul din partea aceasta
și cealaltă, ca aerul o bășică umflată ;
și-au întrecut chiar tropotul care, acum,
bocănește ca un car pe drumuri proaste de țară.

Numai văzul e împlinzit. Motoare și muzici,
trupuri, simulacre de sare, gize septempunctate
și-arma de tîrlă în care ciupercile-ajung
pûbere peste noapte — toate i-au fost hrană
Joar lui. Ceilalți mor de foame, de sete.

Patru mustangi, cap la calp. Numai al cincilea
mi-ă făcut suportabilă lumea : visînd-o.
Numai el se arcuiește încă, semn de-ntrebare
cu coamă, cînd ceilalți scapă brusc de povară
la capătul fără speranță al curcubeului.

1974

TU ȘI ZODIILE

Tu scâperi zodiile la etajul roșu,
tu — semn al crailor, tu — aplecată peste
miroșul meu de păcură. Și liftul scuipe
jos la subsol peisaje reci, uitate trupuri,
cuvinte, ore — ca niște cutii : talașul
păstrează încă formele unor pahare.

Tu-nversuni zodiile la etajul roșu,
tu — nea durabilă, tu — ca leaica-mumă
vinînd un bivol, zdrențuită-i voluptatea,
expuși sunt prapurii unei vâpăi obscure.
În ce lîntoliu strînge — cine ? mica suma
a oaselor, și le restituie iubirii ?

Tu birui zodiile la etajul roșu,
tu — nemișcată, tu — cu mine-alături : două
arătătoare care nu mai scriu ruina,
ci unghiul timpului captiv. Suntem vârtej în
catapeteasma lumii, osie-n adâncul
secundelor care acum sunt nori și plouă.

Tu mîntui zodiile la etajul roșu,
tu — dreaptă, tu — agilă ; deși iarba crește
demult pe țigle, și de-așupra lor cresc alte
acoperișuri : totul stă pe lunecoasă
spinare-ă unui pește ; ca un bob de ambră
e lumea-n degetul lui Venus cînd te unge.

Tu-nlăntui zodiile la etajul roșu,
tu — fără scări și pas, tu — coborînd ca dintr-o
caleașcă biciuită de antene : ochii,
ah ! ochii lor ca o reclamă ce clipește.
Prin moi cimenturi străvezii se vede calma
duminică a măruntaielor stelare.

1974

N-A FOST NIMIC

Nu mă-ntreba, n-a fost nimic. Destinsă
asemenea unui resort, lumina
veni la geam, și luna ghemuită
pe coș ca un pisoi deschise ochii,

și colbul roz al lucrurilor fără
însemnătate se văzu o clipă
— piezișă dîngă-n aer, melodie —
și maiuri vechi de fum izbiră tobe.
Iar liniștea, cu întîmplări în pintec,
era atît de slabă, că se-ntinse
și lepădă.

Nu s-a-ntîmplat nimica,
Ți s-a părut c-ai auzit-o suspînînd...

1974

HIEROGLIFĂ SPAȚIALĂ

Era un dulap așezat la perete,
o ladă de lemn lustruit. Niciodată
deschisă : nimic nu era înlăuntru.

Pe masă o floare murea pe-ndelete
uitată : petalele — aur și iocler,
parfumul — trufie a pajiștei, fadă.

Copiii jucîndu-se veseli prin casă,
fugeau, se loveau în cădere de ladă,
pluteau în lumina pierdută a zării.

Iar spațiul stătea netezit, impalpabil.
În idol și zeu se împărțea deopotrivă :
expus unui schimb, derobat jubilării.

1975.

CÂNTEC

Extazul — ah, singele nostru
care-n zori asmuțea,
o floare zîmbind ca un monstru,
un luceafăr-cătea !

Prin ce uragane de plasmă
alăptate în cer,
de muzici, de arșă mireasmă
în pățule de ger,
am fost despărțit de țărină,
fără umbră și galb,
sfios frămîntînd într-o rină
aluatul tău alb ?

Extazul — ori Mumele noastre
din viscere : un lup
al negrelor prunduri salmastre,
învierea din trup ;
un puls ca un tropot — începe
undeva : bidivii

izbind auritele cepe
ale Sfintei Sofii.

Din grase comete-n virtejuri
fumegînd, spumegînd
atîrnă ca pepeni pe vrejuri
măruntaie și gînd.

Extazul — întreg fără parte :
mistuiți amîndoi
urlăm, și ne-atingem de moarte,
și cădem înapoi...

1975

ANOTIMPUL DISCRET

Ce-ascunde anotîmpul ? O mașinărie
de verde-gri; de aer și tăcere-apoasă
stă încă, stă stricată poate, pe colina
salcimilor : căldura degetelor mele
e singura ei amintire-adevărată.

Așa a fost. Era un aen verde-n care
mari pești de gri pluteau ca-n apă ; verde
al sărutării, generos dar fără singe,
lipsit de orice alibi în fața unei
oricît de blinde invocații ; — și tăcerea.

Ce-a fost atunci a devenit, apoi, o parte
a vechilor salcimi. Dar credinciosul verde
și griurile au venit cu noi, ca norii,

tăcerea și o seamă de-amănunte, totul —
ca un cortegiu, ca o prisosință verde.

Tot timpul — de prisos...

Și cită vreme unul
din noi, ca un copil ce iese dintr-o baltă
purtînd o mare glugă de mătasea-broaștei,
nu va restitui întregul verde-acelei
coline, anotimpul nu va spune nici o vorbă.

1975

FEREASTRA INSUPORTABILA

De unde-acest pătrat de alb, — intars
în aerul înstrăinat de rouă ?
Zigzaguri spelbe, fluturii au ars

în drum spre el. Ca rîndunici, cînd plouă,
se vînzolesc perdele, tristul spic
al lumînării-nspină luna nouă.

Cu-o spadă-nfiptă-n frunte mă ridic.
Și toate mobilele-n jur, holbate,
ca un puhoi de pești cu solzul mic

privesc spre gaura în care bate
ca un descreierat ciclon gentil
o inimă cu plasma-n libertate.

E doar fereastra : un mărunț ventil
în aerul lemnos, o geamandură
pe care face tumbe un copil.

Ce stele scuipi asupra-ne, — spărtură
în pieptul unei veri ce nu se-ndură ?

1975

MOARTEA ÎN ZMEURIȘ

Era mai mult decît un prinț : polemiza
cu speciile. Inventase noi insecte
și desenase fagurii : o fină za

le ocrotea de trubaduri și cîini, perfecte
arhitecturi — de apă, foc și proiectil ;
erau lansate numai simbăta, pe secte.

De ziua sa, crease anul bisectil.

Era pe punctul de-a-și serba cu melci schimbarea
la față, cînd — ca măștile cu paș tiptil

de nori care-și asimilează-n gri plimbarea,
ca tilcurile complotînd într-un dactil,
ca liniștea care, captivă-n izobare,-a

găsit o știrbitură în văzduh și vrea
să explodeze, — o mireasmă fără față,
asemenea unei fantome în livrea,

ce sub pretextul mîngîierii, se răsfață
pe sine : abur voluntar, deși placid,
un iz ciudat și tămîios de canavață

ca dintr-un galben anterior de patricid,
miros căruia nu-i poți da nicicînd un nume
căci propriile ipostaze i-lucid,

parfum suav, însă capabil să sugrume
liliaceele, herald al nimănu
și martor fad la funeralii de agrume, —

se instală ca un eres în preajma lui,
corupse juzi, destrăbălă cu apă rituri,
înebuni toate fîntînile cu pui,

vărsînd ulei și flogiston pe scunde schituri,
Din ce substanțe se născuse : alifii
din Indii arse de virtuți și colorituri

ce-nviorau regine-mame-n sindrofii,
dohot cu care-și ung sultanii papuceii,
ori transpirația-n hotel a unor fii

de papă ? Unii spun că, țuicăriți, porceii,
vădanele cînd mută caii albi la șah
și filozofii care-și leapădă cerceii

în ultimul lor dialog exală ah !
ăsemenea miroznelor grele, — cine știe ?
Un lucru-i cert : atînsă de-un flecan monah

cu buzele, chiar Pălia din Orăștie
vaporizează-n slinul ei, pe înserat,
parabole de pap, piper și păpădie.

Acest miros îl copleşe. Neîmpăcat,
pătrunse-n el şi-l fulgeră în pleură
umplindu-i trupul fără carne cu păcat...

Aşa muri Ion Vodă Pustnicul — în zmeură.

1975

CA PE O CULME

Ca pe o culme-n Elida, triată
zodie, miere marină, amurg,
htonul aur al rapitei ; iată —
insula-nfiptă-n eonii ce curg.

Arborii, tu Preoteasă, ori cine
bolborosea ?... Înrudit unui ram,
nalbe hotarnice, astre vecine,
Epimelide şi miei numărăm.
Ca pe o culme-n Elida...

Când totul
sta-n echilibru geros, — am zărit
ciinele (— Latră, potaie !) cu botul
vesel, de limfe zeeşti opărit.

1975

DREAPTA LUI CEZAR

Atît de luminoase erau muștele
care ieșeau din nările lui Brutus
în timp ce-și ucidea părintele — că zeii
lăsară zarurile : Cezar merita
un alt sfîrșit !...

Mașinăria sorții,
pe scripetii ei unși, asemeni unei
vîrtelnițe cu patru brațe grosolane,
fu coborîtă iute-n Capitoliu ;
viață și moarte, servitute și grandoare
curgeau din coloratele ei fuse.
Stătea acolo, chiar în față, la-ndemina
celui ce-și contempla pupilul cu oroare
și care-acum nu trebuia decît s-o-nvîrtă
în sens invers... Dar n-a putut-o face.

Mîinile lui nu erau libere : cu stînga
se apăra încă de groaznica vedenie ;
în timp ce dreapta nu voia să lase
din degetele vinete care-amorțeau
un snop mărunt de fascii înflorite.

1975

INVENTAR

Sătul Scorpionul. Ambrozia, mustul
și-o stea — încă tinere. Mici,
cu pupilele negre dilatate de gustul
tămii, prin iarbă, furnicile.

Livezi luminate : zglobii lampioane
de fluturi tardivi. Peste șleau
rîndunici pe tomate purpurii, galioane
mînjite de zemuri. Și aurul.

Ce pliscuri avide ! Movable de rodii.
Un chiot în strugurii copti.
Numai fâlci, numai buze — hămeșitele zodii.
- Strigoi alăptîndu-se : noptile.

Ospăț între stilpi de rășină. Hulitul
mistreț cu semintele-n dinți.
Spintecarea. Și suptul languros. Ciugulitul.
Sub nori, saturnalia ginților.

Și totuși... Un greier în caria grinzii.
Lumină în plopi austeri.
Zgîriat cositorul de pe spatele-oglinzii.
Din nou străvezie materia.

Și ce ? Frumusețea — mereu descărnare.
Un os nălucind sub culori.
Inocentul Octombrie : scăzute amnare ;
în frunze neliniștea ciorilor.

Și brume, găteți de gutuie. Și somnul
argintului viu în ciulini
Și cocoare în unghiuri, pelerini înspre Domnul.
Și cîlții pe flacăra inimii.

1975

UN COȘ CU NIMBURI

Cînd unei Abstracțiuni i se dau brațe,
ce brațe i se dau?... Îndrăgostiții
Se caută cu cioturi roz în umeri,
îngenunchează-n pat ca stîlpi de sare.

Cînd unei Abstracțiuni i se dă sînge,
ce sînge i se dă?... Prin șapte găuri
din pieptul credincioșilor se scurge
— melasă fără stropi — un vid fanatic.

Cînd unei Abstracțiuni i se dă mână,
ea scuipă. Mecanismul ei angelic
a pregătit de mult un coș cu nimburi,
și scripeti, și-l coboară sub țărină.

1975

JURNAL DE APRILIE

I

Tîrziu, cînd numai beznele filtrează
scursorile din lut, — atunci abia
inump semintele. O boare trează

plutește-n aer; orizontul bea
un vin bătrîn din trunchiuri scorburoase;
izvoarele au ochi de porumbea.

Ce bruscă-nversunare saltă-n oase?
Tăcerea răzvrătindu-se-n tuplini
proclamă-n vînt legende, și miroase.

Din sfinte răni rășina cîntă-n pini.
Insațiabilă ca o genune,
lumina-nghite totul — și suspini.

Așa se naște cea dintii minune.

II

Alcătuiește-mi patria — din tot
jăratiful ființei noastre, una,
urnită pînă unde nu mai pot

trăi decît splendorile. Cînd luna
ațiță-n lacuri peștii, un popas
mărturisește-n noi întotdeauna

atingerea de țară; fără glas
suride unui fulger ce nu poate.

avea măsuri de rînd. În pisc de-atlas
păzește limpezimea lumii, scoate
icoane în amiază. Umblă-n gînd
priveștiștea : ca spițele din roate

așternem pragurilor, rînd pe rînd,
intermitența noastră — noi, cei singuri.
Viforniță de cranii spumegînd.

incendiază ape, dealuri, cringuri
— sporite taine. Bolta ca un blid
umplut se varsă, și sorbim cu linguri

licori lăptoase, izuri de molid.

III

Organizez acestor zile nalta
vacanță-a singelui. Pe culmi de munți
intacte pietre-așteaptă încă dalta.

Noroaie calme licitează punți.
E liniște. Doar volburile grele
rănite-n goana cailor la nunți

ezită-n pustă. Raze ca zăbrele
opresc în codri bourul străbun,
Bogat, pe prundul visurilor mele,

iscat în trombe de-un gălbui simun
și bîntuit de-o secetă adîncă,
nisipul tău îmi este cer. Apun.

umilii jnepeni despuiți pe stîncă
iradiind un tulburat April.

Tu, soare tînăr, prelungește-mi încă
această spaimă dulce de copil !

IV

Ardentă crudă ce-mi întorci impura
privire-adînc în mine însumi — tu,
răspuns care-mi sfințește văzul, gura :

imprevizibil, mlădios atî
lucind în jocu-ntunecat cu moartea !
Un filfiit asupra mea bătut

nu aerul, ci sufletul din partea
supusă doar luminii, ca un nimb
precar. O, primăvară, ce departe-a

roit climatul tău !... Ca într-un limb
expus miracolelor zarea țipă.
Zuruitor, ca un copac, mă schimb ;

exult într-un eon ce se-nfiripă
cu tine, și din tine, zi de zi ;
elitră-n zbor mi-e fiecare clipă.

Ori poate că-i tot vis ? Nu mă trezi.
Răgazu-acesta, dat ca să-mi dezmierde
arsura care-n suflet lîncezi,

șerpuitor înscrie-n gri și verde
albōri, miresme, cîntece-n azur.
Să cred că frăgezimea lor m-ar pierde ?

Euharistic — vîntul curge-n jur.

Uimindu-se-n linoasa lui zăpadă
nesigură, înghețu-a ostenit
asemenea argintului pe spadă.

De sus, un aer linced încropit
electrizează mieii primi. Trec norii
voioși ca niște nave la zenit.

Amurguri întrecîndu-se cu zorii
rotesc mesaje, picură din cer.
Osarii iscă globuri iluzorii,

teșite umbré cu profil sever.
Rivale, ca potire parfumate
ard ceasurile. Tot ce-aș vrea să-ți cer

vislește-ntr-un potop de sublimat,
imperceptibile suflări de foc.
Tirziu, ca-n cringurile alarmate

de-atîta patimă, ca-n crengi de soc,
excesul arzător scobește-n mine
tunel de fulgi și scamă, săcrú loc

evacuat, ca gangul unei mine,
acum de orice măduvă : un drum
mărturisit al flăcării din tine.

Adîncul meu se cîntărește-n scrum.

VI

Cînt viforosul Taur, cînt ispita
înmărmurind în sfere, — cînd greoi
tocmește crugul vinăt cu copita

tropotitoare-a unor calde ploii !
Izvoare mici ca vinele pe tîmplă
mugesc ; albine năpustite-n roi

plonjează-n flori și, ars de ce se-ntîmplă,
înebunește aerul ; din vad
mocîrlele se-nalță printr-o simplă

incizie, acvile bete cad.
Vibrînd lunatic, mișună-n pleoape
efemeride roșii ; un răsad

incestuos de crini mi-aduce-aproape
sărutul tău, sorbitul — ah ! prelung ;
undește, soarele-n virgine ape.

Răstoarnă-ți părul : mîinile străpung
în forma ta o tandră-aureolă
de vis și carne, inflamabil ung

elipsa unui pîntec de violă.

VII

Ursuză, o lucire disperată
linșează stîrvul soarelui. Noroș
tălăzuiesc în scurta lor durată

insectele prea timpurii. De jos
molatice acorduri umflă zarea.
Auzul delicat al unui os

interferează, sus, cu irizarea
ultramarină-a unui nou tărîm.
Brutale unde-și pierd pe țărături sarea.

Iubesc în tine ceea ce sfărîm,
ruina — poate-a unui chip, sau ore
esențiale-n care hotărîm.

Eumenidele să ne ignore ?
De unde-atîta lacrimă ? Toreni
inundă ritmic scoicile sonore ;

suspină-n sălcii girbove amenți ;
pămîntul e o inimă : tu sîngeri
exact în centrul lui, din afluenți

rotindu-se în gol. Ce trib de îngeri
amenință să cearnă-n jur mereu
tîrzii răsfrîngeri, vai ! numai răsfrîngeri ?

Aprilie flămînd, brizantul meu...

STANȚE

I

Amintirile mele filtrau, apărent
liniștite; pluteau ca o umbră ciudată
irizînd un talaz mintuit de torent.

Nicăirea, nimic, nicidecum, niçiodată —
adăpostul acesta din bucle-amenda
emergența lor dulce-ntr-un timp fără dată.

Tu veneai fără trup, — dinspre nu, către da ?
ca o flacăra albă. Deschiderea ușii
scînteia un parfum de copilă, reda

ezitărilor mele culoarea cenușii.
Bîntuită de flori, apăreai dintr-un loc
unde visu-implîntase lunatic țărūșii

invizibili ai unor domenii de foc.

II

În tărîm îngrădit, exaltată distanță !
Solidară aceluia imperiu de alb
egrenat ca vocale rotunde-ntr-o stanță,

biruind în rotiri, cînd etericul galb
uluia concentratele turme de clipe,
cu obrazul înscris în extazul roz-alb, —

evadaï din neant, din abstracte tulipe,
te-ntrupai dintr-odată, aievea și-aici.
Ah, cînd totul cînta și părea să-nfiripe

licărita făptură alătura, — nici
inocența, nici pasul, nici tremurul gurii
nu-mi făceau nici un semn hotărit. Inamici
aruncau măruntaiele-n colb augurii.

III.

Afinam din fiintă materia, greul.
Te-alegeam ca pe magicul A din tipare.
Epurînd în ceresc athanor minereul

limpezeam doar ce licăre, ninge și pare.
Incizam un miraçol pe table de vînt.
Urmăream o-nflorire de min pe stîlpare.

Iscodeam sub sigilii de buze-un cuvînt.
Exaltam într-un nor infantil vehemența,
barbaria de raze. Voiam să mă zvînt

năzuînd să descopăr un trup în absența
sărutărilor. Tu, fără tine, erai
consumată deplin, istovită-n demența

aventurii pe care-am pierdut-o în rai.

IV

„E tîrziu, îmi ziceam. Reci conclavuri de îngeri
tilcuiesc exemplarul, asceticul caz
al podoabei desertului. Tu, care sîngeri,

norosios în cearșafuri de cînepă, treaz
inhalînd chintesentele nopții ca planta,
licărînd un delir senzual pe obraz,

ai să fii, ca un cactus, atîns de secanta
Capricornului sâcru, de ape ce vor
să-nflorească nisipuri ? Adînc fulguranta

epenteză a nunții ce stă sub zăvor,
bunătatea cōhortelor înlte ploua-va
unduios peste tine rivnitul favor ?

Ispiti-vēi cu scunda ta lacrimă slava ?“

V

Lîncezînd în penumbra acanților, lîngă
arhitrave din care zburară lăstuni,
educînd în amanți doar dorința să-și plîngă

nesătula chemare spre calde genuni,
alipit de-ale zeilor agere pulpe,
tolănit între lotuși albaștri și bruni,

bîntuit de miros ca bîrlogul de vulpe, —
iată spațiul menit — oare nu pentru noi ?
celor arși de lumini, de pojaruri, de culpe,

ucigașilor care-și îngroapă-n gunoi
impecabila gură de lut, sărutarea
spălăcită ca inul de flăcări și ploi,

elixir absorbit din pahar cu mustrarea.

VI

Timpul nostru — păstrat, giuvaier într-o lacră,
este dincolo, poate. Dar picură-ncet
susurind împrejur, ca o muzică sacră

constelată cu lacrimi, prisosul secret.
A căzut oare-un strop chiar pe frunțile noastre ?
Liliacul în rouă suride discret.

Indolente actinii pe prunduri salmastre
urzicîndu-ne carnea veghează și tac.
Ne alină funinginea ninsă din astre.

Brotăcei ne privesc de pe crengi de copac.
Eruptive stihii ne conferă prin falii
alternante cu duh inocent și opac,

instalează-ntre noi pîlpiiri de Rusalii.

VII

Amintirile mele sunt moarte. Văpăi
le smâlțează incintele vaste, și luna,
instigînd legioane de ierburi pe văi.

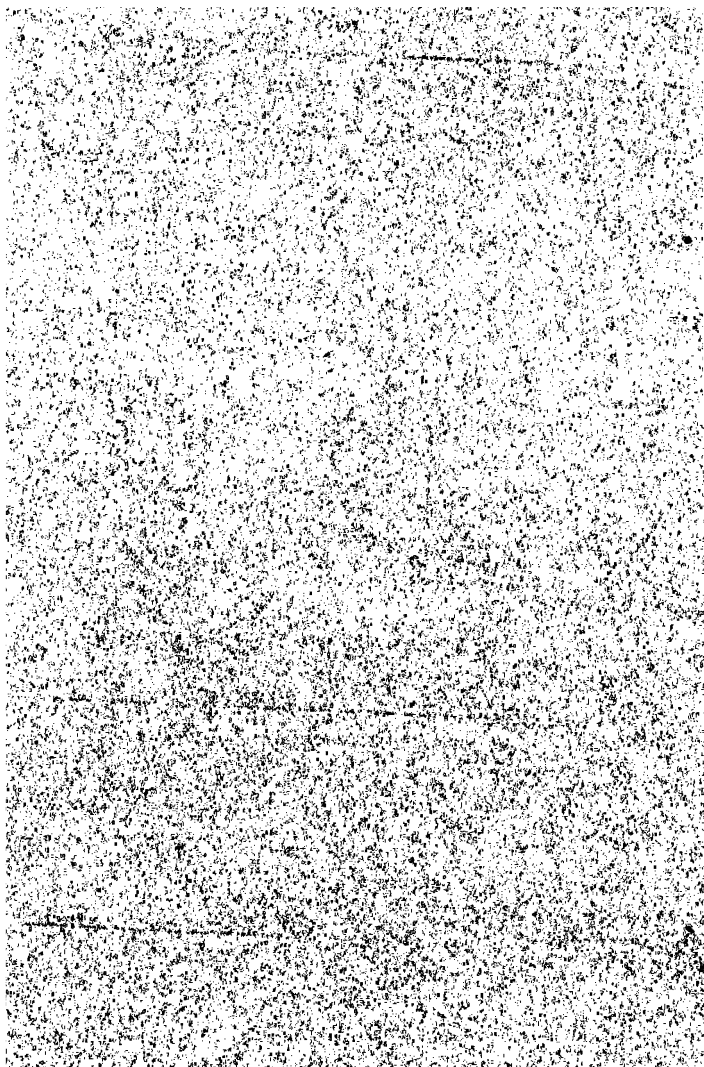
Tu, tetrarhul total, tot așa, totdeauna —
adăpostul acesta din tije prelungi
e mai tare ca focul, zăpada, furtuna.

Nu mai vii fără trup : înălțată, m-ajungi
ca o flacăra aprigă. Intri pe ușă
scînteind un parfum, șerpuită străpungi

eziările mele. O stea jucăușă
balansează-ntre noi. În tărîmul păscut
unde tot ce iubește devine cenușă

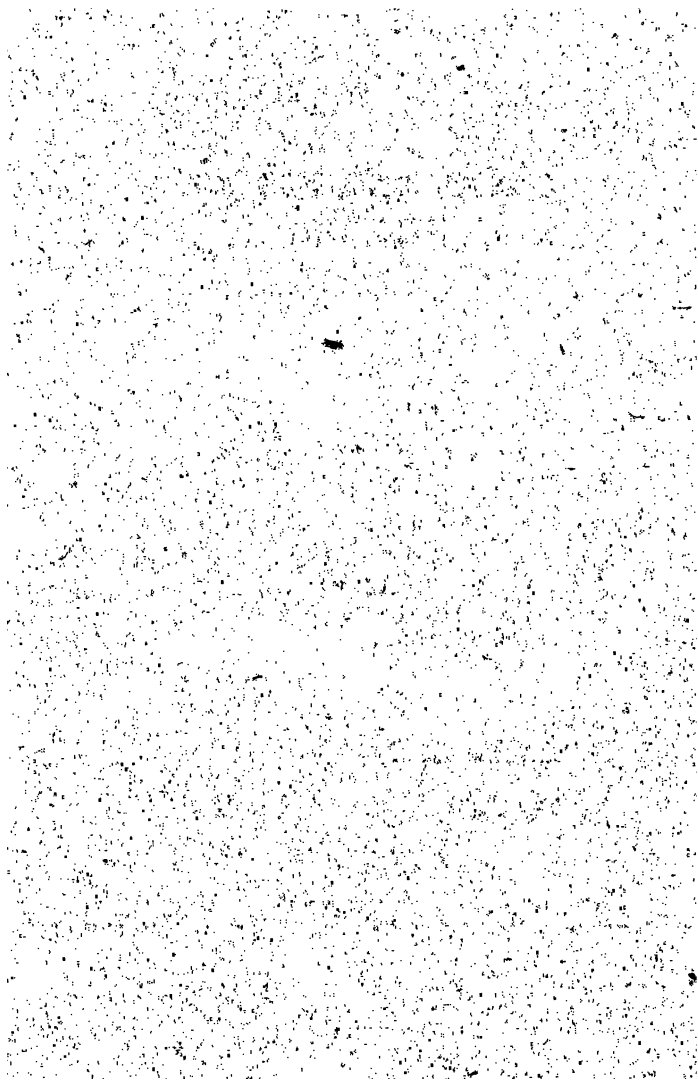
invizibil ridici peste mine un scut.

1975

CONJURATIO POETICA

(1968—1976)

INSULA

Cîndva aceste litere pierdute
ca niște reci schelete de mărgean,
pe rînd, în adîncimea fără cute
a unui veșnic, nevăzut ocean
se vor depune-ncet în straturi groase,
temeinic, sub fantasticul cristal
al unor alte zile mai frumoase,
și — fără să stîrnească nici un val —
aproape în secret, or să-și ridice
atolii inelați mereu mai sus
prin apa care cu mișcări complice
o să le spele creștetul apus,
din ce în ce mai mult și mai fierbinte,
din ce în ce mai des și mai duios,
parcă chemînd aducerea-aminte
și măduva de-argint a unui os,
pînă ce-oglanda mării se va sparge
de fruntea lor ieșită din adînc,
ca de-o epavă cu străvechi catarge
ce poartă încă pînze la oblînc.
Și poate-atunci, aduse-n larg de vînturi
din țărături viitoare, pulberi vii
or să presare proaspete pămînturi
pe piscurile reci și alburii.
Și astfel, într-o bună dimineată,
la ora cînd azuru-i încă crud,
o insulă va răsări din ceață
în drumul marinarilor, spre sud.
Iar căpitanul navei o să strige :

— Hei ! Ancora !... Și fierul va cădea
în mare, și-ascuțitele cirlice
o zi întreagă vor vibra în ea,
în timp ce mateloții or să care
butoaiele cu apă de băut
de pe ostrovul fără nume, care
așa, ca din senin, a apărut.
O gură doar — sorbită pe-ntrecute !
Apoi din nou, scufunde-se-n ocean
pe veci aceste litere pierdute
ca niște reci schelete de mărgean...

1959

PAUNUL ALBASTRU

I

Zorii-i hrăneau ivirea. (Dacă viața
e dată păsărilor ca grăunțe,
această clipă, zilnic ciugulită,
se-nmiresma treptat în gusa lui...)

II

Drept care se ivi, de după casă,
ca voievozii tineri dintr-un viscol.
Și-așa precum, o dată într-un secol,
pădurea de la Dunsinane pornește,
copacii îi făcură loc ; chiar casa

se ghemui în umbră ; și sticliră
ferestrele, ca niște mari pleoape
tentate-o clipă să-și preschimbe visul
pe răsăritul Soarelui. Cucernic
și, poate, ipocrit ieși din umbră,
exact în clipa când mirese plinse
și-mbujorate navigau pe zare.
El apăru. Iar ochiul, din prudență,
il desluși ca pasăre (căci, altfel,
cine-ar putea să-ndure agresiunea
minunilor ?...) : o pasăre stupidă,
infatuată, cu un mers șagalnic,
între copacii speriați al căror
frunziș vibra ; înaintind, cu grijă,
parcă s-ar reculege să devină
ea însăși (și, de fapt, ea era numai
o pasăre-vedenie, asemeni
acelor adevăruri prea cumplite
ce se rarefiază, ca să fie
mai suportabile) ; picioare nalte,
un trup cam otova și, ca să-i pună
grosolănia în lumină, capul
semeț, deși strivit de diademă ;
doar coada se purta-ntr-un chip firesc
dereticînd gospodărește curtea.

III

Nimic nu-l anunțase. Și de-aceea,
el se vesti scoțînd un țipăt groaznic :
triumf (ca-n orice naștere) și spaimă
(ca-n orice afirmare-a vieții) și
stridentă (ca în orice formă nouă)
erau în sunetele colțuroase
care zburau ca liliecii ; însă,

era un țipăt îndeosebi unit :
el încă nu-nvățase cum să-și spună
pe nume, și era ceva agonic
în lecția ce-o repeta zadarnic.

IV

Încît copiii se trezeau și, încă
pe jumătate-n paradis, ghideau
aproape tot ce se-ntîmpla afară.

V

Dar nu-l vedeau. Nu deslușeau păunul
ce profitînd de-un spațiu nou (ca domnii
de rarefierea pîcului de codri),
cerea acum, cu spaimă și stridentă,
un orizont mai nalt, mai pur al vieții.
Ei nu vedeau păunul care-acuma
părea o biată victimă a unei
rivalități cu Soarele. El însuși
și-o ignora. Și n-avea cum s-o afle.
El nu știa pe ce tulpini fragile
își află loc miracolul : orbește-și
desfășura rotirea printre arbori ;
încet se desfăcea din el o parte ;
penajul luînd foc se satura
ca roua de grandoare ; el scotea
un sunet orb, sălbatic, ca de fiară-n
délir : delir al lucrurilor toate,
al virtualității lor, expuse
lumii întregi, epure al tainei
înlăcrimate, rai pierdut de păsări.

*El își desfășura încet penajul
ca un delir al lumii-nlăcrimate.*

VI

Erau acolo flori, poate vorace ;
ochi, mai curînd orbite, fără iris ;
și stele, lacrimi îngerești, și ținte
în zbor pentru arcași, și alimente
pentru profeti : păianjeni, ierburi, miere ;
cuvinte, simburi de cuvinte, care-și
refuză miezul ; zone limitrofe
neantului, și păstrăvi din Iordan ;
potire, clopote și turnuri ; smirnă
cu fumegări liturgice, și arii
de secole-mpietrite, dizolvate
acum de-o rază ; și erau chiar raze ;
și însuși Soarele, prezent, mimîndu-și
cu artă răsăritul, și rațiunea
profundă a acestui simulacru.
Stăteau acolo, animate toate,
rotite-n strictă dependență de
o materialitate, și-ntrecînd-o,
asemenea aceluia vast borcan
care, plasat pe-un deal în Tennessee,
se integra și nu se integra-n
priveliște, asediat de codri.

VII

Acuma, coada lui era cu totul
desfășurată. Soarele — pe boltă.

Rivalitatea lor se dovedea
doar aparentă: limită a Celui
ce, păstîşindu-se pe sine însuşi,
reduce infinitul cu-o fărîmă.

1968

ARTĂ POETICĂ

Cu învierea păsărilor albe
de pe covoru-acesta oltenesc
începe şi sfîrşeşte o legendă.
Eu însumi sînt prizonierul ei.
Nu mă-ntrebaţi mai mult. Strălucitoare,
că orice astru, poate fi prezenţa
vocalelor, iar ceea ce roteşte
în jurul lor e rod al disperării
de-a stabili contacte. Păsări albe,
negînd urzeala proprie, nu însă
şi zborul...

Pe acest tărîm domneşte
umbra tiranului decapitat.
Prizonier, eu nu respir decît
în amplul du-te-vino al suveicii.

1969

CUVINTELE

Da — cineva a locuit aici.
Se simte după mirosul de fiară
și după vîntul care dă tîrcoale
acestor dulci găoci. Mezalianță,
cu spațiul a fost aspra răsufare
care-a trecut pe-aici și s-a oprit
uimită că întreaga țesătură
a lumii tremură în plasma ei.
Auzi ? Fantoma unei mări sarmate
trimite încă valuri către noi,
și îngeri credincioși acelor praguri
se năpustesc spre gura noastră, cînd
vorbim în somn. Au fost aici, deșigur,
niscăiva triburi de lunatici, hoarde
de călăreți hrăniți cu-arome crude,
sau cruciați porniți să-și născocoască
un Dumnezeu al sunetului... Toate
mărturisesc : prin rosătura veche
a unei consonanțe, prin fisura
vocalelor, că-ndrăgostiții lumii
— mai înainte de-a se lua în brațe —
veneau aici ca să-și dezbrace umbra.
Noi am sosit tîrziu : ținutu-acesta
acum e rezervație-a tăcerii.

1969

POEZIA CA DOBÎNDĂ A MORȚII

Omul pe cal și cerșetorii noștri,
ei nu vor ști nicicînd că lucrurile
sînt goale, sînt pe jumătate moarte.
De altfel, nici nu au nevoie. Siguri
că tot ce au e sigur, ei s-așează
unul în piață, cocotat pe soclu,
iar ceilalți într-un colț, unde mulțimea
— grăbită să se spele de păcate —
le pune-n palmă taxa de intrare.
Acest colț poate fi chiar colțul pieții.
Atunci obolul lor este nutrețul
pe care calu-l ronțăie pe soclu,
iar cerșetorii, într-o zi mai slabă,
se consolează admirîndu-i friul.
Oricum, și ei sînt morți pe jumătate.
Însă nu știu, și nici nu vor să știe.

O știu doar eu, și-o spun acum cu vorbe
pe jumătate moarte : o dobîndă
care s-adaugă la suma Morții.

1969

POETUL CA NEGUSTOR DE ZĂPADĂ

Odată cu-nceputul primăverii,
cînd neaua pierе și copiii, dornici
să ridă de cei mari, găesc în locul
troienelor doar frați, părinți — doar oameni
gata făcuți — apare în cetate
nebunul care-vindea nea. O iarnă
sălbatică îi scînteiază-n suflet,
iar el precupețește crunt : o iarnă
cu pomi golași și păsări amortite,
cu ape ce vorbesc în somni sub sloiuri
și cu semințe oarbe pregătindu-și
exploziile. Pe poleiu-albastru
din ochiu-î stîng trec lebede în sănii,
iar știuci de-argint, la copcă, pot fi prinse
în bulbul celălalt, întors spre noapte.
Fără de milă, el își vinde marfa.
Apoi, fiind el însuși de zăpadă,
se-mparte tuturora : fulgi și pene
infinitezimale-nseamnă drumul
pe care-o oaste albă nevăzută,
cu comandanți ce poartă tui de-mături,
ocupă toate posturile-cheie
ale cetății, condamnînd statuia
primarului căre tronează-n piață.

1969

MÎNTUIRE

Mă mîntuie vîntul fără opreliști
din pustiu, simunul verbal
de mine insumi și de privești,
de greutatea rămasă pe cal.
Fără trup, dar mai ales fără limbă.
Mă mîntuie falsul meu paș,
de spațiul care prin mine se plimbă,
de timpul căruia-i sint ceas.
Într-o plasă. Oare sint nodul sau ochiul ?
Mă mîntuie doar, neputincios,
cuvîntul bolborosit : de deochiul
lucrurilor cu bulbul sticlos.

1969

POEZIA CA ISPITĂ A LIMBII

În gura peșterii, un alt tărîm
ne-nghite. Piatra, norii și frunzișul
ne-ndeamnă fără glas să le urîm.
Cu ele-n gînd, atingem ascunzișul
în care sint fără să fie. Nu-i
adevărată, -n limita vederii,

decît întruchiparea nimănui
din care rup vocalele ca jderii.
Cu lucruri ce trăiesc doar în izvor,
cu stele-arzînd abia pe cerul gîrrii
hrănim asceza celor care vor
un plai abstras din foşnetul pădurii :
un rai rostit, o peşteră de vis
în care rîul spumeşat îşi schimbă
materia în goană spre abis
cu ritmul unor sunete pe limbă.

1969

CEL CE VORBÊŞTE-N LOCUL MEÛ

Cel ce vorbeşte-n locul meu, născutul
dintii al gurii mele delirante,
mult mai bătrîn ca mine, frate geamăn
Minciunii şi-Adevărului, acela,
care supune lucrurile lumii
supracerescului tipar, moneda
cu care cumpăr numai veşnicia
ei înşeşi sunet, încolţit de-un vierme
care-l innobilează-n sărăcie, —
ah ! locuinţa mea halucinată
în care am s-aştept întotdeauna
un oaspete divin, pe care nu-l mai
pot naşte-acuma, dacă n-am făcut-o

o dată cu pereții și cu vidul
la fel de orb, la fel de transparent...

1969

OMAGIU

Hirsut monden, un belfer de engleză
(mutat disciplinar la Besançon)
visînd în burta unei mari vocale
— ca Iona-n chit...

Nimica, decît locul,
n-avea acolo loc. Doar el — cu pana
(ritmat *suspens* al unui ritm sinistru)
cerca-n delir, ca plutitor deasupra
unui abis identic și neutru,
un aparat al sunetelor, care
ș-arunce zarurile... (Altfel — cine
ar fi în stare, singur, să impună
o bornă infinitului? O, nimeni,
— afară, poate, de o constelație...)

În preajma vagului, acolo unde
orice real cu-ncetul se dizolvă
simțindu-se sorbit de-o mare-Absență,
el încă mai visa...

Dar înăscută,

cum aerul într-un balon, Tăcerea
— acum în echilibru de o parte-a
peliculei, și alta — dilatase
vocală-chit (azil ferit de lume,
sau lume și mai goală, osindită
în sine ?) care emitea-n albastru
Idei murind în fraze de păianjen...

1970

ORACOL MUT

Poesia — questo mestiere perduto

UNGARETTI

Da : scoița moartă, peștera adincă
răsună ca o inimă. Dar ce-i
măimutașitul glas născut din stîncă,
sau zvonul din cochilii, pentru cei
ce vor să prindă pulsul fără nume,
mereu egal și-ascuns în sfera lui
ca-n sacra răsufelare-a unor Mume ?
Ecoul e prezența nimănui.
La fel — pentru cuvinte. Voci de noapte,
cei mari, cei duși nu ne-au lăsat decît
tărițele rostirii, biete șoapte
ce ni se-mpotmolesc solzoase-n giț.
Ah, unde-i duhul lor de spadă trează ?
Din colbul șunetelor moarte, — cum
mai poate să se scoale marea Frază ?
Oracolul e mut și scuișă scrum.

1970

NATURĂ MOARTĂ

Fructele din tablou sînt un adio.

(Pe masă, còpiile lor zbîrcite
agită-n vînt batiste-àromitoare.)

Albastru, verde, indigo vor arde
orașele sortite să le-afirme.
Amoruri multe vor stîrni : o formă
imătură sub fîrdul lor va duce-n
ispită mateloți miopi de sare,
lorzi neutrali, profesori de bucate,
copii care vor crede că sînt discuri.

(Pe masă, la soroace vechi, pluti-vor
din nou batiste dulci — o, imitații,
la ora șapte cina unor grauri...)

Ele, în țara unde cresc magnetii,
nu-și pot epuiza virginitatea.

1971

PISCULE SAU DESCRIEREA POEZIEI

Lui I. Negoitescu

I

De-asupra coniferelor, sub talpă
piatra se face muget. În odăjdii
acvila se rotește convertindu-mi
priveliștile-n tronuri moi de orgă.
Aici n-am fost și nu voi fi. Dar sînt !

II

Nu greutatea trupului, nici surda
cădere-a pleoapei după orologii,
nu leneșul miros care-ntre jnepeni
se jupuie-n neștire, nici retina
ce codoșește sacre abțibilduri,
nici palmele în care mi se-așează
găoacea lucrurilor mîngîiate, —
din toate-acestea n-am pierdut niciuna.
Ușorul s-a desprins de mine : spuma
conceptelor, răsfrîngere-ntru spirit
a lumii arse, doica fără lapte.
Posed, în loc de vorba „piatră“, piatra.

III

Fragilitate, soră maculată
de trompa unui fluture senil !
Imperiul tău era cîmpia stearpă
pe care-ntr-o caleașcă văruiată,
cu pletele-ntrecînd în zvon țîntării,
suind pe tuburi moarte licuricii,

o străbăteai... Tu, soră-n care spațiul
își ciopârțește-odraslele iubite,
primește-mă : tu ești și-aici acasă.

IV

Pe roți dințate, preajma sură vine
de-abușilea : tălângile și tusea
unui motor, lăucerna delirantă,
impresia de oboseală care
miroase-a împiegat, și fumul tanțos,
și decrepitul ceasului de taină,
și putregaiul credincios luminii,
și-un pui de pasăre căzut din cuib, —
toate acum îmi suplinesc urechea,
toate de-odată-n porii mei transpiră.
Nu-mi voi întinde brațele, de teamă
că sparg cu degetele mele sfera.

V

Dar oare-ntr-adevăr sint astăzi robul
azurului ? O joasă iminență
se-ndreaptă sus, gîtlejul lumii parcă
ar aștepta să-i gîdil omușorul.
Un far mușcînd din noapte pare-o gîză
pe-ochiu-araf al unui înger putred.

VI

Gîlceava lucrurilor cu profetii
ce le-au numit — mi-e patria. Pe-o pinză
de cort, în care zac, îmi zugrăvesc

Pleiadele și Ursa. Adevărul
stă-n pulberea vocalelor, și fată.
La buzele ce gîngăvesc dospește
un grai al celor rătăciți cu duhul,
erzaț divin, delir hrănind cu bale
o scundă-aproximație-a salvării.

VII

Dar mai nainte ca ovăzu-n lună
să cînte secerii, o, Persephone ;
dar mai nainte ca răcoarea unui
stejar să ardă ca o fată mare
la pieptul însumat al unui fulger ;
dar mai nainte ca elitra zării
să-ntoarcă-n străvezime limba însăși, —
minunile-au avut, o clipă, carne,
au fost mușcate și-au scîncit sălbatic
ca iepuroaicele-ntr-un lan de sfeclă.
Eu stau pe tronul țipătului lor.

VIII

Domnie fulgurantă ! Clipă-n care
o pasăre își spală clonțu-n apă,
un tilc se face viu, atacă timpul
și-l sfîșie cu dinții lui de lapte...
Domnie uzurpată ! Veac în care
cuvintele abdică, uliul cade,
nisipu-n scoică simte că-i nisip...

IX

Acest amiaz al nopții-mi stă pe umeri
ca o mantie de exil ; această

scăzută înstelare îmi perindă
reversul Scorpiilor alertate ;
acest kăuntru mă-mpresóará lînced
ca bubele pe cei leproși, ca iarba
cu vâz multiplu hoitului unui cîine.
O, nu-s vecin decît cu mine însumi..

X

Deci și cu tine, Umbră mai frumoasă
ca trupul meu ; vid ce-mi zbircește masca,
nuanță doliu a-nverzirii mele,
abces pontifical între săruturi !
Din șesul meu cu iepe pîntecoase
și pînă-aici, sub rai, unde bocancii
absenței îmi rănesc cu ținte fruntea,
scripeții tăi au ruginit în mine
precum fadoarea de meduze-n golfuri.

XI

Pe scalpul meu troheii tăi atîrnă,
înscriși cu apă tare, într-o șură.

XII

De-asupra coniferelor, sub dulce
zenitul este-o blasfemie ștearsă
atît de-ntunecată-ncît acvila,
se bucură, clocește-n ea, și așteaptă
căderea nopții — ca să-și vadă umbra..

1971

STRUCTURĂ

Răpite — de cine ? — mirosul, culoarea !
Prezuntivul tilhar
și-a lăsat, glob de pișlă, numai suflarea,
arhitectură de har :
captivă-n calcinata ei formă, severă
ca un astru lansat
dimineța din nara oilor, ca o sferă
de lumină prin sat.
Nimic mai vorace-nlăuntru, mai umil înafară.
Nimic mai puțin dens :
asemenea bietelor cuvinte, fanfară
sugrumată de sens:
Un silf orb care-mplintă-n aer grăunțe :
păpădia — totem
suflat de poeți, în fața Timpului, ca s-anunțe
că nu se mai tem.

1971

CE MI S-A ÎNTÂMPLAT CU DOUĂ CUVINTE

„Rămii, i-am spus cuvîntului *floare* :
hărăzit mi-ai fost de Domnul, ca scut.“

Atunci florile s-au umflat pe cărare,
cu puroi și leșin m-au umplut,

pradă țințarilor egipteni m-au lăsat
într-un soios tabernaclu.

Cuvîntul *taină* l-am alungat :
De-atunci sint șperaclu.

1970

CONJURATIO POETICA

Una și singură,
pulsar
între Alfa și Omega,
lauda locuiește în cerul gurii.

Acolo —
filfiind în locul păsării,
cuvîntul *pasăre* se ouă în aer.

Acolo —
suferind în locul inimii,
cuvîntul *inimă* nu obosește.

Acolo —
durînd în locul iubirii,
cuvîntul *iubire* se-mparte la castori.

Din exil,
Ioan-fără-Limbă
— prințul cu sabia-n teacă —
ne-a trimis veste.

Să așezăm zale ori cilti
între noi
și tăișul lucrurilor

Să întemeiem
în alb
Împărăția Cuvintelor.

1972

OMUL CU OCHII PLESNIȚI

În loji de nămol, dedesubt, convorbit-am cu Mumele,
jos, într-o-aiște unde văpaia cu bulbii
holbați, strangulează genunea. Acolo
am stat, fără milă, — și iată-mă orb.

În veștedă gură își mestecă zeul odraslele,
Cine m-a smuls dintre fălcile lui ? Clănțanind s-au
închis, după mine, puternicii colți, și
— salvat — unei morți nefirești m-au menit.

Cu ochii deschiși coboram, cu mirare, prin surele
straturi, pe limbă purtind mistuite cuvinte,

cum alții, la Styx, într-o cută de suflet
mai aduc o mireasmă de grâu secerat.

Dar nu mă-ndreptam cu luntrașul spre valea cu umbre.

Ci

viu, însă nu pe măsura Tăcutelor, trib ce-n adâncuri
pîndea cum m-apropii, treceam scufundate
privești, aram oseminte și vămi.

Pe prag de nămol și văpăi m-așteptau. Numai lacrima
pasului meu, dacă-ar crește, ca inul, în urmă,
ar spune cu florile-albastre de unde
solarele culmi m-au lăsat, au pierit.

În loji de văpăi, dedesubt, cum răsuflă cimpoaiele
crude, trăind doar în pîntec ca vinul în butii,
cu văzul în sine întors mă priveau, mă
primeau Fioroasele-n patria lor.

Ca înimi roind : nimănu, tuturor, în afară de
trup, neavîndu-l asemeni ; ca scoafe țîtoase
sufînd ; de suava lor soră, de Preajma
flămîndă, pîndite ; cu patimă-n schimb

iubite de Locuri cu chip schimbător ; pregătindu-le
pururea forma și vadul. Doar haitele-ncinse
mai au gîfîitul atît de fierbinte,
dar nu și văpaia prelinsă pe bot.

Cu limbile lor m-au iubit ; sfirtecatu-mi-au umerii ;
inima mea s-a oprit, înghețată de groază.
de greața de-a fi privitor neființei
și nașterii mele, și spițelor — mii.

Dar și turgescentului uter din care luceferii
ies, ca din praștie, păsări cu pene cleioase,

și mărilă — glande sărate, și munții
ca gîlme-mpietrindu-și usucul treptat.

Văzutele ah ! răcoresc. Dar în tinda văzuteilor
focul dintii e o fiară : el mușcă puțința
făpturii de-a fi mărturie a lumii.
De ochi, ca de-un crin înflorit m-a mușcat.

Grăiesc, și-un miros de porcele pîrlite se-mprăștie.
Tot ce-i turnat în tipare aici, am văzut cum
dospește acolo, și nu mai am vreme
decît să surid Încrunțateilor, blind.

Așa, și nu altfel, mă simt fulgerat. Întunericul
nu-i ocrotește decît pe flămînzii de ziua.
Dar cel izbăvit din tărîmul cu vilve
cutreieră lumea cu ochii plesniți.

1973

SICRIUL LUI MALLARMÉ

După 75 de ani

Din agera-i clasă
de somn și paragină
materia-și lasă
cenușa în pagină.

Absență lehuză !
Tumoare de litere !

Cuvîntul acuză
prin simpla omitere.

Răsare, cînd galbul
confirmă relația,
complice cu albul
din jur — Constelația.

1974

STAREA CUVINTELOR

Iară și iară
începe starea fiduciară.

Toate zac bolnave
pe arie :
și cele dure,
și cele suave,
— și nu mai pot să îndure.
Ca și cînd după Nominarie
— ultima lună din anul cu nimb —
ar mai fi încă una : — de schimb.
Le-am spus :
— Dar voi sintetizi doar cuvînte :
inițiale,
feude scutite de orice apus,
o bolboroseală fierbinte
în cerul gurii senioriale...

— Doamne, mi-au răspuns. E zadarnic :
existentul, ca un paharnic
prea harnic,
pe toate
vai ! ne-a umplut
până peste poate
de înțelepciune și lut.
Iară și iară
începe starea fiduciară.

Ce profet diletant
ne-a luat din brațele vântului ?
Un rege itinerant
sfrîștește cu noi cucerirea pămîntului...
— Nu-i nimic : nu vă temeți de însușire.
Am să-l aștept la ieșire...

1974

DEFĂIMAREA LINIȘTII

Sunt zei mai vechi ca liniștea.

De-ar fi un loc
pe unde nimeni n-a trecut, o vale-n care
nu stăruie-n văzduh nici amintirea vreunui foc

(cioturi de arbori, oase, rîu suit la cer
cu peștii scrum, o frumusețe din născare
menită pulberii) — n-ăș cuteza să-i cer

azil. Cel nenăscut îmi umblă-n față, trist ;

fantomele în spate. Defileu cu șeceri,
doar pasul lor mă răcorește că exist.

În cremenea cea mai scutită de gilcevi
tăcerea se sustrage cu folos : petreceri
de țeste, sori în beznă, zângănit de țevi.

Gîndul poștește-n casa mea nesăbuit
comete, viforé și miei. Mi-e zi de lucru
chiar rugăciunea, somnul însuși — bîntuit

de numere din care picură nisip și han
Albine roșii scurmă orice involucru.
Ca o furtună șade vinul în pahar.

Muți, logofetii liniștei înscriu cu spada
pe drum cuvinte care-nnebunesc zăpada.

1974

POETUL

Cuvintele sunt spuse. Și, mirate
de patima leșiilor, atîrnă
pe sfoara-ntinsă : rufe transpirate

la subțiori. Și vîntul care trece
stropindu-le cu mranită și smirună
e rece — însă nu destul de rece.

Ființă-fum, ființă-vînt, asemeni
mirosului, — ce trup așez în plasă ?
Cu brațu-n aer, palid printre semeni,

vînat de tilcuri vechi, sperietoare —
o ! numai inul cu beteala groasă
împiedică neantul meu să zboare...

Cuvintele atîrnă pe frînghie
ca rufele. Și joacă-n vînt, și plouă
un filfiit mărunt, poliloghie

de zodiac : adolescența, anii
cînd orice cînepă mi-era ca nouă
și o-mbrăcam, scrobită, ca țărani,

dumineca...

Și trebuie să pice
un ger năpraznic, pentru ca-n cămașă
o moliciune fără chip — complice

a formelor — să-nghete și, rigidă
mantie de oțel, acum vrăjmașă
plăcerii umbletului, să mă-nchidă

în zale, ca pe cruciați armura :
și ierni în serie, o ! ierni sublime,
să-mi drămuiască singele, căldura,

atîta cît să nu-i topesc povara.

Așa, în apogeul unei clime
rarefiate bîntui, în avara

sclipire a vestmintelor prea grele,
în anotimpul nebuniei mele.

POEMUL CA SOMAȚIE A LECTURII

El nu e această lumină, nu poate.
El nu e un lucru în sine, ci toate.
El are-opintiri și reacții netoate.

Citiți-l încet. El e însuși încetul.
Primiți-l discret. El e însuși discretul.
El n-are a face nimic cu poetul.

Priviți-l de sus : e o simplă figură.
Rostiți-l mereu : e o lipsă în gură.
El n-are o altă ființă mai dură.

El nu e prezent. Însă poate să fie.
El nu-i de cules, ca o tulbure vie
de litere coapte. Siliți-l să fie.

1974

POEMUL CA LOZ CÎȘTIGATOR

Vă spun : „E neagră“, însă nu e neagră.
Vă spun : „E cioară“, însă nu e cioară.
Ordinea ciorii negre este alta.

Vă spun : „E verde“, însă nu e verde.
Vă spun : „E iarnă“, însă nu e iarnă.
Dar eu posed acum o iarnă verde.

Poemul e un loz care câștigă
mereu. Jucați pe cioară : iată cioara.
Jucați pe mine : iată-o iarnă verde.

Esențiala diferență dintre
aceste lucruri n-are corp : trăiește
ca un abis cu buzele lipite.

1974

POEMUL CA FORMĂ ÎN GURĂ

Iubita mea, tu știi cum se-nfiripă
o formă-n gură ? Parcă alte buze
mi-ar înflori-năluntru și, lehuze,
și-ar naște timpu-n roza lor de-o clipă.

Cîntar de somnuri, gata să refuze
un echilibru care nu-i risipă
a inimii, — ea murmură, ea țipă
totemul unei insule confuze.

Îi pipăie sărutul tău ființa,
cînd mă săruți ? Poemul e priința
turbării-n cerul unei guri placide.

Ca un mulaj uitînd bombate gipsuri
se deslipește-un tîlc sporit prin lipsuri,
— pe care limba laică-l ucide.

1974

POEMUL CA DIALECT AL FORMELOR

O, figurile-simțuri sporindu-mi făptura :
văzătorul meu cerc, ascultarea-spirală,
piramidele dulci care-mi bucură gura...

Cu structuri devorate-n mișcare și număr,
cu-o substanță ce pîlpîie-n vînturi, florală,
mă domină un viscol de galburi pe umăr.

Să rîvnesc o culoare, cînd beau curcubeul ?
Locuiesc în nămol într-o sferă de nacru.
Să dispar în nisipuri, cînd Phtah-scarabeul

zbirniind îmi exaltă scăzutele Niluri ?
Orice floare-i doar umbra potirului sacru.
Caracterele lumii veghează-n profiluri.

Străveziii copaci, transparentele pietre
îmi dezvăluie numai copacul, supremul,
și ideia de piatră-n ideile-vetre.

Adîncimea și golul, firești atribute
ale formelor, — cum să le piardă poemul,
dialect suplinit de tipare limbute ?

1974

STROFE PE DIG

Umblu pe dig huiduit de șuvoaiele tulburi.
Cerule e rău și borțos. Rătăcind fără noimă
norii ca haite de ciini risipite mă-mproașcă
pe-frunte cu bale tîrzii.

N-a fost o noapte. A fost doar un cearcăn pe zodii.
Gros, ca din ornice pline de mîluri grețoase,
nu prișosința de apă din vaduri, ci Timpul
duhnea ca un iezer stătut.

Aerul greu delira în cearșafuri de matcă.
Pînă la frunze copacii erau rădăcini. O
pîlnie surdă vărsa răsăritul în smoală,
amieze cu iz de ciuperci.

Vinete iepe-și purtau prin severele hale
pieptul umflat ca, de spînz, nechezatul pe strunguri.
Tevi sub acvatici bureți se-ndoiau ca liane.
Gutoase oțeluri oftau.

Țara, mîncată de spumă-ntre sate, născuse
insule triste, orbise platouri cu grîne.
Pomii-n arome cerești ca-n colaci de salvare
plîngeau răsuciți de genuni.

Poduri săreau din pilaștri, săltau în cascade.
Albe, ca mirtul în cînepă, paturi de nuntă
duble ieșeau din grădini. În hambare sămînța
ca icre de știucă sticlea.

Voi, ce-ați văzut năpustindu-se Vinăta-n uliți,
cum veți uita troznitura de orgă-a țărinii?
Nu vă mirați că timpanele urlă, că somnul
stă-n voi ca un sac de nisip.

Turnuri și talere verzi încă-i simt mușcătura :
dîntii suavi ronțăind temeliile verii,
clocotul orb al stihiiilor, clipa de-alarmă-n
ceasornicul Patriei calm.

Umblu pe dig huiduit de șuvoaiele tulburi.
Muma tiparelor, sora cea trează-a Naturii,
iese din nou din adîncuri, — în piețe și finuri
înfige compasul de foc.

INEDITE

(1976—1977)

AMINTIRI DIN NO MAN'S LAND

1

Abile clape, vătuită conferință,
ovalul tău atât de alb, încă dator
sfielii, într-o turbure circumferință,

și-Aprilie abia clipind precum Alcor,
Aprilie-ncărcat de ani, de repetiții
sunînd adînc și delirant uzûrpator.

Cuvintele din care mușcă-ndrăgostiții
erau acolo — *masă, scaun, tu și eu* —
ca fructe mult prea timpurii, ca investiții

pe care-un vînător de șanse, poate-un zeu,
le urmărea în gura noastră. Numai teamă
musteă în ele, scînteia-ntre noi mereu.

Eram prea vinovați să nu băgăm de seamă
contactele : un corp astral care-atingea
alt corp astral, ca un miros oprît la vamă.

Ce inger falnic sta de strajă cu vergea
de scrum aceluia *No Man's Land* spre care
modelul său, adevăratul, ne-mpingea

cu gest ușor și-nfiorată-nduplicare ?

Limb în delir, — a tuturor această țară !
 Dar îndeosebi a pelerinilor ce vin
 de nicăirea, după ce-și încredințară

ființa flăcărilor, — mirosind a vin
 amestecat ce curge spornic din ciorchine
 sub apăsările unui călcii divin ;

a celor care — delicvente manechine
 de var și vată — cad în plasă zi de zi
 unui paing spre care fug ca să se-nchine,

și-a căron soartă însuși Domnul o urzi.
 O, palida, inconștienta lor cvădrigă
 de aur tandru galopînd spre Miazăzi !

Doar cei ce, pironiți pe cruce, strigă
 un singur nume pentru multe-nfățișări,
 ating acest domeniu stăpînit de-o strigă,

în care lucruri și ființe, așezări,
 gunoi și secetă, furtuni și rodii
 se nasc în aburul unei îmbrățișări,

și-n care zmeurile cărnii ard ca zodii.

Într-o geneză fără chip, umblau prin spuma
 din jurul nostru fulgere, climate noi :
 pe talere arșițele-alternau cu bruma,

și mii de aripi se sculau, zburau cu noi,
 și pomi semeți se-ncovoiau pe sub ferestre,
 ne propuneau imagini aspre, gesturi moi,

și zgomotele depuneau parcă o zestre
pe fundul clipelor, și liniștea de sorb
ne îngheța sub cataractele-i alpestre.

Ca un trifoi aș fi dorit să fiu, și orb :
în loc de ochi, cu-o floare-nmânunchiată
suav și fără lăcomie să te sorb !

În fonfota melodios incendiată
a gândurilor, ne priveam, eram priviți
cu ochi mai mari ca floarea-soarelui, și — iată :

asemeni ei, ne răsuceam, plîngeam, loviți
de radiosul întuneric al iubirii,
parcă născuți abia acum, și zăboviți

de la sărut de voluptățile privirii...

4

Nedeslușit, dădeam ocol acestei puste,
eu — dintr-o parte, tu — din alta, printr-un dens
văzduh scutit de orice crivăț și lăcuste.

Dar nu ca păsările, nu! ci mai intens,
asemenea sobolilor, scobind întruna
tuneluri sub țărină, care dau un sens

prenuptial, o aură cum numai luna,
orbecăirii lor, și care-ajung tîrziu
să-și domolească-mpreunîndu-se furtuna,

și trupul negru li se face străveziu, —
în timp ce-n gangurile chinuit săpate
uiumul drumului parcurs e încă viu

și, ca polenul, li se-aprinde brusc pe spate,
și globu-ntreg e doar un clopot ars de lut
întinerind în osemintele-ngropate.

Îți amintești ? Cînd gangul nostru s-a umplut
de frageda, insuportabila-i durere,
extazul gurilor, sigiliul absolut.

a fost întîiul nostru psalm, un *Miserere*.

5

Ah ! numai celor mutilați li se năzare
un înafară-al preumblărilor pe jos.
Lăuntrică-i, pulsînd în suflețe, această zare,

acest platou din care unghiile-au scos
treptat materia : cumplită-mpărăție
a harului, cu relief alunecos

spre ripele de mare cîntec, unde ție
ți se aprind aripile, și unde zac
amanții stinși într-o urzeală vînetie ;

întindere-prăpastie, regat opac
în care noi suntem supușii, noi — stăpînii,
noi — rădăcinile, noi — frunzele-n copac,

și-n care sorii izbucnesc din jghiabul mîinii,
și nu există granițe-ntre azi și ieri,
și locuim în lacrimă ca-n miezul pîinii ; —

•o ! limb al zilnic repetatei învieri,

pe care libelulele-l prescriu în ora
topirii noastre-n pretutindeni-nicăieri
zvicnind gingașe nimănu și tuturor...

1976

ROIUL

Atras de zumzet, omul e năting
la forfota geloaselor albine.
Așa roiau pe umărul meu stîng
orele, vestitoarele de bine,
ca gîzele-n aroma unui crîng :
noros de blînd vestindu-te — izbire
a singelui de Dumnezeu, Iubire !

La început, încă scutit de-acest
extaz, a fost sărutul : agresiune
fuzibilă. Dar, dincolo de gest,
ardea minunea, frageda minune !
căreia înșine-i eram doar lest.
Și-amindurora ne părea o vină
să-nmugurim de molima divină.

Iată — acum, ca mierea pură, ești
de pretutindeni adunată. Visul
plimbîndu-și roiul prin livezi cerești
cu viespi nebune-a iscodit abisul,

cu fluturi morți, cu plișuri păsărești.
O, cită rătăcire, cite praguri
mărturisește ceara ta din faguri !

Neutre zodii, fulgerind subit,
acest prisos naufragiază — unde ?
Chiar locul dintre trupuri a orbit
de roua simțurilor, și răspunde
oracolului care ne-a zîmbit,
cu lamură, cu tremur și cu pară.
Ființa însăși ar dori să pară.

Acum e însă prea tîrziu să cer
înduplecare, sfinte roiuri ! Tunet
e casa noastră. Aștrii de pe cer
nu sunt decît fantome fără sunet,
că suie, că se-nversună, că pier, —
pe lingă fiороаșa melodie
ce-n sufletul iubiților adie.

1976

REPETIȚIA

Spațiul — dar cum ar putea să se-arate
locul-nelocul acela cu imnuri
vag aurind, unde timpul palpită
ca un cast aleluia prin nori ?

Spațiul în care tinjim și apunem
nu există : l-am născut împreună.
Gingaș e totul acolo, și sacru,
adăpare de fluturi tîrzii.

Străzile noastre — niciunde, cutreier
pururi lăuntric ; la fel ca-n tulpina
socului, miezul respiră ; vedenii
strălucesc, mai reale ca noi.

Crude, ca simburii unei religii,
picură clipele. Risul tău nu e
ah ! decît limita arderii, semnul
de la care începem să fim.

Simți, peste noi, cea dintîi întîlnire ?
Restul e doar repetiție : suma
micilor noastre pulsații, cenușă
ghiftuind un miracol avid.

1976

VINEREA NOASTRĂ

Crezi tu că riul curge, că unda
care ne scaldă-i pururea nouă ?
Patrie fixă, arde secunda ;
prinse-n piroane — stele și rouă.

Iată — uimită cumpănă ține
zodia-n aer, floarea și ghimpul.
Eu încă vin, și-ăcum, înspre tine.
Vinerea noastră mistuie timpul.

1976

CUVINTELE POETULUI

Cum păsările suie-n ceruri lăsînd un cuib de paie gol
în căutarea unui rege al păsărilor cu privirea
și zi de zi de-asupra lumii li se amină întîlnirea
pînă ce-simt că tandrul rege sunt ele însele în stol

asa pornesc în căutarea aceluia timp esențial
ce scaldă pulsul unor clipe în strălucire și durată
cuvintele tot mai străine ca-ntr-o asceză ne-ndurată
tot mai supuse și-nvrăjbite de logosul potențial

pînă ce pagina le-nghite în albul ei ca fixe pîlcuri
în care întimplarea moartă adie răcoros din țilcuri.

1976

AMINTIREA POETULUI

Memoriei lui Radu Stanca

Zvelt, întetind sub asfalt o furtună
de sunete, vesel și-n grabă trecea
ca ploaia cu fluier lungi, cu profilul
abia șlefuit de idei.

Ochi pe sub fixe pleoape poroase,
cum numai Sibiul deschide, citeau
în zodia lui, lăcrimau lângă peștii
cu gurile pline de mil.

O, însă ce este trecerea unui
poet, dacă nu sfișier și vis
cu care suav-înnoptatele Genii
își satură gravele corzi?

Tare gelos e adincul pe tot ce-a
cuprins întru sine; și numai când, jos,
o mare iubire și asumă tăcerea,
se naște un cîntec aici.

Noi, oare noi fără gîngașul sprijin
al celui răpit, am mai fi cîntăreți?
Muțenia lui ne-nfloreste pe limbă,
grăind, îi rămînem datori.

Iată — el trece, și-asfaltul începe
sub tăpîle noastre să cînte, uimit,
și astfel noi înșine credem, cînd preajma
ne judecă totuși poeți.

1976

CÎNTECUL VISĂTORULUI

Gross ist das Werden umher.

HÖLDERLIN

Măre-n ființă e preajma, cînd astrul
iubirii zvîcnește. Asemenea, cînd
tot ce atingem se sfarmă sub deget,
posibilul încă palpită.

Numai cu visul în inimă, numai
uitînd primăvara plugarilor, ies
clipele-n cale. Atunci întîmplarea
respiră, suveica urzește.

Nu ne-a fost dată și nouă, cîndva, o
asemenea șansă? Absență erai:
sunet în apă, auzului încă
ferit, filfiire în trestii.

Vidul din mine avea însă nume,
pălînd înflorea, precum rapița; dar
mult mai adînc decît vîntul și apa
umplea încăperile zilei.

Umbră și veste de-atunci sînt de-ajuns ca
să clatine zodia. Gura greșește,
însă greșeala-i ea însăși o gură:
sărută și cere săruturi.

Nimeni și totul ne stau mărturie.
Dar numai de noi sînt somate mereu
frunzele moarte, cuvintele-n care,
complice, tăcerea visează.

Rod al treziei, o stea disperată
a zorilor ești. Între cei hărăziți,
spațiul e suflet, cu tălpile goale
aleg răsăritul din rouă.

Fii credințioasă, deci, sfintei vacanțe-a
realului ! Tălpile noastre prin vis,
nu peste pietrele Appiei, suie
spre marea cu tunete albe.

1976

SEQUOIA

Rugăciune-nverzind în lumina de aur
ca printr-un trunchi de sequoia de caud. Nnicicînd
n-au avut întîmplările crengi mai curate,
nici ora frunzișul mai des.

Obiceiul stelar al suirii pe boltă
ani îndelungi l-am deprins. Ca pe-un vis urmărind
un alt vis, suprimînd accidente zării,
... primește-mă, frunză de sus !

Însă ce cîntă-n virf, dacă nu rădăcina ?
Legea țării, cu mult mai suavă aici,
e aceeași copacul invers ne respiră
solemn, arde-odată cu noi.

Intimplări care nu singerează rotește
fruntea fibroasă la cumpăna marilor crengi.
Într-o climă uimită, atingem cu mina
un timp care nu măi e timp,

ci ființă ingenuă, har al prezentei.
Tot ce se mistuie-n foșnet, tribut confirmînd
horoscopul căderii, e numai o formă
a trecerii noastre prin foc.

Sub cupolă — ce sălturi mortale de ingeri
poartă sequoia ! Zburînd ne-nțilnim, fulgerăm,
ne desprindem, și suntem chiar muzica lumii,
cînd stele — geloasele — tac.

1977

ZEU DILETANT

Vino să vezi : a erupt în asfalturi
o iarbă smintită, enormi cărăbuși
zbirniie-a nuntă-n motoare, tulumbe
descarcă amurgului rouă.

Simți ? S-au deschis sucursale de foșnet
pe străzile fără copaci. Cotropind
gările, fluturi destupă cu trompa
secunda-nțilnirilor faste.

Nimeni mai bine ca noi nu cunoaște
aceste semnale. E ca un pariu :
umbrelă noastră vinează ființe
solare-n covoare de iută.

Zeu diletant, iscălindu-se-n apă,
pe frunze de nufăr aş vrea să-ntilnesc
buzele tale, să țin întâmplarea
în somn — ca o pasăre-n palmă.

1977

MĂNASTIRE DE SUNET

Oare mai spînzură firul cu plumb din Alcor ?
Cineva mai amestecă apa și vanul ?
Dar cine mai știe să-nchipeze azi
mănăstire de sunet ?

Toate unelele suferă, toți au deprins
mînuirea de spadă : florarii retează
cu crini, avocații cu fraze pustii
întrebările ierbii.

Doamne, e vremea să vie poezii ! Acum,
de lăsarea la vatră a florilor, cheamă-i !
Urți sunt, și firavi. Iar cei mai curați
se cunosc după felul

simplu cum poartă luneta cu lacrimi; cum iau
greutatea din lucruri, și țin în rezervă
o rouă divină. Și cîți nu sîrșesc
cu aripi de șindrilă...

Pentru că graul, ca flacăra, mistuie ; dar
inocent, doar în gurile lor delinează.

Și astfel răscumpără ei, profetînd,
lăcomia vorbirii ;

astfel cuvîntul din pustă, mereu ocupat
să transporte pe-un drum pietruit cu vocale
povara istoriei, face popas
la izvoarele nopții.

Suie pe schele, atunci, voievozi și zidari,
pe cînd calfele-amestecă apa și varul.

Durabilul însă demult s-a zidit
în văzduh — cu poezii.

1977

MARILE ORE

Es giebt grosse Stunden in Leben

HÖLDERLIN

Ce fel de milă ne dă, cînd smerindu-se
timpul pătrunde-n biserica lui ?

Repede-și cheltuie pruncii pomana,
și rîd, și se-ntorc să cerșească.

Noi, însă, nu ! Noi rămînem acolo, și
clipa ne miruie palmele — jar,
pasăre, stea — și de-o dată pătrundem
noi înșine-n soare ! și leul

rage flămînd în deșertul materiei :
forme și vămi se opresc din băut,
golfuri se umflă, podișuri aride
se-naltă pe gingașe labe.

— Nu, încă nu e-ncheiată Geneza ! ne
spunem, și inima sare din piept,
rupă zenitul cu dinții, și-n lanțuri
de insule biruie marea.

— Plină de har e Regina-ntimplărilor !
cîntă o muzică-n lucruri, și-atunci
marile ore se lasă hrănite-n
genuchi de trufile noastre.

Fără de trup, niciodată identice,
lacrimi din ochiul divin, parfumînd
prînzul acvilelor albe, rotindu-și
lumina pe fragede osii, —

iată-le : sunt, și voi fi ! Mistuîndu-ne,
sue cu noi. Din biserică lui
tîmpul smerit ne împrăstie scruțul
pe cer, intristînd cerșetorii.

IUBIREA CA SUNET

Zum Tone möchte man werden
HÖLDERLIN

Ultima viață — din cîte petrecem
aici, întru lauda singurei vieți —
fie-ne sunet !... Cînd liniștea mării
e ca un instinct în piane,

insule tîndre cînd gîlgîie-n triluri
din gura vulcanilor tineri, și cînd
sacrele numere, bîntuie-n lucruri
ușor, ca un viscol melodic, —

ce altă formă, scutită de carne,
mai poate să-ncapă iubirea ? Căci nu
muzica — dulcê ocazie numai —
ci o stare mai pură a lumii

fulguie-adesea prin orice ființă.
Atunci omenescul din noi e răpit
brusc în lumină. Și-un alt element al
delirului care ne umple,

mult mai subtil decît aerul, bate
cu pumni delicați în auzul ceresc,
veșnica pîndă ce-n spatele-atîtor
auzuri e fără ureche.

Nu întreba despre cel ce ne-aude !
De-ajuns e că noi împreună-l mișcăm,
singuri, în timp ce din spițele Ursei
îl picură numai tăcerea.

ARDE LA CAPETE VIAȚA

*Was ist die Weisheit eines Buch
gegen die Weisheit eines Engel?*

HÖLDERLIN

Arde la capete viața, dar altfel.

Abia ne-am născut, și divinul din noi
încă mai bijbiie-n jocuri, că — iată
o junglă e raiul din preajmă, și

numai cu unghii ca secera, numai
cu pliscuri și clește mai prindem din zbor
grația. Virsta de mijloc vinează,
și-i zilnic vinată, ca fiarele.

Vine, apoi, luminata zăbavă,
cînd scripetii oaselor încă mai țin
soarele serii de-asupra cîmpiei,
mireasma pe-o miriște palidă.

Da ! însă cine încalcă roibii
acuma, și scrie cu fierul de plug ?
Cui i se șterg încălțările sure
de praf cu surisul, cu pletele ?

Îngeri cărunți printre îngeri de lapte,
divinul ne-mpresură iar, și jucăm
jocul dintii, dar cu bile scobite,
cîștigul ni-l tragem din piedere.

Oare așa vom sorbi-nțelepciunea ?
Dar cum s-o gustăm, dacă nu ne-am lăsat
sufletu-n virfuri de sabie nouă,
și gura pe gura nebumilor ?

Arde la capete viața, dar altfel.
Căci seara, cînd stingem copiii cu bașme,
foc inocent e-n auz întimplarea,
dar gura ce-o spune-i funingine...

1977.

URSITOARELE

Und wozu Dichter in dürftiger Zeit ?

HÖLDERLIN

Stau nevăzute, și-n graiul păstorilor
murmură cîntec de leagăn. Dar cînd
patria însăși se naște — și-aceasta
întruna se-ntimplă, și-n taină —

ce fel de limbă vorbesc Ursitoarele ?
Miezul e-n fruct, și gustării menit ;
sîmburii, însă, țării : căci numai
atunci — voievod care-și ține

țara și oamenii-n crengi — ridica-se-va
tînărul pom. Tot așa, cînd vorbim,
carnea cuvintelor noastre-i plăcere,
se mistuie-n gură. Dar cine,

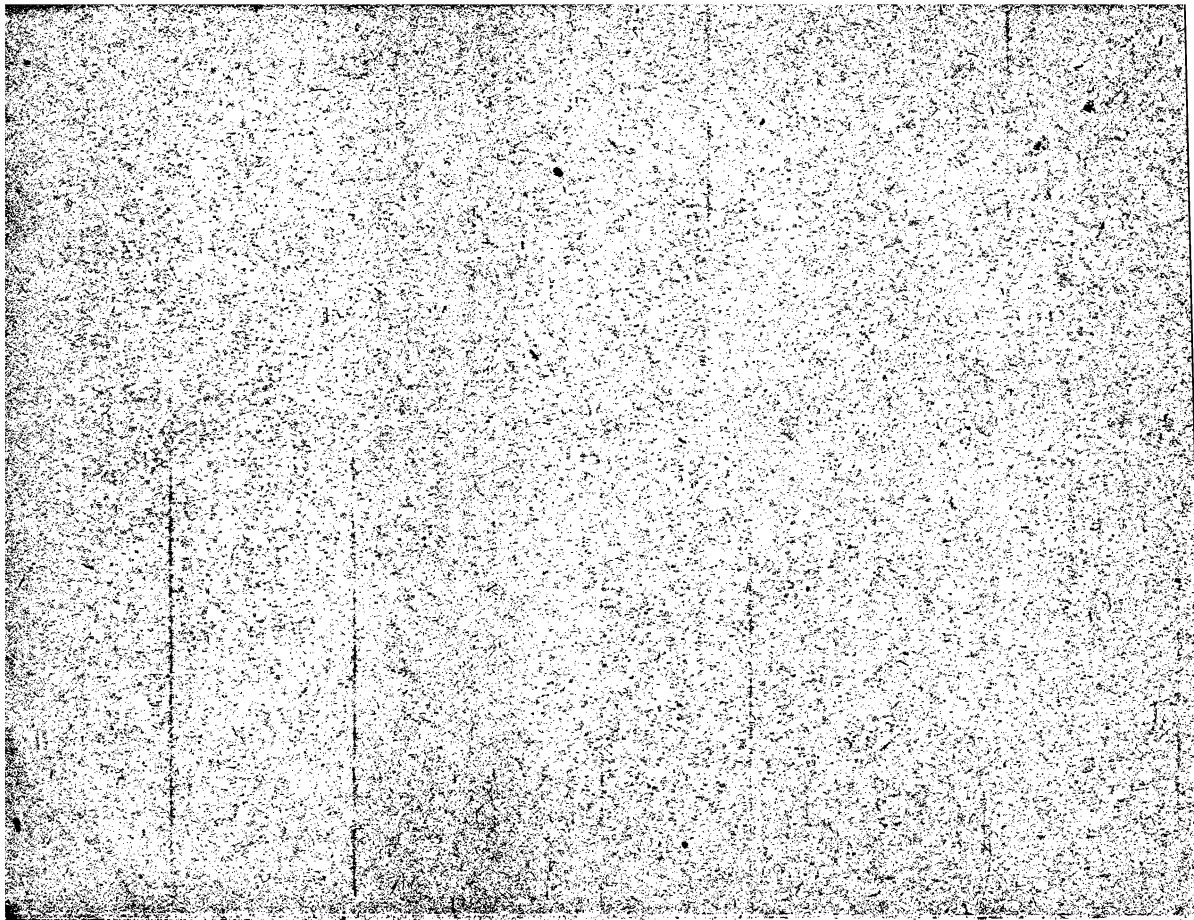
spuneți-mi ! zvirle în țarină sîmburii
limbii — să crească un grai mai curat,
singurul care, rostit, primenește
și ține-n rostire poporul ?

Cel ce sădește uda-va cu lacrimă.
Nu orice lacrimă însă va fi
stingere-a lacrimii : numai poezii,
cînd plîng, ne răscumpără plînsul.

Mume, voi — suflet de neguri al mameilor !
voi ce-auziți — cînd atît de adînc
bubuie timpul, că-n noi e tăcere —
pe cei ce-ntr-o limbă virgină

schimbă grăind ale patriei scutece,
dați, Măsuratelor ! verbului lor,
celui de sînge și foc, bunătate,
să-i pară poporului cîntec...

1977

INDICE ALFABETICO AL POZILLO
DUPA TIRU

A

Acela-care-nu-se-teme-de-ni-
mic, 48
A cerului pădure răsturnată, 39
Aceștia doi, 136
Ah, zice Cummings, 119
Alexandru refuzînd apa, 78
Alibi, 127
Amanta, 12
Amiaza pe mare, 16
Amiază rustică, 151
Amintirea poetului, 305
Amintiri din No Man's Land,
297
Amor universalis, 92
Aniversare, 41
Anotimpul discret, 241
Apollo îmbrățișînd pe Dafne
preschimată în laur, 92
Arde la capete viața, 313
Artă poetică, 268
Ascensiunea, 118
Asediul, 128
Astăzi ne despărțim, 19
Autumnalia, 125

B

Balada celor trei puncte de
vedere, 75
Balada întrebării lui Parsifal,
80
Balada schimbului în natură,
73
Boare de dragoste, 177

C

Caii, 194
Ca pe o culme, 245
Ce-are a face, 137
Cel ce vorbește-n locul meu,
273
Ce mi s-a întîmplat cu două
cuvinte, 281
Cenușă vie, 96
Cerbul vînăt, 110
Ceremonia din zori a văzu-
lui, 229
Cînd trebuie să se întîmple
ceva, 176
Cîntec, 240

Cîntecul visătorului, 306
Chipa despărțirii, 114
Conjuratio poetică, 282
Crai de Ghindă, 6
Cuvintele, 269
Cuvintele poetului, 304
Cuvîntarea luntrașului, 182
Cvînta, 33

D

Dansul, 121
Dați drumul armăsarilor, 201
Defăimarea liniștii, 287
Delta, 179
Din lipsă de dovezi, 113
Doar tu, 95
Don Juan în delir, 29
Două invocații, către Timp,
149
Dreapta lui Cezar, 246
Durată, 94

E

Elegie, 46
Epitaf, 43
Eroii, 187
Eu și vechii Greci, 138
Exod, 139
Extaz, 200

F

Fereastră insuportabilă, 242

Fii liniștit, 191
Forma omului, 51
Funeraliile lui Demetrios, 77

G

Goethe pe catafalc, 122
Grotă cu soare, 184

H

Hergheia, 236
Hierofantica, 217
Hieroglifa spațială, 239

I

În memoriam, 89
Inițiere, 197
Insomnia, 140
Instantaneu, 124
Insula, 236
Inventar, 247
Invocație către noapte, 188
Iubirea ca sunet, 312
Izvoarele, 221

I

În așteptare, 147
Înfilnirea de la Bruxelles, 152
Întotdeauna, 88
Între mine și vărul meu, 176

J

Jocul celor vii, 142
 Jos la riul Milcov, 148
 Jucătorul de şah, 8
 Jurnal de Aprilie, 249
 Jurnal de bord, 143

L

Lampa lui Diogene, 100
 Lan de grâu, 193
 Laokoon, 128
 Locul privilegiat, 183
 Lucrul acesta, 145
 Lucullus pe ruinele cetății
 Amisus, 98
 Luna, 110
 Lupul singuratic, 20

M

Marea, 104
 Mările Ore, 310
 Mănăstire de sunet, 309
 Maria Sa Puiul de Cuc, 10
 Măști, 45
 Mică baladă cu bufnițe, 109
 Miercuri, 112
 Mistrețul cu colți de argint,
 56
 Mîntuire, 272
 Mnemon către Achille, 129
 Moartea cerbului, 100

Moartea în zmeuris, 243
 Monolog, 70
 Mulsul oilor, 192

N

N-a fost nimic, 238
 Natură moartă, 276
 Naufragiul, 116
 Născut în Utopia, 225
 Nimic, 95
 Ninsăarea, 190
 Niobe, 103
 Noaptea, 185
 Noapte cu lună plină, 186
 Nunta, 60

O

O, amintiri, 101
 Ochiul, 66
 Odă, 35
 Odă la o pădure abstractă, 36
 Oedip și Sfinxul, 171
 Omagiu, 274
 Omul cu compasul, 64
 Omul cu ochii plesniți, 283
 Ora 5, 151
 Oracol mut, 275
 Oră tirzie, 25
 Orfeu, 93
 Orfica, 67
 Orologiul de gheață, 13
 O singură întrebare, 178
 Ovidiu la Tomis, 91

P

- Paradise-cocktail, 27
 Pasul acela, 187
 4 Octombrie 1964
 Păunul albastru, 264
 Piscul sau Descrierea Poeziei,
 277
 Plasă rară, 147
 Poem, 3
 Poemul ca dialect al forme-
 lor, 292
 Poemul ca formă în gură, 291
 Poemul ca loz câștigător, 290
 Poemul ca somație a lecturii,
 290
 Poemul nupțial, 202
 Poetul, 288
 Poetul ca negustor de zăpa-
 dă, 271
 Poezia ca dobândă a morții,
 270
 Poezia ca ispită a limbii, 272
 Poiana cu sulite, 208.
 Posedată de rouă, 231
 Poteca, 113
 Preludiu de tobă la un mars
 eroic, 71
 Proiect de edificiu sentimen-
 tal, 181
 Proximitate, 182
 Pseudokyneghetikos, 4

R

- Rânile, 111

- Regele, fiul copacului, 58
 Renul, 132
 Repetiția, 302
 Reportaj din sac, 135
 Roiul, 301

S

- Sărutul, 90
 Secțiune cu codobatură, 175
 Secțiune prin ochiul profetu-
 lui, 157
 Sentința, 130
 Septembrie, 175
 Sequoia, 307
 Sf. Gheorghe cel Fals, 82
 Sicriul lui Mallarmé, 285
 Singurătate, 68
 Si vis pacem, 31
 Soarele și scoica, 53
 Sonete către Euridice, 232
 Sonetul amintirii fără glas, 89
 Stanțe, 255
 Starea cuvintelor, 286
 Stea tristă, 24
 Strajă zadarnică, 63
 Strofe pe dig, 293
 Structură, 281
 Symposion, 21

S

- Șapte îngeri morți, 115
 Ștafeta, 198

T

Tatuaj pe sinul stîng, 28
Tărîmul cu Clopot, 137
Tărîmul meu, 147
Termen, 189
Text și comentariu, 120
Toamna, 121
Toamnă, 23
Trandafirul negru, 17
Transparențe, 199
Traversarea, 212
Trei ipostaze ale mării, 163
Trestia, 102
Triplă răsfrîngere, 134
Tubularia, 139
Tu și zodiile, 237

U

Ucenicul, 134
Ulisse, 87

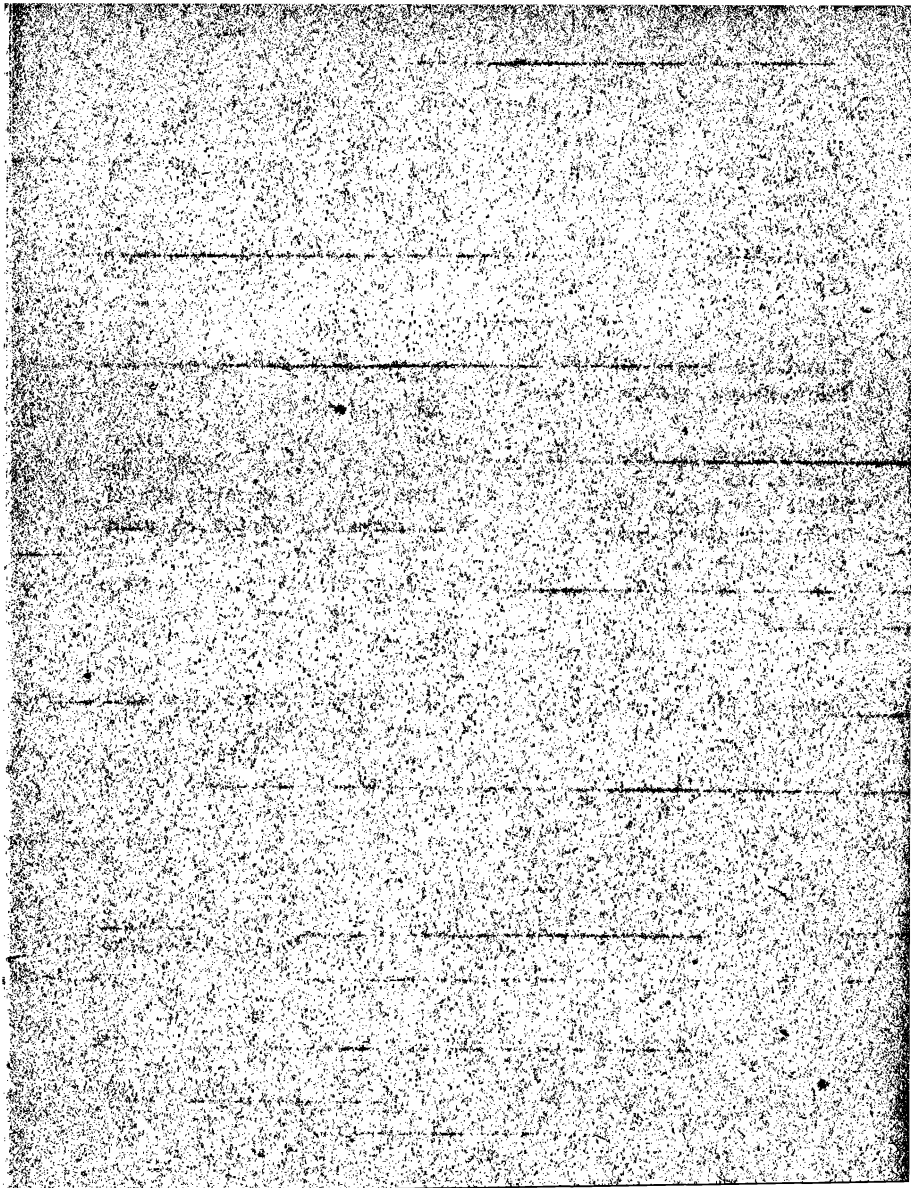
Un coș cu nimburi, 248
Unda, 97
Un zeu al hotarelor, 12
Ursitoarele, 314
Uzurpatoarea, 116

V

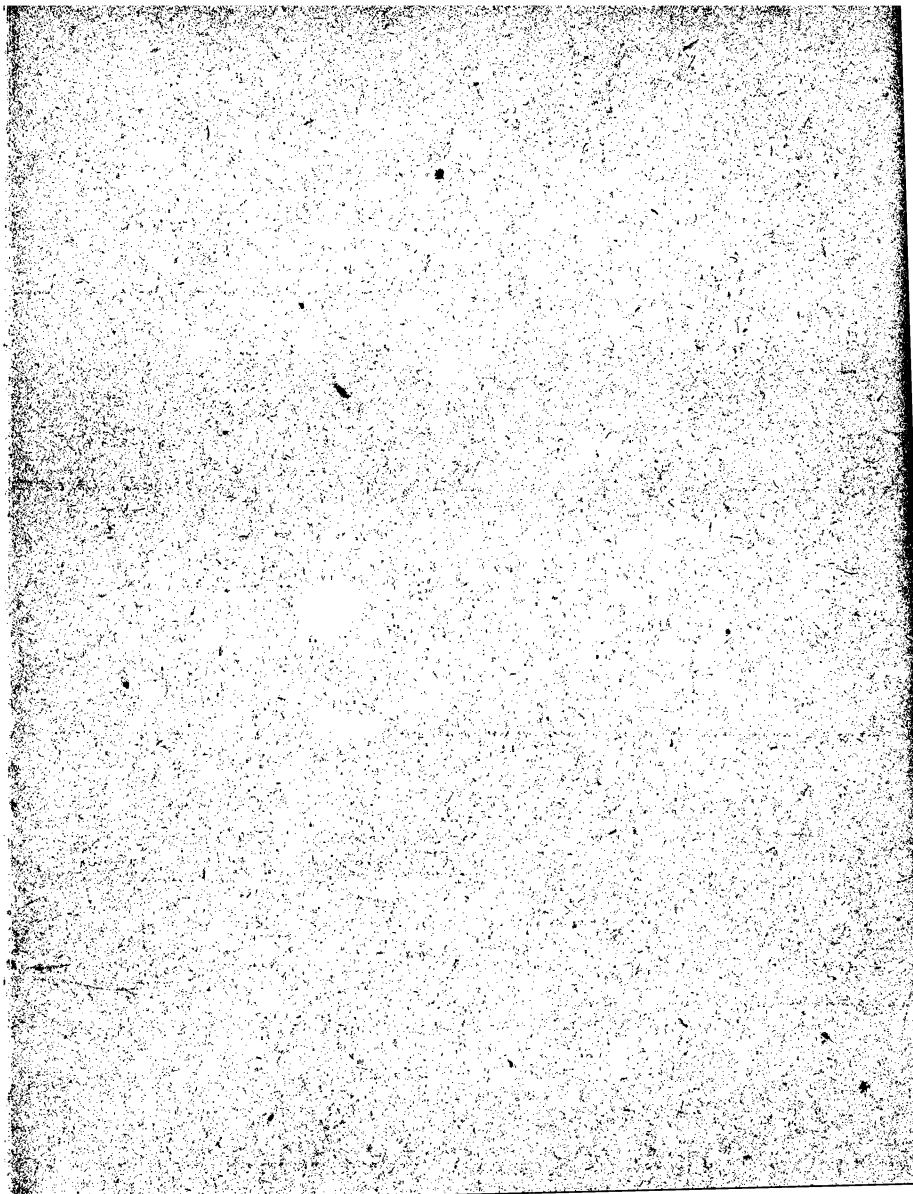
Vestea, 132
Viné iarna, 230
Vinerea noastră, 303
Visam să stau de vorbă, 106
Vița de vie la paralela 80°, 54
Vinzarea lui Platon ca sclav
la Egina, 159

Z

Zeu diletant, 308
Zvon de April, 103

SUMAR

Stefan Aug. Doinaş și conjurația poetică
Notă biobibliografică

V
XIII

ALFABET POETIC (1941—1948)

Poem	3
Pseudokynéghetikos	4
Crai de Ghindă	6
Jucătorul de șah	8
Măria Sa Puiul de Cuc	10
Amanta	12
Un zeu al hotarelor	12
Orologiul de gheață	13
Amiaza pe mare	16
Trandafirul negru	17
Astăzi ne despărțim	19
Lupul singuratic	20
Symposion	21
Toamnă	23
Stea tristă	24
Oră tirzie	25
Paradise-cocktail	27

Tatuaj, pe sinul sting	28
Don Juan în delir	29
Si vis pacem	31
Cvinta	33
Odă	35
Odă la o pădure abstractă	36
A cerului pădure răsturnată	39
Aniversare	41
Epitaf	43
Măști	45
Elegie	46
Aceia-care-nu-se-teme-de-nimic	48
Forma omului	51
Soarele și scoica	53
Vița de vie la paralela 80°	54
Mistrețul cu colți de argint	56
Regele, fiul copacului	58
Nunta	60
Strajă zadarnică	63
Omul cu compasul	64
Ochiul	66
Orfica	67
Singurătate	68
Monolog	70
Preludiu de tobă la un marș eroic	71
Balada schimbului în natură	73
Balada celor trei puncte de vedere	75
Funerăliile lui Demetrios	77
Alexandru refuzînd apa	78
Balada întrebării lui Parsifal	80
Sf. Gheorghe, cel Fals	82

OVIDIU LA TOMIS (1951—1957)

Ulisse	87
Întotdeauna	88

Sonetul amintirii fără glas	89
In memoriam	89
Sărutul	90
Ovidiu la Tomis	91
Amor universalis	92
Apollo îmbrățișind pe Dafne preschimbată în laur	92
Orfeu	93
Durată	94
Nimic	95
Doar tu	95
Cenușă vie	96
Unda	97
Lucullus pe ruinele cetății Amisus	98
Lampa lui Diogene	100
Moartea cerbului	100
O amintiri	101
Trestia	102
Niobe	103
Zvon de April	103
Marea	104
Visăm că stau de vorbă	106

VOLUPTATEA LIMITELOR (1958—1968)

Mică baladă cu bufnițe	109
Luna	110
Cerbul vinăt	110
Rânile	111
Miercuri	112
Din lipsă de dovezi	113
Poteca	113
Clipa despărțirii	114
Sapte îngeri morți	115
Uzurpatoarea	116

Naufragiul	116
Ascensiunea	118
Ah, zice Cummings	119
Text și comentariu	120
Toamna	121
Dansul	121
Goethe pe catafalc	122
4 Octombrie 1964	123
Instantaneu	124
Autumnalia	125
Alibi	127
Asediul	128
Laokoon	128
Mnemon către Achile	129
Sentița	130
Renul	132
Vestea	132
Triplă răsfringere	134
Ucenicul	134
Reportaj din sac	135
Aceștia doi	136
Ce-are a face	137
Tărîmul cu Clopot	137
Eu și vechii greci	138
Tubularia	139
Exod	139
Insomnia	140
Jocul celor vii	142
Jurnal de bord	143
Lucrul acesta	145
Tărîmul meu	146
În așteptare	147
Plasă rară	147
Jos la riul Milcov	148
Două invocații către Timp	149
Ora 5	151

Amiază rustică	151
Întîlnirea de la Bruxelles	152
Secțiune prin ochiul profetului	157
Vinzarea lui Platon ca sclav la Egina	159
Trei ipostaze ale mării	163

NĂSCUT ÎN UTOPIA (1969—1975)

Oedip și Sfinxul	171
Secțiune cu codobatură	175
Septembrie	175
Cînd trebuie să se întîmple ceva	176
Între mine și vărul meu	176
Boare de dragoste	177
O singură întrebare	178
Delta	179
Proiect de edificiu sentimental	181
Proximitate	182
Cuvîntarea luntrașului	182
Locul privilegiat	183
Grota cu soare	184
Noaptea	185
Noapte cu lună plină	186
Pasul acela	187
Eroii	187
Invocație către noapte	188
Termen	189
Ninsoarea	190
Fii liniștit	191
Mulsul oilor	192
Lan de griu	193
Caii	194
Inițiere	197
Ștafeta	198
Transparențe	199
Extaz	200

Dați drumul armăsarilor	201
Poemul nupțial	202
Poiana cu sulite	208
Traversarea	212
Hierofantica	217
Izvoarele	221
Născut în Utopia	225

ANOTIMPUL DISCRET (1974—1975)

Ceremonia din zori a văzului	229
Vine iarna	230
Posedată de rouă	231
Sonete către Euridice	232
Hergheția	236
Tu și zodiile	237
N-a fost nimic	238
Hieroglifă spațială	239
Cintec	240
Anotimpul discret	241
Fereastra insuportabilă	242
Moartea în zmeuriș	243
Ca pe o culme	245
Dreapta lui Cezar	246
Inventar	247
Un coș cu nimburi	248
Jurnal de Aprilie	249
Stanțe	255

CONJURATIO POETICA (1968—1976)

Insula	263
Păunul albastru	264
Artă poetică	268
Cuvintele	269

Poezia ca dobândă a morții	270
Poetul ca negustor de zăpadă	271
Mintuire	272
Poezia ca ispită a limbii	272
Cel ce vorbește-n locul meu	273
Omagiu	274
Oracol mut	275
Natură moartă	276
Piscul sau Descrierea Poeziei	277
Structură	281
Ce mi s-a întâmplat cu două cuvinte	281
Conjuratio poetică	282
Omul cu ochii pleșniți	283
Sicriul lui Mallarmé	285
Starea cuvintelor	286
Defăimarea liniștii	287
Poetul	288
Poemul ca somație a lecturii	290
Poemul ca loz câștigător	290
Poemul ca formă în gură	291
Poemul ca dialect al formelor	292
Strofe pe dig	293

INEDITE (1976—1977)

Amintiri din No Man's Land	297
Roiul	301
Repetiția	302
Vinerea noastră	303
Cuvintele poetului	304
Amintirea poetului	305
Cintecul visătorului	306
Sequoia	307
Zeul diletant	308
Mănăstire de sunet	309

Marile Ore	310
Iubirea ca sunet	312
Arde la capete viața	313
Ursitoarele	314
<i>Indicele alfabetic al poeziilor, după titlu</i>	317

Lector : NICOLAE TEICĂ
Tehnoredactor : ION GHICA

*Bun de tipar 19.IV.1978. Tiraj 22.150 ex. broșate.
Coli ed. 12,13. Coli tipar 11.*

Tiparul executat sub comanda
nr. 5.015 la întreprinderea
poligrafică Bacău, str. Eliberării
nr. 63.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Lucrarea a fost tipărită pe hirtie
fabricată de C.C.H. Letea Bacău.
